

ΕΤΗΣΙΑ ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2020

Του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης

Δήμου Αλεξανδρούπολης

ΖΑΡΚΑΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ 2021

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	4
I. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΟ ΘΕΣΜΟ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	7
Α. Διαδικασία επιλογής Συμπαραστάτη.....	7
Β. Πράξη προκήρυξης - Περιεχόμενο προκήρυξης.....	8
Γ. Χαρακτηριστικά πράξης Προκήρυξης.	9
Δ. Πρόσκληση Προέδρου Δημοτικού Συμβουλίου	9
Ε. Διαδικασία λήψης απόφασης Δημοτικού Συμβουλίου.	9
Ε.1. Διεξαγωγή μυστικής ψηφοφορίας.....	9
Ε.2. Επιλογή Συμπαραστάτη.	10
Ζ. Αρμοδιότητες Συμπαραστάτη.....	11
Ζ1. Διαμεσολάβηση - Διερεύνηση καταγγελιών.....	11
Η. Δημοσίευση ετήσιας έκθεσης.....	12
Θ. Υποβολή ειδικών προτάσεων.	13
Ι. Καταστατική θέση Συμπαραστάτη.	13
II. Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ. ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΕΣ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ. ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ.	14
III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΑΞΙΟΣΗΜΕΙΩΤΑ ΑΝΑΦΥΟΜΕΝΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΔΗΜΟΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ.	16
❖ Υπόχρεοι σε καταβολή των ανταποδοτικών δημοτικών τελών καθαριότητας και φωτισμού και του φόρου ηλεκτροδοτούμενων χώρων είναι τα πρόσωπα που ποιούν χρήση των ακινήτων που ωφελούνται και πληρώνουν το λογαριασμό ηλεκτρικού ρεύματος. Τα κυρωτικού χαρακτήρα πρόστιμα είναι προσωποπαγή δεν μπορούν να επιβληθούν το πρώτον σε κληρονόμο του δημότη που παρέβη υποχρέωση του απέναντι στο Δήμο. Ευθυγράμμιση της Δημοτικής Αρχής σε υποδείξεις του Συμπαραστάτη του Δημότη μετά τη συμπαρατάξη με τις απόψεις μας του Υπουργείου Εσωτερικών.....	16
❖ Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινόμενοι για τα αιτήματα τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Κατά την υποβολή αίτησης για έκδοση άδειας ανακαίνισης κατοικίας πρέπει να εφαρμόζεται και το άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2690/1999, ΦΕΚ Α' 45/09-03-1999.	26
❖ Οι γενικές αρχές ανάκλησης των διοικητικών πράξεων αποτελούν σύνθεση των αρχών της νομιμότητας που επιβάλλει στη Διοίκηση την ανάκληση κάθε παράνομης διοικητικής πράξης και της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Οι παράνομες ευμενείς διοικητικές πράξεις ανακαλούνται μετά την παρέλευση εύλογου χρόνου.	28
❖ Η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των δημοτών σε ενέργειες της δημοτικής αρχής. Η οφειλή της εισφοράς σε χρήμα του Ν. 1337/1983. Οι υπόχρεοι προς καταβολή. Η παραγραφή της αξίωσης του Δήμου προς είσπραξη της ως άνω εισφοράς σε χρήμα. Συνέπειες από την έκδοση ανακριβούς βεβαίωσης της δημοτικής αρχής. Εφαρμογή του άρθρου 174 του κώδικα δήμων και κοινοτήτων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114).....	29
❖ Νομιμότητα απασχόλησης στο Δήμο Αλεξανδρούπολης με σύμβαση εργασίας	

ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου εκπαιδευτικού δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και υπαλλήλου Ιεράς Μητρόπολης Αλεξανδρούπολης, που προσλήφθηκαν δυνάμει προκήρυξης και κατόπιν απόφασης αρμόδιας επιτροπής αξιολόγησης του άρθρου 4 π.δ. 524/1980. Έννομο συμφέρον πρώτου επιλαχόντος αμφισβήτησης των προσλήψεων.	38
❖ Παρακράτηση φόρου επί επιδικασθείσας αποζημίωσης απόλυσης από δημοτική επιχείρηση με τελεσίδικη εκτελεστή δικαστική απόφαση.	44
❖ Οριοθέτηση ρεμάτων. Αποχαρακτηρισμός. Εξαγορά	48
❖ Στείρωση και εμβολιασμός αδέσποτων σκυλιών στο Δήμο Αλεξανδρούπολης	51
❖ Στάθμευση δίτροχων όλο το 24ωρο σε ειδικές θέσεις. Πρόστιμα για παράνομη στάθμευση δυνάμει του άρθρου 18 του κανονισμού που εγκρίθηκε με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Μη απόδοση στην κυκλοφορία οδών. Άδειες παράτασης μουσικής.	53
❖ Πρόστιμο για στάθμευση Ι.Χ. αυτοκινήτου σε απόσταση μικρότερη των 5 μέτρων από διάβαση πεζών ή ποδηλατιστών ή πάνω σ' αυτή.	54
IV. Συστάσεις και Ψηφίσματα του Συμβουλίου της Ευρώπης.....	56
1.- Σύσταση Αρ. R (85) 13 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη για τον θεσμό του Εθνικού, Περιφερειακού και Τοπικού Συνηγόρου του Πολίτη (Θεσπίστηκε από την Επιτροπή των Υπουργών στις 23 Σεπτεμβρίου 1985, στην 388η συνάντηση των Αναπληρωτών Υπουργών).	56
2.- Σύσταση 61 (1999) του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης για τον ρόλο των Τοπικών και Περιφερειακών Διαμεσολαβητών/Συνηγόρων του Πολίτη στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών.	57
3.- Ψήφισμα 80 (1999) του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης για τον ρόλο των τοπικών και περιφερειακών Διαμεσολαβητών/Συνηγόρων στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών.....	57
4.- Ψήφισμα 191 (2004) του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών για τους Περιφερειακούς Συνηγόρους του Πολίτη	58
5.- Ψήφισμα 296 (2010) του Κογκρέσου Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης, σχετικά με τον ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών για την εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.....	58
6.- Ψήφισμα 1959 (2013) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης με θέμα «Ενισχύοντας τον θεσμό του Συνηγόρου στην Ευρώπη».	58
V. ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	59
VI. Η ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΟΤΑ ΜΕ ΙΔΙΩΤΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ, ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ. ΕΠΙΔΙΚΑΣΗ ΤΟΚΩΝ ΣΕ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ.	60
I. Εισαγωγή.....	60
II. Εννοιολογική προσέγγιση. Νομικό πλαίσιο: Η με αρ 21/2016 Γ.Ν.Μ.Δ. Ν.Σ.Κ. Αρθρα 7 ν 4055/2012, 214B ΚΠολΔ, 176, 226 Ν. 3852/2010 (ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ), πδ 28/1980, ΥΑ 11389/1993.....	60
VII. Πρόταση για την αποτελεσματική λειτουργία της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης Αλεξανδρούπολης.	63
VIII. ΕΠΙΛΟΓΟΣ	67

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

1. Η δημοκρατική συμμετοχή των πολιτών στη λήψη των αποφάσεων, η διαφάνεια, η λογοδοσία και η καταπολέμηση της κακοδιοίκησης συνιστούν τη μεγαλύτερη πρόκληση για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

2. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης είναι ένας νέος σχετικά θεσμός που καθιερώθηκε με το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» (Νόμος 3852/2010, άρθρο 77). Έργο του Συμπαραστάτη αποτελεί τόσο η υποδοχή, όσο και η διερεύνηση καταγγελιών άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων για την κακοδιοίκηση των υπηρεσιών του Δήμου, των νομικών του προσώπων και των επιχειρήσεων του. Στην αιτιολογική έκθεση του παραπάνω νόμου αναφέρεται ότι : « ... τα πολυσυζητημένα προβλήματα κακοδιοίκησης στους δήμους, τα παράπονα αρκετών πολιτών για μεροληψία και επιλεκτική πρόσβαση στα κέντρα αποφάσεων των δημοτικών αρχών, αλλά και η υπερφόρτωση του δημάρχου από αιτήματα και παράπονα μεμονωμένων πολιτών και ομάδων, καθιστούν αναγκαία την καθιέρωση ενός νέου θεσμού διαμεσολάβησης μεταξύ διοικούμενων και δημοτικών αρχών και υπηρεσιών. Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης θα έχει ως αποστολή την έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, τη διασφάλιση της αμεροληψίας των δημοτικών αρχών, τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων, καθώς και την αποσυμφόρηση του δημάρχου και άλλων αιρετών οργάνων του δήμου από την ασφυκτική και συχνά παραλυτική συσσώρευση αιτημάτων και παραπόνων των πολιτών...».

3. Μόνο οι Δήμοι άνω των 20.000 κατοίκων έχουν τη δυνατότητα βάσει νόμου να εκλέξουν Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης. Πιο συγκεκριμένα, από τους 325 Δήμους, **οι 161 έχουν δικαίωμα εκλογής**. Κατά την πρώτη περίοδο εφαρμογής του «Καλλικράτη» (2011-2014), ο θεσμός δεν έτυχε ευρείας αποδοχής, αφού μόλις **30 Δήμοι** εξέλεξαν Συμπαραστάτη. Κατά τη θητεία 2014-2019 προκήρυξαν τη θέση του Συμπαραστάτη 86 Δήμοι, εκ των οποίων οι **33 κατάφεραν να ενεργοποιήσουν το θεσμό**¹, ενώ τα δημοτικά συμβούλια 53 Δήμων δεν κατέληξαν σε πρόσωπο κοινής αποδοχής.

4. Ο θεσμός του συμπαραστάτη λειτουργεί εδώ και δεκαετίες σε πολλές χώρες της Ευρώπης όπως η Γερμανία, η Αγγλία, η Ιταλία κλπ, με αρμοδιότητες μάλιστα που

¹ Στοιχεία από το Πρόγραμμα Διαύγεια έως το Μάρτιο του έτους 2017.

απλώνονται σε διάφορους τομείς της Διοίκησης και σε διάφορους κοινωνικούς τομείς και δεν περιορίζεται μόνο στις υπηρεσίες του εκάστοτε Δήμου.

5. Η διαμεσολάβηση του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης περιλαμβάνει τέσσερα (4) στάδια.

- Τη λήψη της καταγγελίας ή του παραπόνου.
- Την επικοινωνία με την καταγγελλόμενη πλευρά.
- Την ανταπόκριση της καταγγελλόμενης πλευράς.
- Την ενημέρωση του καταγγέλλοντος για την έκβαση της υπόθεσης.

6. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης διερευνά υποθέσεις που αναφέρονται σε :

- ✓ διοικητικές παρατυπίες.
- ✓ άδικη μεταχείριση.
- ✓ παράλειψη οφειλόμενης απάντησης.
- ✓ άρνηση παροχής υπηρεσιών.
- ✓ αδικαιολόγητη καθυστέρηση καθώς και
- ✓ άρνηση πρόσβασης σε έγγραφα.

Υπογραμμίζεται ότι ο Συμπαραστάτης του Δημότη δεν είναι αρμόδιος για την παροχή νομικών, οικονομικών ή τεχνικών συμβουλών, για ιδιωτικές διαφορές, για υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον της δικαιοσύνης, όπως και για πράξεις δικαστικών αρχών.

7. Είναι γεγονός ότι η διαδικασία της διαμεσολάβησης δεν ολοκληρώνεται σε μία καθορισμένη ημερομηνία μετά την καταγγελία του δημότη ή της επιχείρησης. Κατά τη διάρκεια της διερεύνησης σύνθετων υποθέσεων ανακύπτουν νέα στοιχεία, διεξάγονται συζητήσεις με αιρετά και υπηρεσιακά στελέχη, γίνεται ερμηνεία των διατάξεων, αναζητήσεις αρχείων, ενημέρωση δημοτικών συμβούλων, καθώς και συσκέψεις με το θιγόμενο δημότη. Ο Συμπαραστάτης οφείλει να βρίσκεται σε ανοικτό διάλογο με τις καταγγελλόμενες δημοτικές υπηρεσίες αλλά και με τα όργανα του Δήμου.

Συγχρόνως με τους δημότες και τις επιχειρήσεις που επέλεξαν την οδό της έγγραφης καταγγελίας, δεκάδες συμπολίτες μας προτίμησαν να διατυπώσουν τηλεφωνικά τις καταγγελίες τους και μερικοί μάλιστα προέβησαν σε ανωνυμοποιημένες αναφορές, επιδιώκοντας την ανταπόκριση των υπηρεσιών, χωρίς να γνωστοποιούν την ταυτότητα τους. Παρά το γεγονός ότι δεν ενθαρρύνεται αυτή η πρακτική καταβλήθηκε προσπάθεια ακόμη και με αυτό τον τρόπο να επιλυθούν

προβλήματα που ταλανίζουν τους δημότες. Δυστυχώς, ακόμη και σήμερα υπάρχει η αντίληψη σε κάποιους ότι αν προσφύγουν επώνυμα σε μια ανεξάρτητη αρχή μπορεί να διαταραχθούν οι σχέσεις των δημοτών με τους εργαζόμενους και με τη Δημοτική Αρχή.

8. Η γνωστοποίηση του θεσμού σε τοπικό, αλλά και σε εθνικό επίπεδο είναι αναγκαία προκειμένου να συνειδητοποιήσουν όλοι τα πλεονεκτήματα της εξωδικαστικής διαμεσολάβησης.

9. Πέρα από το θεσμοθετημένο πλαίσιο λειτουργίας του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης, υπήρχαν πολλές περιπτώσεις δημοτών μας με προβλήματα, τα οποία δεν εντάσσονταν στις αρμοδιότητες του. Συμπολίτες μας ηλικιωμένοι, μακροχρόνια άνεργοι, ανάπηροι και πολύτεκνοι, ήρθαν στο γραφείο του Συμπαραστάτη του Δημότη προκειμένου να ενημερωθούν για επιδόματα και τα δικαιώματά τους.

10. Η δράση του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης του Δήμου Αλεξανδρούπολης γίνεται πάντοτε με γνώμονα τη νομιμότητα, όπως επιβάλλεται από το Σύνταγμα και τους νόμους του Κράτους, τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και το «Πρόγραμμα Καλλικράτης». Λειτουργεί υπό καθεστώς πλήρους διαφάνειας σε σχέση με το χειρισμό των υποθέσεων που τον αφορούν. Η λειτουργία του θεσμού διασφαλίζει την αμεροληψία, καταγράφει και παρεμβαίνει σε ζητήματα κακοδιοίκησης, με σκοπό την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη ανταπόκριση των υπηρεσιών.

11. Είναι σημαντικό να κατανοηθεί από όλους ότι οι παρεμβάσεις του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης πραγματοποιούνται πάντοτε στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης και δεν αποτελούν ελεγκτικό μηχανισμό με δεσμευτική αρμοδιότητα. Επομένως ο Συμπαραστάτης υποδεικνύει κάθε φορά τι μπορεί να γίνει ώστε να αποφεύγεται η «κακοδιοίκηση» προτείνοντας την επανεξέταση ζητημάτων και τυχόν εφαρμόσιμες λύσεις στο ισχύον πλαίσιο.

12. Το έργο του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης είναι δύσκολο διότι τα συμπεράσματα και οι προτάσεις του δεν είναι δεσμευτικά. Γι' αυτό καλείται να βασιστεί στην επιχειρηματολογία του και στην ακρίβεια και πειστικότητα των θέσεων και προτάσεων του, ώστε τα προβλήματα της διαμεσολάβησης να γίνουν αποδεκτά από όλες τις πλευρές. Ο Συμπαραστάτης δεν είναι κατήγορος, ούτε ελεγκτής. Αντίθετα αναζητά το διάλογο, μη διστάζοντας να αναγνωρίσει τη νομιμότητα των ενεργειών των υπηρεσιών του Δήμου, όταν η Υπηρεσία λειτουργεί ορθά.

13. Είναι αξιοσημείωτο ότι η ενεργοποίηση του θεσμού πολλές φορές προστατεύει τους δημοτικούς υπαλλήλους, αφού συχνά οι δημότες έχουν εσφαλμένη

πληροφόρηση σε σχέση με τις αρμοδιότητες του Δήμου και καταφέρονται κατά εργαζομένων, θεωρώντας πως ο ένας συγκαλύπτει τον άλλο και πως είναι αδύνατο να βρουν το δίκαιο τους.

Θέλω με αφορμή την εκπόνηση της ετήσιας έκθεσης του 2020 να εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες μου προς το Δήμαρχο Αλεξανδρούπολης, τους αρχηγούς των δημοτικών παρατάξεων, τους δημοτικούς συμβούλους, τους εργαζόμενους στις δημοτικές υπηρεσίες και επιχειρήσεις για την συνεργασία τους και τη διευκόλυνση του έργου μου με την παροχή στοιχείων και πληροφοριών στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης προς ικανοποίηση των αιτημάτων των δημοτών και των επιχειρήσεων.

Μετά τη σύντομη παρουσίαση του θεσμού του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης του Δήμου Αλεξανδρούπολης, τις στοχοθεσίες του και το αντικείμενο των εργασιών του προβαίνω στην έκθεση του νομικού πλαισίου που τυποποιεί το θεσμό.

I. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΟ ΘΕΣΜΟ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

1. Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4623/2019 (Α'134) επανήλθε σε ισχύ το **άρθρο 77 του ν.3852/20101 (Α'87)**, με το οποίο θεσπίστηκε και εξειδικεύτηκε ο θεσμός του Συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης. Προς ενημέρωση των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου, με την παρούσα εγκύκλιο παρουσιάζονται βασικά ζητήματα που σχετίζονται με τη διαδικασία επιλογής του Συμπαραστάτη και εν γένει τον σκοπό και τον τρόπο λειτουργίας του θεσμού.

A. Διαδικασία επιλογής Συμπαραστάτη.

2. Οι Δήμοι **άνω των 20.000 κατοίκων** και οι νησιωτικοί Δήμοι, ανεξαρτήτως πληθυσμού, έχουν υποχρέωση να προβούν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, προκειμένου να πληρωθεί η θέση του Συμπαραστάτη.

Ο νομοθέτης προβλέπει ότι η διαδικασία επιλογής του Συμπαραστάτη γίνεται **εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών** από την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών. Από τη διάταξη συνάγεται ότι η προθεσμία επιλογής του Συμπαραστάτη είναι μεν **ενδεικτική**, αλλά δεν θα πρέπει να ξεπερνά ένα εύλογο χρονικό διάστημα, πέραν του

προβλεπόμενου διμήνου. Ωστόσο, λόγω της μακρόχρονης διοικητικής πρακτικής που έχει εδραιωθεί από το έτος 2011 και της ανάγκης πλήρωσης της θέσης του Συμπαραστάτη προς διευκόλυνση των πολιτών, είναι δυνατή η επαναπροκήρυξη της θέσης του Συμπαραστάτη κατά τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου, σε περίπτωση που δεν καταστεί δυνατή η επιλογή του στις δύο προβλεπόμενες στο νόμο συνεδριάσεις.

Η διαδικασία επιλογής του Συμπαραστάτη ξεκινά από την απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που δύναται να καθορίζει το ελάχιστο περιεχόμενο της προβλεπόμενης στο νόμο προκήρυξης ή από την προκήρυξη - σε περίπτωση μη έκδοσης της ανωτέρω απόφασης- και λήγει κατά τον χρόνο ολοκλήρωσης της επιλογής. Οι υποψηφιότητες υποβάλλονται με δήλωση των ενδιαφερομένων στο Προεδρείο του Δημοτικού Συμβουλίου, αυτοπροσώπως ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου.

B. Πράξη προκήρυξης - Περιεχόμενο προκήρυξης.

3. Παρά το γεγονός ότι δεν προβλέπεται ρητά στο νόμο, κρίνεται πρόσφορο το Δημοτικό Συμβούλιο να συνέρχεται, προκειμένου να λάβει απόφαση για το περιεχόμενο της πράξης προκήρυξης επιλογής του Συμπαραστάτη.

Η προκήρυξη φέρει ένα ελάχιστο περιεχόμενο, παρέχοντας στο ευρύ κοινό τις λεπτομέρειες που καθορίζονται στην παρ. 1 και στην παρ. 2 του άρθρου 77 του ν.3852/2010, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα σχετικά με: α) τις ιδιότητες που αποτελούν κώλυμα ή είναι ασυμβίβαστες με την ιδιότητα του Συμπαραστάτη, β) τον χρόνο υποβολής της δήλωσης υποψηφιότητας, γ) τη διαδικασία επιλογής, δ) τη δημοσιότητα της προκήρυξης και ε) την προβλεπόμενη στο νόμο θητεία του Συμπαραστάτη.

Η προθεσμία υποβολής υποψηφιοτήτων ορίζεται, εκ του νόμου, και συμπίπτει με την ημερομηνία διεξαγωγής της σχετικής συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου για την επιλογή του Συμπαραστάτη. Ως εκ τούτου στην προκήρυξη θα πρέπει να γνωστοποιείται στους ενδιαφερόμενους ότι η ημερομηνία υποβολής υποψηφιοτήτων θα προσδιοριστεί με την έκδοση σχετικής Πρόσκλησης του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου, με θέμα την επιλογή του Συμπαραστάτη, η οποία δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Δήμου και στην οποία αναγράφεται η ημερομηνία και η ώρα συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου.

Επιπλέον, στην απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου που καθορίζει το

ελάχιστο περιεχόμενο της προκήρυξης ή στην προκήρυξη μπορούν να αναγράφονται και κριτήρια που κρίνονται ικανά να εξασφαλίσουν στο πρόσωπο του Συμπαραστάτη τα χαρακτηριστικά του **εγνωσμένου κύρους** και την **εμπειρία** για την πλήρωση της θέσης.

Γ. Χαρακτηριστικά πράξης Προκήρυξης.

4. Η προκήρυξη για την πλήρωση της θέσης εκδίδεται από τον Δήμαρχο. Η προκήρυξη, ως **κανονιστική πράξη**:

- ❖ α) δημοσιεύεται υποχρεωτικά, με αναγραφή ολόκληρου του κειμένου, στο δημοτικό κατάστημα.
- ❖ β) αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου και
- ❖ γ) αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο του Προγράμματος «Διαύγεια».

Η ισχύς της προκήρυξης συναρτάται, αναγκαίως, και καταλαμβάνει και τις δύο ψηφοφορίες που προβλέπει ο νομοθέτης για την επιλογή του Συμπαραστάτη στην παρ.2 του άρθρου 77 του ν.3852/2010. Σε περίπτωση μη επίτευξης επιλογής στις δύο εκ του νόμου προβλεπόμενες συνεδριάσεις, εκδίδεται νέα προκήρυξη.

Δ. Πρόσκληση Προέδρου Δημοτικού Συμβουλίου

5. Στην Πρόσκληση του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου δεν χρειάζεται να ορίζεται ως μοναδικό θέμα συζήτησης η επιλογή του Συμπαραστάτη, καθώς ο νομοθέτης **δεν απαιτεί ειδική συνεδρίαση για την επιλογή του**. Για λόγους, όμως, ευρείας δημοσιότητας και λόγω ότι η ημερομηνία συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου συμπίπτει με την ημερομηνία υποβολής υποψηφιοτήτων δέον είναι το χρονικό διάστημα από την ημέρα δημοσίευσης της Πρόσκλησης μέχρι τη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου να είναι μεγαλύτερο από την ελάχιστη προβλεπόμενη στο άρθρο 67 παρ. 4 του ν.3852/2010 προθεσμία.

Ε. Διαδικασία λήψης απόφασης Δημοτικού Συμβουλίου.

Ε.1. Διεξαγωγή μυστικής ψηφοφορίας.

6. Πριν την έναρξη της μυστικής ψηφοφορίας, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου δίνει το λόγο στους υποψήφιους που το επιθυμούν, προκειμένου να τοποθετηθούν σχετικά με την υποψηφιότητά τους. Όσον αφορά τη διεξαγωγή της **μυστικής ψηφοφορίας**, ο νόμος δε διευκρινίζει, περαιτέρω, λεπτομέρειες για την

κατάρτιση ψηφοδελτίων των υποψηφίων. Ωστόσο, προς διευκόλυνση της ψηφοφορίας, δέουσα είναι η κατάρτιση - με τη συμβολή της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου είτε ενιαίου ψηφοδελτίου με την αναγραφή των ονομάτων των υποψηφίων, είτε ξεχωριστών ψηφοδελτίων για κάθε υποψήφιο. Κατά την έναρξη της μυστικής ψηφοφορίας, οι δημοτικοί σύμβουλοι παραλαμβάνουν από το Προεδρείο του Δημοτικού Συμβουλίου το ενιαίο ή τα ψηφοδέλτια των υποψηφίων, μαζί με λευκά.

Κάθε δημοτικός σύμβουλος επιλέγει, μυστικά, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο (παραβάν) το ψηφοδέλτιο του υποψηφίου που επιθυμεί να επιλεγεί Συμπαραστάτης ή σε περίπτωση ενιαίου ψηφοδελτίου θέτει ένα σταυρό προτίμησης στο όνομα του υποψηφίου που επιθυμεί να επιλεγεί Συμπαραστάτης. Περισσότερα του ενός ψηφοδέλτια στον ίδιο φάκελο ή ψηφοδέλτιο με περισσότερους του ενός σταυρούς προτίμησης, σε περίπτωση ενιαίου ψηφοδελτίου, δεν λαμβάνονται υπόψη.

Ε.2. Επιλογή Συμπαραστάτη.

7. Ο Συμπαραστάτης επιλέγεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την ανωτέρω μυστική ψηφοφορία και **με ειδική πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) των παρόντων μελών του**. Ο νομοθέτης έκρινε ότι η ανωτέρω **ειδική πλειοψηφία** μπορεί να εξασφαλίσει, τόσο το **κύρος** του θεσμού, όσο και την ευρεία αποδοχή του από τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου. Συνεπώς, πρόσωπο που δεν συγκεντρώσει την ανωτέρω ειδική πλειοψηφία, ούτε στην πρώτη, ούτε στην επαναληπτική ψηφοφορία, δεν μπορεί να επιλεγεί Συμπαραστάτης.

8. Διευκρινίζεται ότι για τη λήψη της σχετικής απόφασης, ο αριθμός των πραγματικά παρόντων μελών του Δημοτικού Συμβουλίου ανακοινώνεται από τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου και καταγράφεται τη στιγμή έναρξης της ψηφοφορίας. Στον αριθμό αυτόν (των πραγματικά δηλαδή παρόντων δημοτικών συμβούλων) υπολογίζεται η απαιτούμενη για τη λήψη απόφασης ειδική πλειοψηφία των 3/5.

9. Συμπαραστάτης επιλέγεται αυτός που συγκεντρώσει στο πρόσωπό του τους ψήφους που αντιστοιχούν στην πλειοψηφία των 3/5 επί των πραγματικά παρόντων μελών που παρευρίσκονται κατά την έναρξη της ψηφοφορίας. Για παράδειγμα σε 27μελές Δημοτικό Συμβούλιο, τη στιγμή της μυστικής ψηφοφορίας, παρευρίσκονται 25 μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου. Στον αριθμό αυτόν (των πραγματικά δηλαδή παρόντων δημοτικών συμβούλων) υπολογίζεται η απαιτούμενη για τη λήψη απόφασης ειδική πλειοψηφία των 3/5. Υποψήφιος που συγκεντρώσει στο

πρόσωπό του 15 θετικές ψήφους, επιλέγεται Συμπαραστάτης. Εάν κατά την πρώτη ψηφοφορία κανένας υποψήφιος δεν λάβει τον ανωτέρω αριθμό ψήφων, αυτή επαναλαμβάνεται, κατά την ίδια ή μεταγενέστερη, συνεδρίαση με την ίδια ειδική πλειοψηφία.

Ζ. Αρμοδιότητες Συμπαραστάτη.

Ζ1. Διαμεσολάβηση - Διερεύνηση καταγγελιών.

10. Ο Συμπαραστάτης αποτελεί θεσμό διαμεσολάβησης μεταξύ των πολιτών, των επιχειρήσεων και του Δήμου, αποσκοπώντας στον έγκαιρο εντοπισμό και την αποτελεσματική αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης, στη διασφάλιση της αμεροληψίας των δημοτικών αρχών και στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Δήμου. Ειδικότερα, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 77 παρ. 3 του ν. 3852/2010, ο Συμπαραστάτης δέχεται και διερευνά **επώνυμες** καταγγελίες πολιτών ή επιχειρήσεων, διά των οποίων του γνωστοποιούνται φαινόμενα κακοδιοίκησης δημοτικών υπηρεσιών ή δημοτικών νομικών προσώπων. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, έργο και αποστολή του Συμπαραστάτη αποτελεί η διαμεσολάβηση μεταξύ του θιγόμενου φυσικού ή νομικού προσώπου και της αρμόδιας υπηρεσίας, καθώς και η λήψη όλων των απαραίτητων πρωτοβουλιών, προκειμένου να επιλυθεί το καταγγελλθέν πρόβλημα. Με τον τρόπο αυτό, την ίδια στιγμή, εγκαθιδρύεται μία μορφή μηχανισμού εσωτερικού ελέγχου, ο οποίος έχει ως στρατηγικό στόχο τη διασφάλιση της σύννομης λειτουργίας των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων του δήμου.

11. Υπογραμμίζεται ότι, σύμφωνα με το γράμμα της διάταξης του άρθρου 77 παρ. 3 του ν.3852/2010, δικαίωμα υποβολής αναφοράς στον Συμπαραστάτη αναγνωρίζεται μόνο **στο πρόσωπο του/της άμεσα θιγόμενου πολίτη - επιχείρησης**. Συνεπώς, η ύπαρξη άμεσου έννομου συμφέροντος αποτελεί προϋπόθεση του παραδεκτού της υποβαλλόμενης καταγγελίας, ενώ πρέπει να χαρακτηρίζονται, άνευ ετέρου, απαράδεκτες και να τίθενται στο αρχείο **οι καταγγελίες που υποβάλλονται για υποθέσεις τρίτων**. Σημειώνεται ειδικά ότι δεν υπάρχει δυνατότητα **αυτεπάγγελτης** διερεύνησης ατομικών υποθέσεων πολιτών.

12. Αναφορικά με τον τρόπο χειρισμού των καταγγελιών, ο Συμπαραστάτης διεκπεραιώνει τις ενώπιον του υποθέσεις, είτε εγγράφως, με αλληλογραφία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου και των νομικών του προσώπων, είτε προφορικά, ενημερώνοντας και στις δύο περιπτώσεις πλήρως τον/την ενδιαφερόμενο/η πολίτη ή επιχείρηση ως προς τις ενέργειες στις οποίες ο ίδιος προέβη. Η ενημέρωση πρέπει

υποχρεωτικά να λαμβάνει χώρα, εγγράφως ή προφορικά, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της σχετικής αναφοράς - καταγγελίας.

13. Επισημαίνεται, τέλος, ότι η υποβολή καταγγελίας ενώπιον του Συμπαραστάτη **δε διακόπτει προθεσμίες** για την κίνηση δικαστικών ή διοικητικών διαδικασιών, όπως, ιδίως την δεκαπενθήμερη προθεσμία για την άσκηση ειδικής διοικητικής προσφυγής ενώπιον της χωρικά αρμόδιας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ, κατά των αποφάσεων των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων και των νομικών τους προσώπων. Επίσης, όπως ορίζει το άρθρο 77 παρ. 4 του ν. 3852/2010, η υποβολή της καταγγελίας ή αναφοράς στο Συμπαραστάτη **δεν αναιρεί τη σχετική αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη** ως ανεξάρτητης αρχής, ούτε τις αρμοδιότητες άλλων ελεγκτικών οργάνων και αρχών, ιδίως του Επόπτη ΟΤΑ.

14. Στο πλαίσιο άσκησης της διαμεσολαβητικής αρμοδιότητάς του και προκειμένου να διαπιστώσει την ουσιαστική βασιμότητα των καταγγελλομένων και εν συνεχεία να διευθετήσει το καταγγελλθέν περιστατικό κακοδιοίκησης, ο Συμπαραστάτης δύναται να αιτείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου ή των νομικών του προσώπων, κάθε **πληροφορία, έγγραφο ή άλλο στοιχείο** που αφορά την καταγγελλόμενη υπόθεση, υπό τη ρητή επιφύλαξη του **πδ. 28/2015** για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία. Σε κάθε περίπτωση και με σκοπό την ουσιαστική εφαρμογή των προβλεπόμενων ρυθμίσεων, οι καταγγελλόμενες υπηρεσίες οφείλουν να αποκρίνονται και να απαντούν τεκμηριωμένα στην αλληλογραφία του Συμπαραστάτη, αναφέροντας, ιδίως, τις απόψεις και τις ενέργειές τους, όσον αφορά το καταγγελλθέν περιστατικό.

15. Σε περίπτωση που οι ενέργειες ή η απάντηση της καταγγελλόμενης υπηρεσίας κριθούν ικανοποιητικές, ο Συμπαραστάτης περατώνει την υπόθεση. Σε διαφορετική, όμως, περίπτωση, όταν η καταγγελλόμενη υπηρεσία δεν παρέχει επαρκείς απαντήσεις ή δεν συμπράττει προς την κατεύθυνση της ικανοποίησης δίκαιου αιτήματος διοικουμένου, ο Συμπαραστάτης δύναται **να υποβάλλει συστάσεις** στην υπηρεσία για την αποτροπή επανάληψης αντίστοιχων φαινομένων κακοδιοίκησης.

Η. Δημοσίευση ετήσιας έκθεσης.

16. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 77 § 5 του ν. 3852/2010, βασική υποχρέωση του Συμπαραστάτη συνιστά **η σύνταξη και δημοσίευση ετήσιων απολογιστικών εκθέσεων**. Η ανωτέρω πρακτική αποτελεί κοινό τόπο των θεσμών ενδιάμεσου ελέγχου της κακοδιοίκησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, εξυπηρετώντας την

ανάγκη δημοσιότητας και επικοινωνίας της δράσης των διαμεσολαβητών, καθώς και την ανάγκη επίτευξης διαφάνειας στη δράση τους. Σημειώνεται ότι, οι διατάξεις του ν. 3852/2010 δεν ορίζουν το ελάχιστο περιεχόμενο της ετήσιας έκθεσης, επομένως **η διαμόρφωσή του εναπόκειται στην ευχέρεια του Συμπαραστάτη.**

Σε κάθε περίπτωση, ο Συμπαραστάτης οφείλει να μεριμνήσει ώστε η ετήσια έκθεσή του να **δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα του δήμου**, ενώ, εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της έκθεσής του, οφείλει να την παρουσιάσει σε ειδική δημόσια συνεδρίαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου για τον απολογισμό της δημοτικής αρχής, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 217 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (κυρωτ. ν. 3463/2006).

Θ. Υποβολή ειδικών προτάσεων.

17. Βάσει των διατάξεων του άρθρου 77 § 5 εδ. γ' επ. του ν. 3852/2010, ο Συμπαραστάτης δύναται να καταθέτει ειδικές **προτάσεις βελτίωσης της δημοτικής διοίκησης**. Οι ειδικές προτάσεις αποσκοπούν, κατά κανόνα, στη βελτίωση των σχέσεων της δημοτικής διοίκησης με τους διοικουμένους, ενώ εκδίδονται επ' ευκαιρία σημαντικών φαινομένων κακοδιοίκησης που εντοπίζονται από τον Συμπαραστάτη, συνήθως μέσω των αναφορών που υποβάλλονται αλλά και με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο τρόπο.

18. Επισημαίνεται ότι οι ειδικές προτάσεις, είτε προσαρτώνται στο σώμα της ετήσιας έκθεσης των Συμπαραστατών, είτε εκδίδονται αυτοτελώς μέσω δημοσίευσης ειδικού εγγράφου που φέρει τον τίτλο **«Ειδική Πρόταση»**. Ιδίως στη δεύτερη περίπτωση ο Συμπαραστάτης υποχρεούται να υποβάλλει την Ειδική Πρόταση στον οικείο **Δήμαρχο** και να την κοινοποιήσει στο **Δημοτικό Συμβούλιο** και στο **γενικό γραμματέα του Δήμου**. Επίσης, υποχρεωτική είναι η δημοσίευση των ειδικών προτάσεων στην ιστοσελίδα του Δήμου, με μέριμνα των αρμόδιων δημοτικών υπηρεσιών.

Ι. Καταστατική θέση Συμπαραστάτη.

19. Η θητεία του Συμπαραστάτη ακολουθεί τη θητεία των δημοτικών αρχών, η τρέχουσα μάλιστα λήγει την **31.12.2023**. Ωστόσο, είναι επιτρεπτή η ανάκληση του Συμπαραστάτη για πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του, μετά από ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, με την ίδια πλειοψηφία και την ίδια διαδικασία που περιγράφηκε στις ανωτέρω παραγράφους.

Ο Συμπαραστάτης υπεισέρχεται, εκ του νόμου, στην ίδια καταστατική θέση με τους

δημοτικούς συμβούλους. Στο πλαίσιο αυτό: α) λαμβάνει αντιμισθία, ισόποση με την αντιμισθία του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου, β) υπέχει τις ίδιες ευθύνες που προβλέπουν οι διατάξεις για τους δημοτικούς συμβούλους. Οι Συμπαραστάτες οι οποίοι έχουν την υπαλληλική ιδιότητα, δικαιούνται να επιλέξουν, είτε την αντιμισθία, είτε τις πλήρεις αποδοχές της οργανικής τους θέσης. Επιπλέον, βάσει της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν.3852/2010 οι Συμπαραστάτες που έχουν υπαλληλική ιδιότητα λαμβάνουν από την υπηρεσία τους, υποχρεωτικά, ανεξαρτήτως υποβολής αίτησης, ειδική άδεια για όλο το διάστημα της θητείας τους.

Μετά την παρουσίαση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει το θεσμό του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης δέον να αναφερθούμε στο θεσμό όσον αφορά το Δήμο της Αλεξανδρούπολης, με ιδιαίτερες αναφορές στην εκλογή μου, την έδρα αλλά και **ενδεικτικά** σε **αξιοσημείωτες** υποθέσεις πολιτών που διεκπεραιώθηκαν το έτος 2020 ή βρίσκονται σε στάδιο διεκπεραίωσης.

II. Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ. ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΕΣ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ. ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ.

1. Μετά την καθιέρωση του θεσμού του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης από το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» (Νόμος 3852/2010, άρθρο 77) το Δημοτικό Συμβούλιο στη συνεδρίαση του της **10^{ης} Φεβρουαρίου του έτους 2011** εξέλεξε πρώτο συμπαραστάτη του Δημότη το δικηγόρο **Χρήστο Βασματζίδη**, ο οποίο και επανεκλέχθηκε κατά το έτος 2014.

2. Με την με αριθμό 154/2019 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αλεξανδρούπολης με σύνολο 27 ψήφων και πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του εξέλεξε Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης τον υπογράφοντα την παρούσα απολογιστική έκθεση, **Ζαρκάδη Νικόλαο του Κων/νου**, δικηγόρο παρ' Αρείω Πάγω, με Α.Μ. 124 του Δικηγορικού Συλλόγου Αλεξανδρούπολης, πτυχιούχο Νομικής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και κάτοχο μεταπτυχιακού διπλώματος Βιοηθικής της Ιατρικής Σχολής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης. Η θητεία μου ωστόσο έληξε πολύ σύντομα στις 31-08-2019 με τη λήξη της θητείας της δημοτικής αρχής.

3. Η νέα δημοτική αρχή με τη με Α.Π. 30461/**03-10-2019** προκήρυξη της που

αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Δήμου Αλεξανδρούπολης προκήρυξε διαγωνισμό για την επιλογή Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης. Υποβληθείσας της με Α.Π. 32331/18-10-2019 υποψηφιότητας μου, το Δημοτικό Συμβούλιο με επανεξέλεξε με τη με αριθμό **542/25-10-2019** απόφαση του ως Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης με **31 ψήφους** αφού συγκέντρωσα την νόμιμη πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) των παρόντων μελών του δημοτικού συμβουλίου, που απαιτείτο τότε. Ακολούθως στις 5 Νοεμβρίου του έτους 2019 ορκίστηκα, συνταχθέντος του με Α.Π. 34580/05-11-2019 πρωτοκόλλου ορκωμοσίας. Ανέλαβα δε υπηρεσία και την άσκηση των καθηκόντων μου με το με Α.Π. 34582/05-11-2019 πρωτόκολλο εγκατάστασης, υπογραφείσας και της με Α.Π. 34577/05-11-2019 σύμβασης παροχής υπηρεσιών.

4. Μετά την υπογραφή της με Α.Π. 21225/16-07-2020 σύμβασης εκχώρησης γραφείων, μου παραδόθηκαν στις **30 Ιουλίου του έτους 2020** τα κλειδιά του γραφείου του Δημότη και της Επιχείρησης, που βρίσκεται στον 4^ο όροφο οικοδομής κείμενης επί της οδού **Μπουμπουλίνας και αριθμός 14**. Έκτοτε στο νέο γραφείο κατέστη δυνατή η αποτελεσματικότερη λειτουργία του θεσμού.

5. Το έτος 2020 για το οποίο αφορά η παρούσα ετήσια απολογιστική έκθεση πεπραγμένων σφραγίστηκε στο μεγαλύτερο μέρος του από την πανδημία covid-19, την αναστολή λειτουργίας των Δικαστηρίων, την απαγόρευση κυκλοφορίας, την ουσιαστική υπολειτουργία πολλών υπηρεσιών και τη λειτουργία των δημοτικών υπηρεσιών με ραντεβού και αυστηρά μέτρα διασφάλισης της δημόσιας υγείας. Η αναστολή λειτουργίας των Δικαστηρίων είχε ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των διαμαρτυριών των δημοτών και των αναφορών τους προς το Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης, τόσο λόγω αναστολής της λειτουργίας των Δικαστηρίων και δημόσιων αρχών όσο και λόγω απαγόρευσης κυκλοφορίας και λειτουργίας των δημοτικών αρχών με τη λήψη αυστηρών υγειονομικών μέτρων.

Υπό το καθεστώς αναστολής λειτουργίας των δικαστηρίων και των υπηρεσιών ο Συμπαραστάτης του Δημότη κατά το έτος 2020 δέχθηκε πάνω από 40 έγγραφες και προφορικές καταγγελίες και αναφορές δημοτών. Τα κύρια ζητήματα που αναδείχθηκαν εκτίθενται στο κεφάλαιο που ακολουθεί.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΑΞΙΟΣΗΜΕΙΩΤΑ ΑΝΑΦΥΟΜΕΝΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΔΗΜΟΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ.

1. Στην παρούσα απολογιστική έκθεση επιλέγεται συστηματικά, η επιλεκτική ανωνυμοποιημένη παρουσίαση βασικών ενδεικτικών ζητημάτων που απασχόλησαν το Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης και τις δημοτικές αρχές κατά τη διάρκεια της θητείας του και οι οποίες καταδεικνύουν τη σημασία του θεσμού, συμβάλλουν στην εφαρμογή της αρχής της νομιμότητας σ' ένα ευνομούμενο Κράτος Δικαίου και αποτελούν και έναυσμα προβληματισμού.

❖ **Υπόχρεοι σε καταβολή των ανταποδοτικών δημοτικών τελών καθαριότητας και φωτισμού και του φόρου ηλεκτροδοτούμενων χώρων είναι τα πρόσωπα που ποιούν χρήση των ακινήτων που ωφελούνται και πληρώνουν το λογαριασμό ηλεκτρικού ρεύματος. Τα κυρωτικού χαρακτήρα πρόστιμα είναι προσωποπαγή δεν μπορούν να επιβληθούν το πρώτον σε κληρονόμο του δημότη που παρέβη υποχρέωση του απέναντι στο Δήμο. Ευθυγράμμιση της Δημοτικής Αρχής σε υποδείξεις του Συμπαραστάτη του Δημότη μετά τη συμπαρατάξη με τις απόψεις μας του Υπουργείου Εσωτερικών.**

2. Επιβλήθηκαν σε βάρος δημότισσας **τέλη καθαριότητας και φωτισμού** ηλεκτροδοτούμενων χώρων και πρόστιμο καθώς και Τ.Α.Π. με πράξεις αρμοδίων δημοτικών οργάνων. Η δημότισσα παραπονέθηκε εγγράφως για την επιβολή των ανωτέρω τελών και προστίμων διότι όπως μου επισήμανε το ακίνητο ιδιοκτησίας της για το οποίο επιβλήθηκαν τα ανωτέρω τέλη και πρόστιμα ήταν αδιαλείπτως εκμισθωμένο σε τρίτο πρόσωπο, που έκανε χρήση αυτού όλο το κρίσιμο χρονικό διάστημα, για το οποίο επιβλήθηκαν τα εν λόγω τέλη και πρόστιμα και συνεπώς είναι κατά το νόμο και τη μισθωτική σύμβαση υποχρεωμένος ο μισθωτής και όχι η ίδια να καταβάλει τους **δημοτικούς φόρους** και τα **δημοτικά τέλη** που βαρύνουν το μίσθιο ενώ διαρκεί η μίσθωση. Και τούτο διότι ο μισθωτής κάνει χρήση του μισθίου, πληρώνει τους σχετικούς λογαριασμούς Δ.Ε.Η. και συμφωνήθηκε ρητά και εγγράφως δυνάμει των σχετικών συμφωνητικών μίσθωσης που μου προσκομίστηκαν ότι αναλαμβάνει συμβατικά και επιτρεπτά κατά το άρθρο 361 Α.Κ. (αρχή της ελευθερίας

των συμβάσεων) την πληρωμή τους.

Κατόπιν τούτων η δημότισσα αρνήθηκε ότι είναι οφειλέτης των τελών καθαριότητας και φωτισμού ηλεκτροδοτούμενων χώρων αλλά και των προστίμων που της καταλογίστηκαν, ισχυριζόμενη ότι η βεβαίωση τους δεν έγινε νόμιμα στο όνομα της. Προς επίλυση της σχετικής διαφοράς της, που αναφέρεται με το ν.π.δ.δ. με την επωνυμία: «ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ», μου ανάθεσε να διαμεσολαβήσω κατά τις διατάξεις του άρθρου 77 παρ. 3 του Ν. 3852/2010 και του νεώτερου νόμου 4555/2018 προκειμένου να επιλυθεί το ζήτημα της ανάκλησης των σχετικών πράξεων της δημοτικής αρχής και της βεβαίωσης των τελών και προστίμων στον μισθωτή και χρήστη των δημοτικών υπηρεσιών.

3.Ακολούθησε την έγγραφη αυτή καταγγελία αίτηση μου προς την αρμόδια δημοτική αρχή για συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς στην οποία επισημάνθηκαν τα παρακάτω κομβικά σημεία:

Σύμφωνα με το άρθρο 43 του Νόμου 3979/2011 (ΦΕΚ Α 138/16-06-2011) παρ. 1β : α) τα δημοτικά τέλη καθαριότητας και φωτισμού κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του Ν. 25/1975, β) ο φόρος ηλεκτροδοτούμενων χώρων του άρθρου 10 του Ν. 1080/1980 και γ) το τέλος ακίνητης περιουσίας του άρθρου 24 του Ν. 2130/1993 **βαρύνουν τον υπόχρεο σε πληρωμή του λογαριασμού καταναλισκόμενου ηλεκτρικού ρεύματος** και συνεισπράττονται από τη ΔΕΗ ή από τον εναλλακτικό προμηθευτή ηλεκτρικού ρεύματος ... σε δόσεις ίσες με τον αριθμό των ετήσιων λογαριασμών. Για το σκοπό αυτό εκδίδεται ενιαίος λογαριασμός για κάθε υπόχρεο... **Αν ο υπόχρεος** δεν καταβάλει τα ανωτέρω συνεισπραττόμενα ποσά, ο προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας προβαίνει σε διακοπή της παροχής του ηλεκτρικού ρεύματος και δεν το επανασυνδέει μέχρι να εξοφληθεί το οφειλόμενο ποσό. **Αν δεν ζητηθεί από τον υπόχρεο η επανασύνδεση του ρεύματος μέσα σε τρεις μήνες από τη διακοπή του**, ο προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας γνωστοποιεί στον οικείο δήμο τα στοιχεία των οφειλών του, προκειμένου αυτός να προβεί στην είσπραξη τους. **Κατά τα λοιπά** ισχύουν οι ρυθμίσεις των νόμων 25/1975, 429/1976, 1080/1980 και 2130/1993.

Από την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 43 του Ν. 3979/2011 προκύπτει ότι για τα ζητήματα που ρυθμίζονται σ' αυτή, δεν εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις των νόμων 25/1975, 429/1976, 1080/1980 και 2130/1993.

Επιπλέον προκύπτει ότι **νομικά υπόχρεος κατά τη διάταξη του άρθρου 43 παρ. 1β του Νόμου 3979/2011 (ΦΕΚ Α 138/16-06-2011) προς καταβολή των ως άνω τελών είναι αυτός που καταναλώνει το ηλεκτρικό ρεύμα**, ότι εάν ο ανωτέρω

καταναλωτής δεν προβεί στην καταβολή τους η ΔΕΗ ή ο εναλλακτικός προμηθευτής ηλεκτρικού ρεύματος προβαίνει σε διακοπή της παροχής και εάν δε ζητηθεί από τον καταναλωτή η επανασύνδεση μέσα σε τρεις μήνες τότε μόνο ο προμηθευτής γνωστοποιεί στο Δήμο τα στοιχεία των οφειλών για να βεβαιωθούν και να εισπραχθούν.

Από τις 16-06-2011 που τέθηκε σε ισχύ το ανωτέρω άρθρο 43 παρ. 1β του Νόμου 3979/2011 δεν ισχύει το άρθρο 24 παρ. 3 και 14 του Ν. 2130/1993. Το άρθρο αυτό προβλέπει ότι το τέλος ακίνητης περιουσίας βαρύνει τον κατά την 1^η Ιανουαρίου κάθε έτους κύριο του ακινήτου και σε περίπτωση επικαρπίας ή νομής τον επικαρπωτή ή νομέα... Σε περίπτωση που ο λογαριασμός της Δ.Ε.Η. εκδίδεται στο όνομα του μισθωτή του ακινήτου, το τέλος καταβάλλεται απ' αυτόν μαζί με τον λογαριασμό κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος και αφαιρείται από το καταβαλλόμενο μίσθωμα.

4. Επισήμανα επίσης ότι κατά την κρατούσα θέση της νομολογίας **το τέλος ακίνητης περιουσίας (ΤΑΠ)** πριν την ισχύ του άρθρου 43 του Νόμου 3979/2011 (ΦΕΚ Α 138/16-06-2011) βάρυνε τον εκμισθωτή εκτός αν συμφωνήθηκε διαφορετικά κατά το άρθρο 361 Α.Κ (οράτε ad hoc προσκομιζόμενη και επικαλούμενη Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης 15542/2002).

Περαιτέρω κατά το άρθρο 4 του Ν. 429/1976 τα δημοτικά τέλη καθαριότητας και φωτισμού (και όχι και ο ΤΑΠ) δύνανται να βεβαιούνται και να εισπράττονται κατά την κείμενη νομοθεσία και εις βάρος του κυρίου ή νομέως του ακινήτου κατά το χρόνο γενέσεως της οφειλής.

Από τις ανωτέρω διατάξεις (όπως αναφέρεται στο με Α.Π. 196664/4809/05-02-2015 έγγραφο του Συνηγούρου του Πολίτη προς το Δήμο Αγίων Αναργύρων – Καματερού) προκύπτει ότι **ο αρχικός υπόχρεος για την καταβολή των τελών καθαριότητας και φωτισμού είναι ο μισθωτής του ακινήτου – καταναλωτής της ΔΕΗ.**

Αυτό επιβεβαιώνεται προσθέτως και από τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (οράτε Σ.τ.Ε. 2047/1993) κατά την οποία : « ... Με την τελευταία διάταξη (άρθρου 4 Ν. 429/1976) δε θεσπίζεται αυτοτελής και ισότιμη φορολογική υποχρέωση του κατά τον χρόνο της γενέσεως της ως άνω φορολογικής ενοχής κυρίου ή νομέως του αλλά καθιερώνεται επιπροσθέτως η δυνατότητα επιδιώξεως της πληρωμής των εν λόγω τελών και από τον κύριο ή νομέα του ακινήτου ... **μόνο εφόσον κατά την κρίση της δημοτικής αρχής και των διοικητικών δικαστηρίων η βεβαίωση και είσπραξη τούτων εις βάρος του υπόχρεου καταναλωτή του ηλεκτρικού ρεύματος είναι ως εκ**

των συνθηκών κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης δυσχερής (Σ.τ.Ε 1147/1991, 697,1241/1992).

Και ο Συνήγορος του Πολίτη καταλήγει ότι ο Δήμος θα πρέπει να έχει προβεί σε συγκεκριμένες ενέργειες πριν την πληρωμή των οφειλών από τον αρχικό υπόχρεο καταναλωτή του ηλεκτρικού ρεύματος και να έχει αποδειχθεί η είσπραξη δυσχερής για να δύναται να στραφεί κατά του κυρίου του ακινήτου.

5. Το ακίνητο για το οποίο βεβαιώθηκαν τα τέλη και ο Τ.Α.Π. στο όνομα της εμφανισθείσας – αιτούσας την επίλυση της διαφοράς ήταν εκμισθωμένο σε μισθωτή δύναμει μισθωτικής σύμβασης αυτού και του δικαιοπαρόχου της δημότισσας σε βάρος της οποίας επιβλήθηκαν τα τέλη και πρόστιμα. Ο αρχικός εκμισθωτής απεβίωσε και έτσι η ψιλή κύριος-αιτούσα απέκτησε την πλήρη κυριότητα του μισθωμένου ακινήτου.

6. Σε όρο του έγγραφου ιδιωτικού συμφωνητικού επαγγελματικής μίσθωσης αναφερόταν ρητά ότι : « Ο μισθωτής υποχρεούται στην καταβολή (του αντίτιμου) του ηλεκτρικού ρεύματος, του νερού καθώς και των δημόσιων και **δημοτικών φόρων και τελών των σχετικών με το μίσθιο που βαρύνουν τους μισθωτές**».

7. Κατόπιν τούτων κατά παράβαση του άρθρο 43 παρ. 1β του Νόμου 3979/2011 (ΦΕΚ Α 138/16-06-2011), που ισχύει από 16-06-2011 βεβαιώθηκε Τ.Α.Π. στο όνομα της αιτούσας, αφού το τέλος ακίνητης περιουσίας οφείλεται από τον καταναλωτή του ηλεκτρικού ρεύματος μισθωτή του επίμαχου καταστήματος, ο οποίος επιπροσθέτως ανέλαβε και συμβατικά κατά το άρθρο 361 Α.Κ. εγγράφως δύναμει των προσκομισθέντων ιδιωτικών συμφωνητικών την υποχρέωση να τον καταβάλει, αφού τον βαρύνει η πληρωμή κατά το άρθρο 43 παρ. 1β του Ν. 3979/2011.

8. Κατόπιν τούτων ο Συμπαραστάτης του Δημότη επισήμανε ότι πρέπει κατά τις ανωτέρω διατάξεις να αρθεί η βεβαίωση των τελών που επιβλήθηκαν και να βεβαιωθούν στον μισθωτή του ακινήτου και να χορηγηθεί άμεσα αποδεικτικό ενημερότητας (περί μη οφειλής ΤΑΠ) στην αιτούσα η οποία υφίσταται βλάβη από τη στέρηση της δυνατότητας μεταβίβασης του περιουσιακού της στοιχείου, που δεν μπορεί να λάβει χώρα χωρίς την κατοχή αποδεικτικού μη οφειλής Τ.Α.Π.

9. Πρέπει δε να βεβαιωθούν τα δημοτικά τέλη στον μισθωτή καθόσον αυτός ήταν κατά το άρθρο 43 παρ. 1β του Νόμου 3979/2011 (ΦΕΚ Α 138/16-06-2011) κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα επιβολής τους ο καταναλωτής του ηλεκτρικού ρεύματος του εν λόγω ακινήτου, ο οποίος ανέλαβε και συμβατικά την υποχρέωση πληρωμής τους.

10. Για όλους τους ανωτέρω λόγους ο Συμπαραστάτης του Δημότη αιτήθηκε την επίλυση της ανακύψασας διαφοράς που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας συμβιβαστικά, την άρση της βεβαίωσης του Τ.Α.Π. και των δημοτικών τελών καθαριότητας και φωτισμού από την αιτούσα δημότισσα και τη βεβαίωση αυτών στον μισθωτή του επίμαχου ακινήτου, την άμεση χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας (περί μη οφειλής ΤΑΠ) στη αιτούσα και την έγγραφη απάντηση στο παρόν έγγραφο.

11. Η αρμόδια δημοτική αρχή αρχικά απάντησε **αρνητικά**, απορρίπτοντας τους προβληθέντες ισχυρισμούς. Ωστόσο ο Συμπαραστάτης του Δημότη, όντας απόλυτα πεπεισμένος για την ουσιαστική και νομική βασιμότητα των αιτιάσεων που λεπτομερώς αναπτύχθηκαν προέβη σε **νέο έγγραφο** προς τις αρμόδιες υπηρεσίες στο οποίο επισημάνθηκαν τα παρακάτω:

12. Σύμφωνα με την προσκομιζόμενη και επικαλούμενη με αριθμό **308/2016** γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και των διοικητικών δικαστηρίων που παρατίθεται στη γνωμοδότηση αυτή ισχύουν τα εξής : « ... **Αντικείμενο κληρονομικής διαδοχής** είναι οι περιουσιακές σχέσεις (ενεργητικό και παθητικό) του θανόντος ήτοι κληρονομητά είναι τα δικαιώματα του θανόντος και οι εις βάρος του υποχρεώσεις, οι οποίες αποτιμώνται σε χρήμα (άρθρο 1710 Α.Κ.). Οι αποτιμώμενες σε χρήμα σχέσεις ανάγονται κατά βάση στο πεδίο του **ιδιωτικού δικαίου**, χωρίς όμως να αποκλείεται να είναι και δημοσίου δικαίου, εφόσον δεν πρόκειται για σχέσεις τις οποίες ο νόμος προβλέπει ή από αυτόν συνάγεται ότι είναι ακληρονόμητες.

13. Σε κείμενες διατάξεις προβλέπεται η κατ' ενάσκηση αρμοδιότητας έκδοση από όργανα της διοικήσεως πράξεων επιβολής **κυρώσεων** μεταξύ των οποίων και **χρηματικές**, είτε ως μέσο εξαναγκασμού προς συμμόρφωση με επιταγή του νόμου και κολασμό του διοικούμενου σε περίπτωση παραβιάσεως του (**πρόστιμο κυρωτικού χαρακτήρα** – όπως και η ανακλητέα απόφαση επιβολής προστίμου) είτε προς αποκατάσταση ή και προς αποκατάσταση ζημίας, η οποία επήλθε από παράνομη συμπεριφορά του (**πρόστιμο αποζημιωτικού χαρακτήρα**), έναντι των οποίων ο βαρυνόμενος έχει τη δυνατότητα ασκήσεως ενδίκου βοηθήματος, ενώπιον αρμοδίου δικαστηρίου, το οποίο κρίνει περί του εάν συντρέχουν οι πραγματικές και νομικές προϋποθέσεις επιβολής τους (πρβλ. Συμβούλιο της Επικρατείας 3347/2011, 575/2009, 2671/2007, Ν.Σ.Κ. 172/2012, 591/2002).

14. Κατά γενική αρχή του δικαίου, συναγόμενη από τα άρθρα 34 και 35 του Αστικού Κώδικα, η πράξη με την οποία επιβάλλεται διοικητική χρηματική κύρωση

κατά φυσικού προσώπου πρέπει κατ' αρχή να φέρει ως υπόχρεο πρόσωπο υπάρχον κατά το χρόνο της εκδόσεως της, ώστε πράξη η οποία εκδίδεται κατά φυσικού προσώπου μετά το θάνατό του είναι άκυρη καθόσον στρέφεται κατά ανυπάρχοντος υποκειμένου (οράτε Ν.Σ.Κ. 591/2002, Διοικητικό Εφετείο Αθηνών 2771/2015, 3349/2011 και 2990/2005 με παραπομπή σε Ολομέλεια Σ.τ.Ε. 179/1977, Σ.τ.Ε. 1779/1988 και 1014/1983).

15. Παγιώθηκε έτσι η επιστημονική άποψη ότι η διοικητική χρηματική κύρωση με την οποία επιδιώκεται όχι η ανόρθωση προκληθείσας ζημίας αλλά ο κολασμός του υπόχρεου φυσικού προσώπου (πρόστιμο κυρωτικού χαρακτήρα) δεν μπορεί να επιβληθεί το πρώτον, μετά το θάνατο του εν λόγω προσώπου, σε βάρος των κληρονόμων του, εφόσον οι κληρονόμοι, υπό την ιδιότητα αυτή, δεν περιλαμβάνονται μεταξύ των προσώπων σε βάρος των οποίων δύναται να επιβληθεί η κύρωση και κυρίως δεν τους αποδίδεται οιαδήποτε συμμετοχή στην παράβαση (πρβλ Συμβούλιο της Επικρατείας 1880/2014, 947/2011, 1718/2013, 2696/2006, 1266/2003, 3676/1988, Νομικό Συμβούλιο του Κράτους 172/2012, ομοίως Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της 29-08-1997, E.L., R.L.and J.O.L. κατά Ελβετίας και A.P., M.P και T.P. κατά Ελβετίας)....».

16. Στην κρίνόμενη περίπτωση τη φερόμενη ανακριβή υπεύθυνη δήλωση την υπέβαλε ο τότε ιδιοκτήτης του ακινήτου, ο οποίος φέρεται ότι την υπέγραψε και την κατάθεσε! Ωστόσο ο ιδιοκτήτης αυτός απεβίωσε.

Έτσι τα πρόστιμα κυρωτικού χαρακτήρα που επιβλήθηκαν στην αιτούσα δημότισσα, κληρονόμο του προσώπου που υπέβαλε την ανακριβή δήλωση, δεν ήταν νόμιμο να της επιβληθούν τον πρώτον μετά το θάνατο του φυσικού προσώπου που υπέβαλε την ανακριβή δήλωση.

17. Η απαγόρευση αυτή προκύπτει και από το άρθρο 5 παρ. 1 του Ν. 25/1975 το οποίο ορίζει ότι : « ... ο Δήμος ή η κοινότητα αιτείται εγγράφως την παρά της Δ.Ε.Η. χρέωση του υποβαλόντος την ανακριβή δήλωση καταναλωτού δια του εν τη αποφάσει ταύτη συνολικού ποσού, αποδιδομένου παρ' αυτής μετά των λοιπών εισπράξεων» !

Επομένως αναμφίβολα τα ανωτέρω πρόστιμα, κυρωτικού και όχι αποζημιωτικού χαρακτήρα, επιβάλλονται αποκλειστικά και μόνο σύμφωνα με τη γραμματική ερμηνεία του Νόμου στο φυσικό πρόσωπο που υπέβαλε την ανακριβή δήλωση.

18. Συνεπώς ήταν μη νόμιμη η μετά το θάνατο του φυσικού προσώπου που

υπέβαλε την ανακριβή δήλωση επιβολή κυρωτικού προστίμου στο πρόσωπο του κληρονόμου του.

19. Επιπλέον επισημάνθηκε από το Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης ότι στην απόφαση επιβολής προστίμου δεν υπάρχει η **πλήρης, ειδική και εμπειριστατωμένη** αιτιολογία που απαιτείται από το άρθρο 93 παρ. 3 του Συντάγματος και το άρθρο 17 παρ. 1 και 2 του κώδικα διοικητικής διαδικασίας (Ν. 2690/1999, ΦΕΚ Α' 45/09-03-1999) καθώς ουδόλως αιτιολογείται για ποιο λόγο επιβλήθηκαν το πρώτον τα κυρωτικά πρόστιμα στην κληρονόμο του προσώπου που προέβη στην ανακριβή δήλωση.

20. Για τους λόγους αυτούς ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης ζήτησε την ανάκληση της μη νόμιμης και αναιτιολόγητης πράξης επιβολής προστίμων για ανακριβή δήλωση.

21. Επιπλέον όσον αφορά την απόφαση επιβολής τελών της αρμόδιας δημοτικής αρχής ο Συμπαραστάτης του Δημότη υπογράμμισε τα εξής:

Τα πρόστιμα για τα δημοτικά τέλη μη νομίμως επιβλήθηκαν καθόσον αποτελούν κατά την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας αλλά και τις γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ανταποδοτικά τέλη και επιβάλλονται **μόνο στον υπόχρεο σε πληρωμή του λογαριασμού του ηλεκτρικού ρεύματος.**

Εάν δε επιβληθούν σε βάρος του φυσικού προσώπου που δεν είναι και υπόχρεο σε πληρωμή του λογαριασμού του ηλεκτρικού ρεύματος και δεν κάνει χρήση του ακινήτου οι σχετικές πράξεις επιβολής είναι παράνομες και ακυρώνονται, διότι δεν απολαμβάνει αυτός τη χρήση του ακινήτου και των δημοτικών υπηρεσιών (φωτισμός, καθαριότητα). Αυτή είναι άλλωστε η **έννοια του ανταποδοτικού τέλους**. Πληρώνει αυτός που χρησιμοποιεί - δέχεται τις υπηρεσίες (οράτε ad hoc απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας 585/2011, δημοσίευση Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ και ΔΔΙΚΗ 2012/380, Συμβούλιο της Επικρατείας 1323/2013, δημοσίευση Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ, κ.α. επίσης Γνωμοδότηση Νομικού Συμβουλίου του Κράτους 12/2017).

22. Παρέπεται εκ των ανωτέρω ότι ο ισχυρισμός της Δημοτικής Αρχής ότι όταν προκύπτει διαφορά των δηλούμενων τετραγωνικών μέτρων του ακινήτου από την υπεύθυνη δήλωση που καταθέτει στη Δ.Ε.Η. ο ιδιοκτήτης, η διαφορά των ποσών καταλογίζονται σ' αυτόν και εν συνεχεία τα αυξημένα δημοτικά τέλη επιβαρύνουν τον εκάστοτε μισθωτή αφού γίνει η διόρθωση στο εκδιδόμενο λογαριασμό της Δ.Ε.Η. είναι νομικά αβάσιμος.

23. Και τούτο διότι εφόσον τα δημοτικά τέλη είναι κατά Νόμο **ανταποδοτικά** πρέπει να βαρύνουν τον χρήστη – κάτοχο των αυξημένων τετραγωνικών που απολαμβάνει τις δημοτικές υπηρεσίες καθαριότητας και φωτισμού.

Είναι προφανές ότι τα αυξημένα τετραγωνικά όλο το χρονικό διάστημα της επιβολής τους τα χρησιμοποιεί **ο καταναλωτής του ηλεκτρικού ρεύματος**.

Τα Δικαστήρια παγίως δέχονται ότι ο ιδιοκτήτης δεν υποχρεούται σε καταβολή των τελών που αντιστοιχούν στα αυξημένα τετραγωνικά λόγω υποβολής ανακριβούς δήλωσης όταν το ακίνητο είναι μισθωμένο και τη χρήση αυτού κάνει ο μισθωτής. Τούτο δε διότι δεν χρησιμοποιήθηκε απ' αυτόν ο φωτισμός και η καθαριότητα των παραπάνω τετραγωνικών αλλά από το μισθωτή χρήστη – καταναλωτή του ηλεκτρικού ρεύματος. Η κύρωση (πρόστιμο) για την υποβολή της ανακριβούς δήλωσης φυσικά και θα επιβληθεί στον δηλώσαντα ιδιοκτήτη, φυσικό πρόσωπο, εφόσον είναι εν ζωή.

24. Τα τέλη καθαριότητας και φωτισμού βαρύνουν τον υπόχρεο σε πληρωμή του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος. Εάν άλλο είναι το πρόσωπο που υποβάλει τη δήλωση και **άλλος είναι εκείνος που χρησιμοποιεί το ακίνητο**, αυτός στο όνομα του οποίου εκδίδεται ο λογαριασμός, πρέπει να γνωστοποιήσει στη Δ.Ε.Η. τη μεταβολή αυτή, άλλως νομίμως του επιβάλλονται τα ανωτέρω τέλη (οράτε ad hoc Συμβούλιο της Επικρατείας 585/2011, δημοσίευση Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ και ΔΔΙΚΗ 2012/380, Συμβούλιο της Επικρατείας 1323/2013, δημοσίευση Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ, κ.α. επίσης Γνωμοδότηση Νομικού Συμβουλίου του Κράτους 12/2017).

Από τις ανωτέρω αποφάσεις προκύπτει ότι τα τέλη φωτισμού και καθαριότητας μπορούν να επιβληθούν στον ιδιοκτήτη αποκλειστικά και μόνο όταν ο λογαριασμός της Δ.Ε.Η ή ετέρου παρόχου ηλεκτρικού ρεύματος εκδίδεται στο όνομα του και αυτός δεν έχει δηλώσει στη Δ.Ε.Η. ή στον πάροχο την κατοχή του ακινήτου από τον μισθωτή ή τον χρήστη και κάτοχο αυτού.

25. ΕΠΕΙΔΗ τα ανωτέρω έγιναν δεκτά από το Συμβούλιο της Επικρατείας στην 4^η σκέψη της με αριθμό 585/2011 απόφασης του.

26. Ακολούθως ο Συμπαραστάτης του Δημότη υπογράμμισε ότι στην κρινόμενη περίπτωση : α) κάτοχος του εν θέματι ακινήτου, β) λήπτης των δημοτικών υπηρεσιών φωτισμού και καθαριότητας, γ) κάτοχος των επί πλέον τετραγωνικών μέτρων που φέρονται ότι παραλήφθηκαν να δηλωθούν με την ανακριβή δήλωση, δ) υπόχρεος σε πληρωμή του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος δεν ήταν ο ιδιοκτήτης του ακινήτου ο μισθωτής του ακινήτου. Συνεπώς κατ' εφαρμογή της αρχής της νομιμότητας καθίσταται ανακλητέα η απόφαση της αρμόδιας δημοτικής αρχής που

επέβαλε στην ιδιοκτήτρια – δημότισσα τα τέλη καθαριότητας και φωτισμού, που δεν ήταν λήπτρια των δημοτικών υπηρεσιών καθαριότητας και φωτισμού και συνεπώς ουδόλως όφειλε τα ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ φωτισμού και καθαριότητας.

27. Τονίστηκε επίσης ότι στην εν θέματι απόφαση δεν υπήρχε η ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία που απαιτείται από το άρθρο 93 παρ. 3 του Συντάγματος και το άρθρο 17 παρ. 1 και 2 του κώδικα διοικητικής διαδικασίας (Ν. 2690/1999, ΦΕΚ Α' 45/09-03-1999) καθώς ουδόλως αιτιολογήθηκε για ποιο λόγο επιβλήθηκαν στην ιδιοκτήτρια τα τέλη καθαριότητας και φωτισμού χωρίς να διαπιστώνεται εάν έκανε χρήση αυτών των δημοτικών υπηρεσιών και εάν ήταν υπόχρεος προς πληρωμής του ηλεκτρικού ρεύματος.

28. Για τους λόγους αυτούς ο Συμπαραστάτης του Δημότη ζήτησε την άμεση ανάκληση της απόφασης της δημοτικής αρχής με την οποία επιβλήθηκαν ανταποδοτικά τέλη καθαριότητας και φωτισμού σε ιδιοκτήτη που δεν χρησιμοποιούσε τις υπηρεσίες αυτές.

29. Τα αιτήματα του Συμπαραστάτη του Δημότη αντιμετωπίστηκαν με περίσκεψη από τη Δημοτική Αρχή, η οποία απηύθυνε ερώτημα **στο Υπουργείο Εσωτερικών** για περαιτέρω διευκρινήσεις προκειμένου να υιοθετήσει τις προτάσεις του Συμπαραστάτη.

30. Το Υπουργείο Εσωτερικών, δια του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Οικονομικών Τ.Α., Τμήμα Εσόδων, επιβεβαιώνοντας τις προτάσεις – απόψεις μας απάντησε στη Δημοτική Αρχή με το με Α.Π. 54225 έγγραφο του στο οποίο επισήμανε τα εξής: « Από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 4§1 του Ν. 25/1975, του άρθρου 10§1 του Ν. 1080/1980 και του άρθρου 43§1β του Ν. 3979/2011 προκύπτει ότι τα συνεισπραττόμενα με το λογαριασμό ηλεκτρικού ρεύματος **τέλη καθαριότητας και φωτισμού και ο φόρος ηλεκτροδοτούμενων χώρων βαρύνουν τον υπόχρεο σε πληρωμή του λογαριασμού αυτού.** Μόνο στην περίπτωση που δεν είναι δυνατή η βεβαίωση αυτών σε βάρος του καταναλωτή ηλεκτρικής ενέργειας, παρέχεται η δυνατότητα βεβαίωσης τους και σε βάρος του κυρίου ή νομέα του ακινήτου, κατά το χρόνο γενέσεως της οφειλής (άρθρο 6 του Ν. 25/1975 και άρθρο 10 παρ. 13 του Ν. 1080/1980). Συνεπώς **τα οφειλόμενα τέλη και ο φόρος, λόγω αύξησης των τετραγωνικών μέτρων του ακινήτου θα πρέπει να βεβαιώνονται το πρώτον εις βάρος του χρήστη του ακινήτου,** ο οποίος και θα βαρυνόταν με τα αναλογούντα ποσά, μέσω του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος, αν η δηλωθείσα επιφάνεια ήταν η ορθή. Αντίθετα, από το συνδυασμό των παρ. 3 και 14 του άρθρου 24 του Ν. 2130/1993

προκύπτει ότι το οφειλόμενο, λόγω της διαφοράς στην επιφάνεια του ακινήτου, Τέλος Ακίνητης Περιουσίας, εφόσον δεν εισπράττεται μέσω του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος, οπότε θα αντιμετωπιζόταν ως μέρος του ενιαίου λογαριασμού (περ. β') της παρ. 1 του άρθρου 43 του Ν. 3979/2011, βεβαιώνεται σε βάρος του κυρίου ή επικαρπωτή ή νομέα αυτού. Τέλη που ανάγονται σε χρόνο προγενέστερο του θανάτου του υπόχρεου, βεβαιώνονται σε βάρος των κληρονόμων του, κατά τα προβλεπόμενα στο κληρονομικό δίκαιο για τον επιμερισμό του οφειλόμενου ποσού. Περαιτέρω, αναφορικά με την επιβολή προστίμου για το ΤΑΠ, από το συνδυασμό της παρ. 3 και του τελευταίου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 24 του Ν. 2130/1993 προκύπτει υποχρέωση της κληρονόμου για υποβολή δήλωσης, μέσα στην προθεσμία των δύο μηνών από το θάνατο του επικαρπωτή πατέρα της. Ωστόσο δεδομένου ότι το πρόστιμο που επιβάλλεται δυνάμει της παρ. 12 του εν λόγω άρθρου ορίζεται σε σχέση με το «οφειλόμενο τέλος», για τον υπολογισμό του θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα τέλη που αναλογούν στα υπερβάλλοντα τετραγωνικά για το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την απόκτηση της πλήρους κυριότητας μέχρι τη διαπίστωση της ανακρίβειας από την υπηρεσία. **Για το τέλος καθαριότητας και φωτισμού, υποχρέωση υποβολής δήλωσης προβλέπεται στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 25/1975, μέσω της διαδικασίας για την ηλεκτροδότηση του ακινήτου και στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου (όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 27 του Ν. 2130/1992) για το «διάδοχο» καταναλωτή ηλεκτρικού ρεύματος.** Έτσι και σύμφωνα με την πρόβλεψη της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 25/1975 (όμοια και η παρ. 11 του άρθρου 10 του Ν. 1080/1980), **το πρόστιμο επιβάλλεται σε βάρος του «υπόχρεου καταναλωτή» που στην περίπτωση μας συμπίπτει με το χρήστη του ακινήτου.** Άλλωστε, όπως συμπληρώθηκε η παρ. 3 του άρθρου 2 του Ν. 25/1975 με την παρ. 4 του άρθρου 27 του Ν. 2130/1993, ήρθη κάθε ανασφάλεια για το πρόσωπο που βαρύνεται με το πρόστιμο, απορρέουσα από το άρθρο 73 του από 24.9/20.10.1958 β.δ., σύμφωνα με το οποίο το πρόστιμο επιβάλλεται σε βάρος του «υπόχρεου» σε υποβολή δήλωσης. Υπό το πρίσμα των παραπάνω και λαμβάνοντας υπόψη τον **προσωποπαγή χαρακτήρα του προστίμου**, που επιβάλλεται δυνάμει του άρθρου 73 του από 24.9/20.10.1958 β.δ., προκύπτει ότι **η πράξη επιβολής της διοικητικής κύρωσης θα πρέπει να προσδιορίζει με σαφήνεια το πρόσωπο που βαρύνεται με το πρόστιμο και το πρόσωπο αυτό να είναι εν ζωή κατά την έκδοση της πράξης** (ΣτΕ 1880/2014, ΝΣΚ 591/2002, 172/2012, 308/2016)».

31. Το Υπουργείο Εσωτερικών με το ανωτέρω έγγραφο του δικαίωσε πλήρως

τις προτάσεις – απόψεις του Συμπαραστάτη του Δημότη. Κατόπιν τούτου **η Δημοτική Αρχή ευθυγραμμίστηκε με τις απόψεις μας** και προέβη σε μερικές ανακλήσεις των πράξεων της ως προς την επιβολή του δημοτικού τέλους φωτισμού και καθαριότητας, δημοτικού φόρου και των προσωποπαγών προστίμων.

32. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ πρόκειται για μια περίπτωση που καταδεικνύει τη ζείδωρη προσφορά μας στην επικράτηση της νομιμότητας, στην εξυπηρέτηση των δημοτών, αλλά κυρίως στην διευκρίνιση νομικών ζητημάτων, τα οποία δεν αντιμετωπίζονταν ορθώς από τη νομική τους σκοπιά. **Κατ' αποτέλεσμα ικανοποιήθηκε πλήρως η αιτούσα – δημότισσα, αλλά και λύθηκαν νομικά ζητήματα και αποφεύχθηκε ταλαιπωρία δεκάδων δημοτών, με παρόμοιες υποθέσεις.** Υπηρετήθηκε έτσι η αρχή της νομιμότητας με την καταπολέμηση φαινομένων μη ορθής εφαρμογής των νομοθετικών διατάξεων.

❖ **Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματα τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Κατά την υποβολή αίτησης για έκδοση άδειας ανακαίνισης κατοικίας πρέπει να εφαρμόζεται και το άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2690/1999, ΦΕΚ Α' 45/09-03-1999.**

33. Σε έγγραφη αναφορά δημότισσας για καθυστέρηση εξέτασης αίτησης της για έκδοση άδειας ανακαίνισης κατοικίας ο Συμπαραστάτης του Δημότη συνέστησε προς τις αρμόδιες δημοτικές αρχές την εφαρμογή του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2690/1999, ΦΕΚ Α' 45/09-03-1999 σύμφωνα με το οποίο: «1. Α) Οι δημόσιες υπηρεσίες, **οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματα τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες.** Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων...β) Με απόφαση του Υπουργού

Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται ρητώς σ' αυτήν. 2. Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή της ανωτέρω προθεσμίας να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία...5. Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του Ν. 1943/1991 (ΦΕΚ Α') όπως ισχύει».

34. Η δημοτική Αρχή απέδωσε με έγγραφο της τη σχετική καθυστέρηση στον έλεγχο της στατικής μελέτης σε φόρτο εργασίας της αρμόδιας υπαλλήλου, η οποία στο συγκεκριμένο διάστημα ανέλαβε τα καθήκοντα συναδέλφου της, η οποία μετακινήθηκε σε άλλη υπηρεσία και κατέβαλε προσπάθειες για άμεση διεκπεραίωση της υπόθεσης.

35. Ομοίως απαντήθηκαν μετά από παρέμβαση του Συμπαραστάτη του Δημότη ικανοποιητικά αιτήσεις δημότη που αφορούσαν διατάραξη της ιδιοκτησίας του από άτομα που εισέρχονταν σ' αυτή από σχολείο κείμενο δίπλα σ' αυτή για τη περισυλλογή μπάλας αλλά και για αστυνόμευση σχολικών μονάδων κατά τις απογευματινές ώρες ή σε περίοδο αργιών – διακοπών.

Η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών υπογράμμισε ότι υφίσταται περίφραξη 4,70 μέτρων προς την πλευρά της ιδιοκτησίας του αιτούντος δημότη, η οποία κατά τις κείμενες διατάξεις κρίνεται ικανοποιητική για την αποτροπή εξόδου της μπάλας από τον αύλειο χώρο του σχολείου. Περαιτέρω διευκρινίστηκε ότι **η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και η Υπηρεσία Δόμησης του Δήμου δεν είναι αρμόδια για την αστυνόμευση σχολικών μονάδων κατά τις απογευματινές ώρες ή σε περίοδο αργιών – διακοπών, ούτε έχει την αρμοδιότητα να αποτρέπει την τυχόν είσοδο εξωσχολικών ατόμων ή να ελέγξει τις δραστηριότητες – αθλήματα στις οποίες τα άτομα αυτά επιδίδονται.** Υπογραμμίστηκε ότι ο αιτών δημότης πρέπει να φροντίσει

ώστε να μην υπάρχει πρόσβαση εξωσχολικών ατόμων στην ιδιοκτησία του (η οποία πρόσβαση είναι αδύνατη από την πλευρά του σχολείου λόγω ύψους της υφιστάμενης περίφραξης), να τοποθετήσει στο δώμα της οικίας του προστατευτική διάταξη με την έκδοση των απαιτούμενων αδειών και σε περίπτωση παραβίασης της ιδιοκτησίας του από άγνωστα άτομα ή παραβίαση του ωραρίου κοινής ησυχίας να απευθυνθεί στις αρμόδιες αστυνομικές αρχές.

Ομοίως απαντήθηκε από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Αλεξανδρούπολης, μετά τη διαμεσολάβηση του Συμπαραστάτη του Δημότη αίτηση δημότη σχετικά με τη δυνατότητα μαγαζιού να τοποθετεί σε πεζόδρομο δύο σειρές τραπεζοκαθισμάτων εάν δεν υπάρχει απέναντι από το μαγαζί αυτό άλλο μαγαζί με τραπεζοκαθίσματα και εφόσον η απόσταση μεταξύ των τραπεζοκαθισμάτων και της απέναντι οικοδομικής γραμμής είναι δύο (2) μέτρα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ: Ο Συμπαραστάτης του Δημότη συνέβαλε στην διεκπεραίωση των υποθέσεων των δημοτών εντός ευλόγου χρόνου, υποδεικνύοντας την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του κώδικα διοικητικής διαδικασίας (Ν. 2690/1999, ΦΕΚ Α' 45/09-03-1999).

❖ **Οι γενικές αρχές ανάκλησης των διοικητικών πράξεων αποτελούν σύνθεση των αρχών της νομιμότητας που επιβάλλει στη Διοίκηση την ανάκληση κάθε παράνομης διοικητικής πράξης και της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Οι παράνομες ευμενείς διοικητικές πράξεις ανακαλούνται μετά την παρέλευση εύλογου χρόνου.**

36. Τέθηκε από το Συμπαραστάτη του Δημότη, στην αρμόδια δημοτική αρχή, κατόπιν υποβολής έγγραφης αίτησης από εκπρόσωπο επιχείρησης το ζήτημα εάν είναι δυνατή η ανάκληση απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου που επικύρωσε τον αποκλεισμό εταιριών για λόγο που κρίθηκε από την αρμόδια Επιτροπή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών μη νόμιμος (χρόνος ισχύος εγγυητικών επιστολών) επί προσφυγής άλλων εταιριών από τις αποκλεισθείσες.

Ο συμπαραστάτης του δημότη εξέθεσε ότι κατά τη με αριθμό 4026/2008 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (σκέψη 10^η) η αρχή της νομιμότητας επιβάλλει στη Διοίκηση την ανάκληση κάθε παράνομης διοικητικής πράξεως ενώ η

αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης απαιτεί τη διατήρηση της ισχύος της ευμενούς για τον καλόπιστο διοικούμενο πράξεως. Σύνθεση των αρχών αυτών συνιστούν οι γενικές αρχές ανακλήσεως των διοικητικών πράξεων, σύμφωνα με τις οποίες και οι ευμενείς διοικητικές πράξεις ανακαλούνται αν είναι παράνομες, μέσα σε εύλογο χρόνο από την έκδοση τους, ενώ επιτρέπεται η ανάκληση και μετά την παρέλευση εύλογου χρόνου για λόγους δημόσιου συμφέροντος.

Αποτέλεσαν αντικείμενο εξέτασης το άρθρο 106 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 που προβλέπει τα εξής: « **Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αποφασίσει την επανάληψη της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή παράλειψη**».

Η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου Αλεξανδρούπολης επικύρωσε τον αποκλεισμό από διαγωνισμό εργοληπτικών επιχειρήσεων, λόγω του ότι η ισχύς των εγγυητικών επιστολών συμμετοχής τους δεν ήταν ο προβλεπόμενος από το νόμο και τη διακήρυξη.

Επισημάνθηκε ότι ο λόγος αποκλεισμού των ανωτέρω εργοληπτικών επιχειρήσεων κρίθηκε μη νόμιμος από τη Α.Ε.Π.Ε. με αποτέλεσμα να γίνει δεκτή προσφυγή άλλης προσφεύγουσας εταιρίας.

Ζητήθηκε έτσι διαμεσολαβητικά από το Συμπαραστάτη του Δημότη να εξετασθεί από την αρμόδια δημοτική αρχή στα πλαίσια της διακριτικής της ευχέρειας να ανακαλέσει διοικητική πράξη, η οποία κατά τους ισχυρισμούς της Α.Ε.Π.Ε. αντίκειται στο νόμο και για τους διαγωνιζόμενους που δεν προσέφυγαν κατά σχετικής απόφασης αποκλεισμού τους από το διαγωνισμό.

- ❖ **Η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των δημοτών σε ενέργειες της δημοτικής αρχής. Η οφειλή της εισφοράς σε χρήμα του Ν. 1337/1983. Οι υπόχρεοι προς καταβολή. Η παραγραφή της αξίωσης του Δήμου προς είσπραξη της ως άνω εισφοράς σε χρήμα. Συνέπειες από την έκδοση ανακριβούς βεβαίωσης της δημοτικής αρχής. Εφαρμογή του άρθρου 174 του κώδικα δήμων και κοινοτήτων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114).**

37. Σοβαρά ζητήματα που απασχόλησαν το Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης του Δήμου Αλεξανδρούπολης ήταν η εφαρμογή της **αρχής της**

δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των δημοτών σε ενέργειες της δημοτικής αρχής και της **βεβαίωσης οφειλής εισφοράς σε χρήμα του Ν. 1337/1983**. Επίσης τον απασχόλησαν:

- ❖ τα υποκείμενα σε βάρος των οποίων λαμβάνει χώρα η βεβαίωση της εισφοράς σε χρήμα,
- ❖ η παραγραφή της σχετικής αξίωσης και
- ❖ η εφαρμογή του άρθρου 174 του κώδικα δήμων και κοινοτήτων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114) για τη διαγραφή χρεών και οι προϋποθέσεις εφαρμογής του.

38. Οι καταγγέλλοντες δημότες εξέθεσαν ότι με έγγραφο της αρμόδιας δημοτικής αρχής του Δήμου Αλεξανδρούπολης τους κατέστη γνωστό ότι **οφείλεται εισφορά σε χρήμα του Ν. 1337/1983** βάσει της 1/Ι-4434/16-10-1992 πράξης εφαρμογής από τους αρχικούς ιδιοκτήτες για οικοπέδα που οι ίδιοι απέκτησαν εξ' επαχθούς αιτίας από τους αρχικούς ιδιοκτήτες (πώληση) και επί των οποίων οικοδομήθηκαν πολυκατοικίες και αγοράστηκαν οριζόντιες ιδιοκτησίες (διαμερίσματα). Ωστόσο ήδη από το έτος 1994 είχαν εκδοθεί βεβαιώσεις δημοτικής αρχής σύμφωνα με τις οποίες οι αρχικοί ιδιοκτήτες δεν οφείλουν στο Δήμο Εισφορά σε Χρήμα. Με τις ανωτέρω βεβαιώσεις που απαιτούνταν ως νόμιμες προϋποθέσεις συντάχθηκαν και υπογράφηκαν αγοραπωλητήρια συμβόλαια με τα οποία μεταβιβάστηκαν στους δημότες – καταγγέλλοντες οικοπέδα και οριζόντιες ιδιοκτησίες (διαμερίσματα). Στα συμβόλαια αυτά που μεταγράφηκαν νόμιμα προσαρτήθηκαν και οι ανωτέρω βεβαιώσεις από τις οποίες πιστοποιείται ότι οι πωλητές δεν οφείλουν στο Δήμο φόρους από εισφορά σε χρήμα. Σημειωτέον ότι οι ίδιες βεβαιώσεις χρησιμοποιήθηκαν από την Πολεοδομία του Δήμου κατά την έκδοση των οικοδομικών αδειών. Κατόπιν τούτων ο Δήμος Αλεξανδρούπολης με τις αναληθείς βεβαιώσεις του, επέτρεψε να πωληθούν οικοπέδα και οριζόντιες ιδιοκτησίες και να εκδοθούν οικοδομικές άδειες ώστε να οικοδομηθούν επ' αυτών πολώροφες οικοδομές. Προσβλήθηκε έτσι βάνανυσα η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των δημοτών προς το Δήμο Αλεξανδρούπολης καθόσον εάν γνώριζαν ότι οφειλόταν εισφορά σε χρήμα από τους πωλητές και δεν τους είχαν χορηγηθεί αναληθείς βεβαιώσεις από το Δήμο δεν θα προέβαιναν στην αγορά των οικοπέδων και των διαμερισμάτων τους, τα οποία αδυνατούν να μεταβιβάσουν, καθόσον απαιτείται για τη μεταβίβαση βεβαίωση περί μη οφειλής της εισφοράς σε χρήμα του Ν. 1337/1983. Ζήτησαν δε τη διαμεσολάβηση μου προς συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς τους με το Δήμο Αλεξανδρούπολης

προκειμένου να μην υφίστανται έννομες συνέπειες από την αγορά των ιδιοκτησιών τους, που έλαβε χώρα διότι βεβαιώθηκε από δημοτική αρχή ότι δεν οφείλονταν για τα οικοπέδα στα οποία ανοικοδομήθηκαν οι πολυκατοικίες και τα διαμερίσματα τους εισφορά σε χρήμα.

39. Στο με Α.Π. ΔΤΕ/β/32432/450/31-07-2013 έγγραφο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με θέμα : « βεβαιώσεις εισφοράς σε χρήμα (άρθρο 9 του Ν. 1337/1983) αναφέρονται τα παρακάτω: « ... σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 9 του Ν. 1337/1983 (όπως ισχύει με τη διάταξη του άρθρου 2 του Ν. 1772/88) για την οφειλόμενη εισφορά σε χρήμα « Η εισφορά αυτή βεβαιώνεται από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία στο αρμόδιο Δημόσιο Ταμείο (γραφείο παρακαταθηκών) που εξυπηρετεί το δήμο ή την κοινότητα, ενώ για τους δήμους που έχουν δική τους ταμειακή υπηρεσία η παραπάνω εισφορά βεβαιώνεται απευθείας στην υπηρεσία αυτή, μετά την κύρωση της πράξης εφαρμογής».

Η ως άνω υποχρέωση συμμετοχής εκάστου ιδιοκτήτη στη διαδικασία πολεοδόμησης με την καταβολή εισφοράς σε χρήμα, εισφορά η οποία κατά τη ρητή διάταξη της παρ. 3 εδ. γ' του άρθρου 9 **«διατίθεται από τους οικείους Ο.Τ.Α. για την εκτέλεση των βασικών κοινόχρηστων πολεοδομικών έργων είτε από τον ίδιο είτε από εξουσιοδοτημένο από αυτόν φορέα, καθώς και για την εκπόνηση πολεοδομικών μελετών και μελετών πράξεων εφαρμογής»** ενώ **«κάθε διάθεση της εισφοράς αυτής για άλλο σκοπό είναι άκυρη»**. Η υποχρέωση αυτή μάλιστα ερείδεται και επί του άρθρου 24 του Συντάγματος και συγκεκριμένα επί της παρ. 3 σύμφωνα με την οποία : « Για να αναγνωριστεί μια περιοχή ως οικιστική και για να ενεργοποιηθεί πολεοδομικά, οι ιδιοκτησίες που περιλαμβάνονται σε αυτή συμμετέχουν υποχρεωτικά, χωρίς αποζημίωση από τον οικείο φορέα, στη διάθεση των εκτάσεων που είναι απαραίτητες για να δημιουργηθούν δρόμοι, πλατείες και χώροι για κοινωφελείς γενικά χρήσεις και σκοπούς, καθώς και στις δαπάνες για την εκτέλεση των βασικών κοινόχρηστων πολεοδομικών έργων όπως νόμος ορίζει».

Από τη Συνταγματική επιταγή συμμετοχής των ιδιοκτητών των υπό πολεοδόμηση περιοχών στα βάρη της πολεοδόμησης με τη θέσπιση σχετικής υποχρέωσης τους για εισφορά σε γη και χρήμα όπως αυτή εξειδικεύεται στο σύνολο των διατάξεων του Ν. 1337/1983 συνάγεται ότι η διάταξη του άρθρου 2 του Α.Ν. 344/1968 δεν εφαρμόζεται στις άνω περιπτώσεις. Η διάταξη αυτή προβλέπει ότι η βεβαίωση των φόρων, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και αντιτίμου προσωπικής

εργασίας ενεργείται υπό των δήμων και κοινοτήτων εντός αποσβεστικής προθεσμίας πέντε ετών από τη λήξη του οικονομικού έτους εις ο ανάγονται.

Και τούτο διότι δεν πρόκειται περί «εισφοράς» με την στενή έννοια του όρου (φόρος, τέλος κ.ο.κ.) αλλά για υποχρεωτική συμμετοχή των ιδιοκτητών στις δαπάνες της πολεοδόμησης, πολεοδόμηση η οποία σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης υλοποιείται κατ' αρχήν σε χρονικό σημείο διάφορο της ημερομηνίας κύρωσης των σχετικών πράξεων εφαρμογής και ολοκληρώνεται σε χρονικό ορίζοντα που υπερβαίνει την πενταετία.

Στην ανωτέρω ερμηνεία συνηγορεί και η πάγια νομολογία των Διοικητικών Δικαστηρίων σύμφωνα με τη οποία η υποχρέωση της διοίκησης για απόκτηση των προβλεπόμενων από **το οικείο σχέδιο πόλης κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων (προς το σκοπό εξασφάλισης των οποίων καταβάλλεται η οφειλόμενη εισφορά σε χρήμα)** οφείλει να ολοκληρώνεται εντός οκταετίας από την έκδοση της πράξης χαρακτηρισμού των ακινήτων ως **κοινόχρηστων χώρων ή χώρων κοινωφελών χρήσεων**. Αποδέχεται δηλαδή η νομολογία ότι εύλογος χρόνος υλοποίησης του σχεδίου πόλης είναι η οκταετία (και όχι η πενταετία) επιβεβαιώνοντας ότι οι γενικές διατάξεις περί δημοσίου λογιστικού (Α.Ν. 344/68) δεν τυγχάνουν εφαρμογής στις υπό κρίση περιπτώσεις.

Συμπερασματικά, η άποψη της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής είναι ότι η ειδική, συνταγματικά προβλεπόμενη υποχρέωση εισφοράς σε χρήμα δε συγκαταλέγεται στις περιπτώσεις που ρυθμίζει το άρθρο 2 του Α.Ν. 344/1968 και ως εκ τούτου δεν υπάγεται στην πενταετή αποσβεστική προθεσμία του ως άνω άρθρου.

40. Περαιτέρω σύμφωνα με το με Α.Π. ΔΤΕ/β/οικ.3328/79/20-01-2012 έγγραφο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής που φέρει ως θέμα : « ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΟΤΑ » : « ...1. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 του Α.Ν. 344/1968 : « Ο χρόνος της παραγραφής των αξιώσεων των δήμων και κοινοτήτων είναι είκοσι ετών, αρχόμενος από της λήξεως του οικονομικού έτους εντός του οποίου εβεβαιώθησαν αύται οριστικώς. Κατ' εξαίρεσιν αι προερχόμεναι εκ φόρων εν γένει, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και αντιτίμου προσωπικής εργασίας παραγράφονται μετά πενταετίαν ως ανωτέρω ...». Οι οφειλές που προκύπτουν από εισφορά σε χρήμα ή/και μετατροπή εισφοράς γης σε

χρήμα σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1337/83 όπως ισχύει, θεωρούμε ότι δεν εμπίπτουν στην πενταετή παραγραφή επειδή δεν αποτελούν φόρους, τέλη κλπ, του ως άνω άρθρου. Επισημαίνεται ότι **οι αρμόδιοι δήμοι θα πρέπει να βεβαιώνουν τις οφειλές αυτές εντός ευλόγου χρόνου από την κύρωση της πράξης εφαρμογής και να συντάσσουν για κάθε ιδιοκτήτη τη σχετική πράξη επιβολής εισφοράς».**

41. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 του Α.Ν. 344/1968 ο χρόνος της παραγραφής των αξιώσεων του Δήμου για την είσπραξη της ΕΙΣΦΟΡΑΣ σε ΧΡΗΜΑ είναι ΕΙΚΟΣΑΕΤΗΣ, η δε παραγραφή αρχίζει από τη λήξη του οικονομικού έτους εντός του οποίου βεβαιώθηκε η εισφορά σε χρήμα.

42. Κατά το άρθρο 174 του κώδικα δήμων και κοινοτήτων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114) που φέρει τον τίτλο : «Διαγραφή χρεών» προβλέπει: « 1. Κάθε είδους χρέη προς τους Δήμους και τις Κοινότητες διαγράφονται ολόκληρα ή εν μέρει: α) Όταν οι οφειλέτες απεβίωσαν χωρίς να αφήσουν περιουσία ή οι κληρονόμοι τους αποποιήθηκαν την κληρονομιά, β) Όταν οι οφειλέτες δεν έχουν καθόλου περιουσία και η επιδίωξη της είσπραξης δεν έφερε κανένα αποτέλεσμα επί τρία χρόνια, αφότου έληξε η χρήση κατά την οποία βεβαιώθηκαν, γ) όταν οι οφειλέτες δεν έχουν περιουσία και είναι αγνώστου διαμονής, εφόσον οι προσπάθειες, που έγιναν επί μία τριετία για την ανεύρεση της διαμονής τους, δεν έφεραν αποτέλεσμα και δ) Όταν η εγγραφή στους οριστικούς βεβαιωτικούς καταλόγους δημοτικών ή κοινοτικών φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών έγινε κατά τρόπο προφανώς λανθασμένο ως προς τη φορολογητέα ύλη ή το πρόσωπο του φορολογουμένου ή όταν έγινε λανθασμένη πολλαπλή εγγραφή για το ίδιο είδος εσόδου και για το ίδιο πρόσωπο. 2. Η διαγραφή των χρεών γίνεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.».

43. Κατά τον κρίσιμο χρόνο είχε μάλιστα νομολογηθεί ότι υπόχρεοι για την καταβολή της εισφοράς σε χρήμα ήταν οι ιδιοκτήτες του ακινήτου κατά το χρόνο κύρωσης της πράξης εφαρμογής της πολεοδομικής μελέτης, η οποία αποτελεί απολύτως αναγκαίο τεχνικό και νομικό υπόβαθρο για την επιβολή της παραπάνω εισφοράς. Ωστόσο ο μεταγενέστερος νόμος 4315/2014 (Α' 269) όρισε στο άρθρο 2 παρ.3 αυτού ότι σε «μεταβίβαση κυριότητας ακινήτου που οφείλει εισφορά σε χρήμα, σύμφωνα με κυρωμένη πράξη εφαρμογής ... το μη καταβληθέν υπόλοιπο των εισφορών σε χρήμα βαρύνει τον αποκτώντα το δικαίωμα κυριότητας, ανεξαρτήτως της πράξης με την οποία το απέκτησε».... Όμως ο τελευταίος αυτός νόμος (4315/2014) είναι μεταγενέστερος της έκδοσης των πράξεων επιβολής εισφοράς σε χρήμα και δεν

εφαρμόζεται. Με άλλα λόγια εφαρμόζεται μόνο για τις πράξεις επιβολής εισφοράς σε χρήμα που βεβαιώνονται ΜΕΤΑ την εφαρμογή του.²

44. Υπογραμμίζεται ότι σύμφωνα με τη συνταγματικά κατοχυρωμένη **αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου** η δημοτική αρχή επιβάλλεται να λαμβάνει υπόψη της, πριν από την άρση ή τη μεταβολή μίας συγκεκριμένης πράξης ή πρακτικής της, ή γενικότερα μίας κρατούσας νομικής κατάστασης, την εύλογη πεποίθηση του διοικουμένου ότι η κατάσταση αυτή θα διαρκέσει. Συνέπεια της συνεκτίμησης της εύλογης εμπιστοσύνης του δημότη κατά την άρση ή μεταβολή της κατάστασης αυτής είναι είτε να εμποδίζεται η ίδια η μεταβολή, είτε σε διαφορετική περίπτωση να προβλέπονται μεταβατικά μέτρα, είτε πιο σπάνια να προβλέπεται η χορήγηση αποζημίωσης. Η αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης έχει *corpus* και *animus*: το υλικό στοιχείο θεμελιώνεται σε διοικητική- δημοτική συμπεριφορά *latro sensu* ικανή αντικειμενικά να αποτελέσει πρόσφορη βάση της εμπιστοσύνης του μέσου ανθρώπου, να έχει διάρκεια, συνέχεια και ομοιομορφία, ενώ το ψυχολογικό στοιχείο θεμελιώνεται στη δικαιολογημένη και σταθερή πεποίθηση ότι η διαμορφωθείσα πραγματική κατάσταση, που αφορά τον διοικούμενο και σχετίζεται με συγκεκριμένη κρατική δραστηριότητα, θα συνεχιστεί και στο μέλλον με όμοιο τρόπο. Κατά συνέπεια, ο εχέφρων πολίτης επιδεικνύοντας δικαιολογημένα εμπιστοσύνη στη συνοχή, τη διάρκεια και εν τέλει στην αξιοπιστία μιας λογικής και προβλέψιμης δημοτικής συμπεριφοράς που εκδηλώθηκε δια νομικών ενεργειών, προβαίνει σε ατομικές επιλογές οι οποίες έχουν μακροπρόθεσμες συνέπειες τόσο σε προσωπικό και οικογενειακό, όσο και σε κοινωνικό επίπεδο. Επομένως, η εμπιστοσύνη δεν αφορά μόνο τον διοικούμενο - δημότη, δεν είναι δηλαδή μονομερής, αλλά υπάρχει σχέση αιτίου-αιτιατού, καθώς ο δημότης εμπιστεύεται τη συμπεριφορά της δημοτικής αρχής, την οποία όμως δεν θα πρέπει να έχει προκαλέσει ο ίδιος με δόλο παραβιάζοντας την αρχή της νομιμότητας, δηλαδή πρόκειται για εμπιστοσύνη άξια προστασίας.

Οι προϋποθέσεις εφαρμογής της αρχής είναι:

- ❖ α) να έχει δημιουργηθεί στο δημότη - ιδιώτη μια **βάση εμπιστοσύνης** με πράξη της δημοτικής αρχής.
- ❖ β) η εμπιστοσύνη αυτή να είναι **άξια προστασίας** και
- ❖ γ) να μην υπάρχει αντίθετος λόγος δημοσίου συμφέροντος που να επιβάλλει τη μετατροπή της ισχύουσας κατάστασης.

² Οράτε Διοικητικό Πρωτοδικείο Ηρακλείου 912/2016, δημοσίευση Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ.

Με την απόφαση **1508/2002** του Σ.τ.Ε. η αρχή αναγνωρίστηκε ρητά ως συνταγματικά κατοχυρωμένη στο κράτος δικαίου και στα άρθρα 2 παρ. 1 και 5 παρ. 1 του Συντάγματος. Όπως υποστηρίζεται με την απόφαση αυτή το ΣτΕ ανήγαγε την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης σε σταθμιζόμενη συνταγματική αρχή της οποίας η εμβέλεια εξαρτάται από το εκάστοτε corpus και animus που αποδίδεται σε αυτό. Έκτοτε, η νομολογία παραμένει σταθερή, μολονότι δεν αναφέρει σε όλες τις περιπτώσεις συγκεκριμένα και ειδικά το θεμέλιο της αρχής, αλλά αρκείται στην αναγνώριση της συνταγματικής κατοχύρωσής της (Βλ. ΣτΕ 3353/2015, 16/2015 3397/2014, ΟλΣτΕ 376/2013, ΟλΣτΕ 824/2002).

45. Κατά την παρ. 3 του άρθρου 77 του Ν. 3852/2010 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του Ν. 4623/2019 : « Ο συμπαραστάτης δέχεται ενυπόγραφες καταγγελίες άμεσα θιγόμενων φυσικών ή νομικών προσώπων για κακοδιοίκηση των υπηρεσιών του δήμου, των νομικών του προσώπων και των επιχειρήσεων του και ασκεί **διαμεσολάβηση** προκειμένου να **επιλυθούν τα σχετικά προβλήματα**, ενώ είναι υποχρεωμένος να απαντά εγγράφως ή ηλεκτρονικά εντός τριάντα (30) ημερών στους ενδιαφερόμενους ως προς τις ενέργειες στις οποίες ο ίδιος προέβη μετά τη λήψη της καταγγελίας τους. **Ο συμπαραστάτης υποστηρίζεται διοικητικά από τις υπηρεσίες του δήμου, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να παρέχουν κάθε δυνατή συνδρομή.** Κατά την εξέταση καταγγελιών, ο συμπαραστάτης μπορεί να αιτηθεί στοιχεία από το αρχείο των υπηρεσιών του Δήμου, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του π.δ. 28/2015 (ΦΕΚ Α' 34) για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία. Εφόσον, ύστερα από εξέταση καταγγελίας, προκύψουν φαινόμενα κακοδιοίκησης, ο συμπαραστάτης δύναται να υποβάλλει συστάσεις προς τις υπηρεσίες του δήμου για την αποτροπή επανάληψής τους».

46. Με βάση τα ανωτέρω πραγματικά περιστατικά και τους κανόνες δικαίου που προεκτέθηκαν ο Συμπαραστάτης του Δημότη αιτήθηκε από την αρμόδια δημοτική αρχή να τον πληροφορήσει εάν και πότε έλαβε χώρα **βεβαίωση** της εισφοράς σε χρήμα του άρθρου 9 του Ν. 1337/1983 που αφορά τα οικόπεδα των δημοτών που προέβησαν στην καταγγελία. Επίσης εάν η εισφορά σε χρήμα βεβαιώθηκε στους αρχικούς ιδιοκτήτες. Ειδικότερα ζήτησε να πληροφορηθεί **εάν παρήλθαν 20 έτη από τη λήξη του οικονομικού έτους εντός του οποίου έλαβε χώρα η βεβαίωση και συνεπώς εάν ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΚΕ κατά το άρθρο 6 του Α.Ν. 344/1968 η αξίωση του Δήμου Αλεξανδρούπολης για την είσπραξη της εισφοράς αυτής.**

47. Περαιτέρω ο Συμπαραστάτης του Δημότη έλαβε υπόψη του ότι οι καταγγέλλοντες δημότες απέκτησαν τα οικόπεδα και τις οριζόντιες ιδιοκτησίες τους, μετά από αναληθείς – ανακριβείς βεβαιώσεις δημοτικών υπαλλήλων, στις οποίες επέδειξαν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη, η οποία είναι προστατευτέα. Μάλιστα οι δημότες έχουν δικαίωμα να εκμεταλλευτούν ως ιδιοκτήτες τις οριζόντιες ιδιοκτησίες τους ακόμη και να προβούν στην πώληση τους. Κατόπιν τούτων ο Συμπαραστάτης του Δημότη υπέδειξε στη δημοτική αρχή να εξετάσει μεταξύ άλλων αν συντρέχει περίπτωση διαγραφής των χρεών σε περίπτωση ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ, εφόσον έχει παρέλθει δηλαδή εικοσαετία από το τέλος του οικονομικού έτους στο οποίο βεβαιώθηκαν οι εισφορές σε χρήμα. Επίσης να εξεταστεί εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις διαγραφής των εν θέματι εισφορών σε χρήμα λόγω συνδρομής των λόγων που αναφέρονται στη διάταξη του άρθρου 174 του κώδικα δήμων και κοινοτήτων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114), λαμβανομένων υπόψη ότι οι αρχικοί ιδιοκτήτες ήταν αλλοδαποί και η περιοχή στην οποία ευρίσκονται τα οικόπεδα έχει πλήρως ΠΟΛΕΟΔΟΜΗΘΕΙ με αποτέλεσμα οι εισφορές σε χρήμα να μην μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το σκοπό που προορίζονται από το νόμο.

48. Τονίστηκε ότι στην κρινόμενη υπόθεση προσβλήθηκε η προστατευμένη-δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των ιδιοκτητών των οριζόντιων ιδιοκτησιών των οικοδομών που ανεγέρθηκαν στα οικόπεδα αφού χωρίς καμία απολύτως υπαιτιότητα τους αγόρασαν τις οριζόντιες ιδιοκτησίες τους βασιζόμενοι καλόπιστα στις δημοτικές βεβαιώσεις περί ΜΗ ΟΦΕΙΛΗΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ σε χρήμα. Έτσι ο Δήμος Αλεξανδρούπολης τους επέτρεψε την κατάρτιση των αγοραπωλητηρίων συμβολαίων και επιπλέον εξέδωσε οικοδομικές άδειες νομιμοποιώντας την ανέγερση των οικοδομών. Σημειωτέον ότι οι εκδοθείσες βεβαιώσεις περί μη οφειλής, αποτελούν διοικητικές πράξεις που φέρουν το τεκμήριο της νομιμότητας και δεν ανακλήθηκαν, ούτε ακυρώθηκαν έγκαιρα. Συνεπώς παρήγαγαν έννομα αποτελέσματα (επέτρεψαν τις αγοραπωλησίες και την ανέγερση οικοδομών) με αποτέλεσμα η μη χορήγηση βεβαίωσης περί μη οφειλής εισφοράς σε χρήμα προκειμένου οι νυν ιδιοκτήτες των οριζόντιων ιδιοκτησιών της οικοδομής που ανεγέρθηκε στο επίδικο οικόπεδο να μπορούν να μεταβιβάσουν τα ακίνητα τους να αντίκειται και στη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των δημοτών.

49. **Συνακόλουθα** ο Συμπαραστάτης του Δημότη κάλεσε τις αρμόδιες δημοτικές αρχές: 1^{ον}) Να εξετάσουν εάν και πότε έλαβε χώρα βεβαίωση των οφειλών

της εισφοράς σε χρήμα στα οικόπεδα των δημοτών που προέβησαν στην καταγγελία και σε ποιους ιδιοκτήτες βεβαιώθηκαν οι σχετικές οφειλές.

2^{ον}) Να ερευνηθεί εάν ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΚΑΝ οι σχετικές αξιώσεις του Δήμου σύμφωνα με το άρθρο 6 του Α.Ν. 344/1968.

3^{ον}) Σε περίπτωση διαπίστωσης της παραγραφής των χρεών να εξεταστεί η δυνατότητα διαγραφής τους και η χορήγηση βεβαίωσης περί μη οφειλής των εισφορών σε χρήμα ώστε οι νυν αιτούντες – δημότες να μπορούν να προβούν στην μεταβίβαση των ιδιοκτησιών τους.

4^{ον}) Να ερευνηθεί η διαγραφή των χρεών λόγω παραγραφής (εφόσον αυτή διαπιστωθεί) και πλήρωσης των προϋποθέσεων του άρθρου 174 του κώδικα δήμων και κοινοτήτων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114), με την εισήγηση του θέματος στο αρμόδιο όργανο (δημοτικό συμβούλιο) αφού εξεταστεί εάν οι αρχικοί ιδιοκτήτες των οικοπέδων, είναι γνωστής διαμονής και εάν διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία, γιατί δεν εισπράχθηκαν οι εισφορές για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει κατά πάρα πολύ την τριετία, εάν είναι δυνατόν οι εισφορές σήμερα να χρησιμοποιηθούν για την πολεοδόμηση της περιοχής και εάν η μη χορήγηση βεβαίωσης περί μη οφειλής αντιβαίνει στη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των δημοτών που χωρίς υπαιτιότητα τους αγόρασαν οριζόντιες ιδιοκτησίες σε οικόπεδα στα οποία ο Δήμος Αλεξανδρούπολης βεβαίωσε ότι δεν οφείλονται εισφορές σε χρήμα και στα οποία ομοίως ο Δήμος εξέδωσε οικοδομικές άδειες, με έκδοση βεβαιώσεων οι οποίες ουδέποτε ανακλήθηκαν, ή ακυρώθηκαν με αποτέλεσμα να φέρουν το τεκμήριο της νομιμότητας και να παράγουν έννομα αποτελέσματα.

50. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ: Η δημοτική αρχή δεν ανταποκρίθηκε ακόμη στο κάλεσμα του Συμπαραστάτη του Δημότη. Αναμένεται η εξέλιξη της υπόθεσης με ενδιαφέρον καθώς η ορθολογική και σύννομη αντιμετώπιση της από το Δήμο Αλεξανδρούπολης θα λειτουργήσει υπέρ της εδραίωσης της αρχής της νομιμότητας, την αποκατάσταση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των δημοτών στη δημοτική δράση και θα αποτρέψει μακροχρόνιους δικαστικούς αγώνες που θα έχουν ως συνέπεια την οικονομική επιβάρυνση των δημοτών και τη σημαντική καθυστέρηση επίλυσης του φλέγοντος ζητήματος που δημιουργήθηκε και από τις μη αληθείς βεβαιώσεις της δημοτικής αρχής.

- ❖ **Νομιμότητα απασχόλησης στο Δήμο Αλεξανδρούπολης με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου εκπαιδευτικού δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και υπαλλήλου Ιεράς Μητρόπολης Αλεξανδρούπολης, που προσλήφθηκαν δυνάμει προκήρυξης και κατόπιν απόφασης αρμόδιας επιτροπής αξιολόγησης του άρθρου 4 π.δ. 524/1980. Έννομο συμφέρον πρώτου επιλαχόντος αμφισβήτησης των προσλήψεων.**

51. Με πρακτικό - απόφαση της τριμελούς επιτροπής αξιολόγησης καλλιτεχνικού προσωπικού του άρθρου 4 του π.δ. 524/1980, σύμφωνα με προκήρυξη, αποφασίστηκε η **πρόσληψη** με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου **δύο δημοσίων υπαλλήλων** και συγκεκριμένα ενός εκπαιδευτικού της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ενός υπαλλήλου της Ιεράς Μητρόπολης Αλεξανδρούπολης, που αποτελεί σύμφωνα με το νόμο και τον καταστατικό χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδας ν.π.δ.δ. Δημότης προσήλθε στο Συμπαραστάτη του Δημότη δηλώνοντας ότι άσκησε διοικητική προσφυγή κατά της ανωτέρω απόφασης καθώς έχει **έννομο συμφέρον** προσβολής των ανωτέρω προσλήψεων, ως πρώτος επιλαχών, αιτούμενος την ανάκληση – ακύρωση της. Ζήτησε δε την άποψη μου για τη νομιμότητα της απασχόλησης των ανωτέρω δύο δημοσίων υπαλλήλων στο Δήμο Αλεξανδρούπολης και την διαμεσολάβηση μου προς επίλυση της σχετικής διαφοράς.

52. Προς εξέταση της ανωτέρω καταγγελίας κατά το άρθρο 77§3 του Ν. 3852/2020, όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει μετά το Ν. 4623/2019, εξέθεσα στις αρμόδιες δημοτικές αρχές τα παρακάτω :

Στις διατάξεις του άρθρου 104 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «1. Κανένας από τους υπαλλήλους που αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο³ **δεν μπορεί να διορισθεί σε άλλη θέση** δημόσιας υπηρεσίας ή οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή δημόσιας επιχείρησης ή οργανισμού κοινής ωφέλειας. **Κατ' εξαίρεση μπορεί να επιτραπεί με ειδικό νόμο ο διορισμός και σε δεύτερη θέση, εφόσον τηρούνται οι διατάξεις της επόμενης παραγράφου.** 2. Οι κάθε είδους πρόσθετες αποδοχές ή απολαβές των υπαλλήλων του προηγούμενου άρθρου δεν μπορεί να είναι κατά μήνα ανώτερες από το σύνολο των αποδοχών της οργανικής τους θέσης».

53. Στις διατάξεις του άρθρου 35 του Ν. 3528/2007 (κώδικας κατάστασης

³ Δηλαδή, οι δημόσιοι υπάλληλοι καθώς και οι υπάλληλοι της Βουλής, των Ο.Τ.Α. και των λοιπών Ν.Π.Δ.Δ.

δημοσίων πολιτικών διοικητικών υπαλλήλων και υπαλλήλων ν.π.δ.δ., ΦΕΚ 26/09-02-2007) προβλέπονται τα εξής:

Κατοχή δεύτερης θέσης:

« 1. Απαγορεύεται ο διορισμός υπαλλήλου, με οποιαδήποτε σχέση, σε δεύτερη θέση : ...γ) Ο.Τ.Α., συμπεριλαμβανομένων και των ενώσεων αυτών... στ) νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, που ανήκουν στα υπό στοιχεία ...γ'... νομικά πρόσωπα ή επιχορηγούνται από αυτά τακτικώς κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ή κατά τα οικεία καταστατικά ή που τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα κατέχουν το 51% τουλάχιστον του μετοχικού τους κεφαλαίου.

2. Διατάξεις ειδικών νόμων που επιτρέπουν το διορισμό σε δεύτερη θέση εξακολουθούν να ισχύουν.

3. Υπάλληλος που κατά παράβαση των διατάξεων των παραπάνω παραγράφων διορίζεται σε δεύτερη θέση και αποδέχεται το διορισμό του, θεωρείται ότι παραιτείται αυτοδίκαια από την πρώτη θέση».

54. Στις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1 και 2 του Ν. 1256/1982 « για την πολυθεσία, την πολυαπασχόληση κ.λ.π.» ορίζονται τα εξής:

« Πολυθεσία

1. Απαγορεύεται στους ... υπαλλήλους έμμισθους και άμισθους πολιτικούς ... ή μισθωτούς που απασχολούνται στο Δημόσιο και τα κρατικά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και άσχετα από τη φύση της σχέσεως που τους συνδέει με το Δημόσιο ή το νομικό πρόσωπο, να διορισθούν ή **προσληφθούν** και σε **δεύτερη θέση** ή **απασχόληση** στο **δημόσιο τομέα αυτό**, τόσο στην ημεδαπή όσο και στην αλλοδαπή.

2. Ως δεύτερη θέση ή απασχόληση κατά την προηγούμενη παράγραφο δεν νοείται η συμμετοχή σε ειδικό διοικητικό δικαστήριο ή συμβούλιο ή επιτροπή ή ομάδα εργασίας, μόνιμης ή ευκαιριακής μορφής όταν η απασχόληση σ' αυτά δεν είναι πλήρης και έμμισθη.

Επίσης ως δεύτερη απασχόληση δεν νοείται η απασχόληση που δεν είναι κατά πλήρες ωράριο εργασίας, εφόσον η καταβαλλόμενη για αυτή ακαθάριστη αμοιβή δεν υπερβαίνει το βασικό μισθό του 6^{ου} βαθμού και το σύνολο των καθαρών τακτικών απολαβών και από τις δύο απασχολήσεις ή τη θέση και τη μερική απασχόληση δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του βασικού μισθού του 2^{ου} βαθμού. Η πολλαπλή απασχόληση επιτρέπεται με τον περιορισμό ότι το σύνολο των καθαρών τακτικών απολαβών δεν μπορεί να υπερβαίνει το βασικό μισθό του

3^ο βαθμού. Σε περίπτωση υπέρβασης του ορίου αυτού περικόπτεται το επιπλέον από τις απολαβές της θέσης στο Δημόσιο και αν και οι δύο θέσεις ή απασχολήσεις ανήκουν στο Δημόσιο από τη χρονικά δεύτερη θέση ή απασχόληση».

Σύμφωνα δε με την 26985/11533/24 Μαρτίου – 22 Απριλίου 1988 (Β' 233) κοινή απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβερνήσεως και Οικονομικών : « Αντί των βασικών μισθών των βαθμών 6^ο, 3^ο και 2^ο της κλίμακας της Διοικητικής Ιεραρχίας, που καταργήθηκε με το Ν. 1586/86 και που αναφέρονται στο άρθρο 21 του Ν. 1400/1983, θα λαμβάνονται υπόψη αντίστοιχα οι βασικοί μισθοί των μισθολογικών κλιμακίων 14, 9 και 8 του Ν. 1505/1984.

Δηλώσεις

Άρθρο 2.

1. Οι λειτουργοί ή **υπάλληλοι ή μισθωτοί** του δημόσιου τομέα του άρθρου 1 του παρόντος **που κατέχουν δεύτερη θέση ή έχουν και δεύτερη απασχόληση οφείλουν** το α' 15νθήμερο κάθε Ιανουαρίου και Ιουλίου **να υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση** «τύπου του ν.δ. 105/1969 « περί ατομικής ευθύνης του δηλούντος» **σε απλό έντυπο χωρίς τέλος χαρτοσήμου στην αρμόδια υπηρεσία και μονάδα προσωπικού και των δύο τυχόν κατεχόμενων θέσεων, ή απασχολήσεων τους, που διαβιβάζεται για το σχετικό έλεγχο στο Ελεγκτικό Συνέδριο**, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα με κανονιστική απόφαση του Υπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως, για τις κατηγορίες, των θέσεων ή απασχολήσεων συλλογικών οργάνων και απολαβών, τη δήλωση και διαδικασία ελέγχου της, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 του νόμου τούτου.

2. Η για οποιοδήποτε λόγο παράλειψη υποβολής, καθώς και η υποβολή αόριστης ή εκπρόθεσμης δηλώσεως συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα παραβάσεως καθήκοντος για το οποίο ο λειτουργός, υπάλληλος ή μισθωτός **παραπέμπεται υποχρεωτικά στην οικεία πειθαρχική δικαιοδοσία για την επιβολή πειθαρχικής ποινής κατά το άρθρο 3 παρ. 5 του παρόντος**,⁴ ενώ οι ανακριβείς δηλώσεις παραπέμπονται στον αρμόδιο Εισαγγελέα για άσκηση ποινικής διώξεως με απ' ευθείας κλήση στο ακροατήριο.

3. Κάθε διοριζόμενος ή **προσλαμβανόμενος** κατά το άρθρο 1 στο δημόσιο τομέα λειτουργός ή υπάλληλος ή μισθωτός οφείλει προηγουμένως να υποβάλει υπεύθυνη δήλωση ότι δεν κατέχει άλλη θέση και δεν έχει άλλη απασχόληση ή ότι έχει

⁴ Κατά δε το άρθρο 3 παρ. 5 του Ν. 1256/1982 η ανωτέρω παράβαση συνιστά παράβαση του υπαλληλικού καθήκοντος που τιμωρείται κατά το άρθρο 259 Π.Κ. και την κατά το άρθρο 2 παρ. 2 του παρόντος νόμου διαδικασία.

με μνεία της διατάξεως νόμου που τυχόν επιτρέπει την κατάληψη ή κατοχή τέτοιας θέσεως.

Κατά δε το άρθρο 16 παρ. 1 του Ν. 1256/1982 : « Εκείνοι που κατέχουν περισσότερες από μία θέσεις ή απασχολήσεις ...οφείλουν να υποβάλουν υπεύθυνη δήλωση επιλογής της θέσεως ή απασχολήσεως που προτιμούν να διατηρήσουν. Εάν επιλέξουν τη θέση αναστέλλεται η καταβολή ολόκληρου του ποσού της σύνταξης για όσο χρόνο βρίσκονται στη θέση ή απασχόληση.

Επίσης κατά το άρθρο 16 παρ. 5 του Ν. 1256/1982: « Στους περιορισμούς των παρ. 1,2 και 3 του άρθρου 1 του παρόντος δεν περιλαμβάνονται : ...γ) οι μουσικοί και καθηγητές καλλιτεχνικών μαθημάτων.⁵

Τέλος στο άρθρο 14 παρ. 1 του Ν. 1566/1985 «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ Α' 167) με τον τίτλο « Εκπαιδευτικό προσωπικό δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης», ορίζεται ότι : « 1. Το εκπαιδευτικό προσωπικό της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ανήκει στους εξής κλάδους κατά κατηγορίες: Κατηγορία ΑΤ (και ήδη ΠΕ, κατ' άρθρο 16 παρ. 17 του Ν. 1586/1986, Α' 37) Κλάδος ΑΤ8 Καλλιτεχνικών μαθημάτων ... Κλάδος ΑΤ16-Μουσικής...».

55. Έχει νομολογηθεί⁶ ότι η ανωτέρω διάταξη του άρθρου 16 παρ. 5 περ. γ' του Ν. 1256/1982, ερμηνευόμενη σε συνδυασμό με το άρθρο 35 παρ. 3 του Ν. 3528/2007, κατά το μέρος που εξαιρεί ρητώς από τους τιθέμενους με το άρθρο 1 του Ν. 1256/1982 περιορισμούς **μόνο τους μουσικούς και καθηγητές καλλιτεχνικών μαθημάτων** είναι **εξαιρετική** και συνεπώς αφενός στενά ερμηνευτέα, αφετέρου δεν μπορεί να τύχει επεκτατικής εφαρμογής κατά την αρχή της ισότητας και σε άλλες κατηγορίες προσώπων, ευρισκόμενες σε ανάλογη θέση με αυτή των αναφερόμενων ρητά σε αυτή.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η κατοχή δεύτερης θέσης στο δημόσιο και ν.π.δ.δ. επιτρέπεται κατ' άρθρα 104 Σ. και 35 του Ν. 3528/2007 μόνο αν το ορίζει ειδικός νόμος. Τέτοιος νόμος είναι το άρθρο 16 παρ. 5 του Ν. 1256/1982 ο οποίος θεσπίζει προνομιακή μεταχείριση και γι' αυτό επιβάλλεται η στενή ερμηνεία του.

Έτσι εξαιρούνται από τον κανόνα της κατοχής δεύτερης θέσης στο δημόσιο τομέα ΜΟΝΟ οι μουσικοί και όχι οι καθηγητές ΑΤ16 κλάδου μουσικής.⁷

⁵ Οράτε περί τούτου τη με αριθμό 247/2011 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

⁶ Οράτε **ad hoc Συμβούλιο της Επικρατείας 3010/2017, δημοσίευση Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ**, πρβλ. Σ.τ.Ε. 1580/2010 Ολομ. σκ.5, πρβλ. Σ.τ.Ε. 609/2017, 1873/2016, 1362/2016, 4214/2015, 410/2012 κ.α.

⁷ Οράτε **ad hoc** Γνωμοδότηση Ν.Σ.Κ. 247/2011, ΟΜΟΙΩΣ Ν.Σ.Κ. 275/2005 και 349/2004.

Ειδικά το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους αποφάνθηκε στη με αριθμό 349/2004 γνωμοδότηση του ότι δεν μπορεί να χορηγηθεί άδεια σε μόνιμο εκπαιδευτικό (μουσικό) για άσκηση ιδιωτικού έργου με αμοιβή, ήτοι α) για να διδάξει σε Δημοτικό Ωδείο που επιχορηγείται από το Υπουργείο Πολιτισμού με απασχόληση έως τρεις ώρες εβδομαδιαίως με παράλληλα καθήκοντα χοράρχη και β) για να αναλάβει καθήκοντα διευθυντή ή καλλιτεχνικού διευθυντή σπουδών επίσης σε Δημοτικό Ωδείο.

Ομοίως το Ν.Σ.Κ. αποφάνθηκε στη με αριθμό 275/2005 γνωμοδότηση του ότι οι καθηγητές μουσικής Δ.Ε. οι οποίοι διδάσκουν και σε Δημοτικό Ωδείο που επιχορηγείται από το Υπουργείο Πολιτισμού, εμπίπτουν στις απαγορευτικές διατάξεις περί διπλοθεσίας στο δημόσιο τομέα και δεν εντάσσονται στην εξαίρεση της διάταξης του άρθρου 16 παρ. 5 περ. γ' του Ν. 1256/1982.

56. Κατόπιν των ανωτέρω η γνώμη του Συμπαραστάτη του Δημότη είναι ότι η **πρόσληψη** με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου για τον κωδικό θέσης 07 – Βυζαντινής Μουσικής των **δύο ανωτέρω δημοσίων υπαλλήλων ΔΕΝ ΕΡΕΙΔΕΤΑΙ στην εξαίρεση του άρθρου 16 παρ. 5 περ. γ' του Ν. 1256/1982.**

57. Το Δημοτικό Ωδείο Αλεξανδρούπολης δεν αποτελεί ξεχωριστό νομικό πρόσωπο αλλά **ανήκει** στο Δήμο Αλεξανδρούπολης με συνέπεια οι ανωτέρω δημόσιοι υπάλληλοι κατέχουν δύο θέσεις (διπλοθεσία) στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, η κατοχή δε αυτή **δεν μπορεί να δικαιολογηθεί κατά το άρθρο 104 παρ. 1 εδ. β' του Συντάγματος** και 35 παρ. 2 του Ν. 3528/2007 **από την ειδική διάταξη του άρθρου 16 παρ. 5 περ. γ' του Ν. 1256/1982 που ερμηνεύεται στενά και δεν αφορά τους καθηγητές μουσικής.**

58. ΩΣΤΟΣΟ περαιτέρω ο Συμπαραστάτης του Δημότη έκρινε ότι έπρεπε να αναζητηθεί εάν υφίσταται έτερο έρεισμα των ανωτέρω δύο προσλήψεων.

Τέτοιο θα μπορούσε ενδεχομένως να είναι κατά το άρθρο 104 παρ. 1 εδ. β' του Συντάγματος η διάταξη του άρθρου 2 εδ. β' του Ν. 1256/1982 όπως ισχύει μετά τη με αριθμό 26985/11533/24 Μαρτίου – 22 Απριλίου 1988 (Β' 233) κοινή απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβερνήσεως και Οικονομικών.

59. Ειδικότερα με τη με αριθμό 251/2007 γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος του Ν.Σ.Κ. έγινε δεκτό ότι η απαγόρευση κατοχής δεύτερης θέσης στον δημόσιο τομέα (άρθρα 104 παρ. 1 του Συντάγματος, 35 του Ν. 3528/2007 και 1 έως 4 του Ν. 1256/1982) κάμπτεται εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

- α) η δεύτερη απασχόληση δεν είναι κατά πλήρες ωράριο εργασίας.
- β) η καταβαλλόμενη για αυτή ακαθάριστη αμοιβή δεν υπερβαίνει το

βασικό μισθό του 14^{ου} μισθολογικού κλιμακίου (ΔΟ ή Ε2 με το νέο βαθμολόγιο) και

- γ) το σύνολο των καθαρών τακτικών απολαβών και από τις δύο απασχολήσεις ή τη θέση και τη μερική απασχόληση δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του βασικού μισθού του 8^{ου} μισθολογικού κλιμακίου (Γο ή Γ1).⁸

60. Κατόπιν των ανωτέρω προς εξέταση της ανωτέρω καταγγελίας ο Συμπαραστάτης του Δημότη αιτήθηκε κατ' άρθρο 77 παρ. 3 του Ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του Ν. 4623/2019, από την αρμόδια δημοτική αρχή τις παρακάτω πληροφορίες :

ΠΡΩΤΟΝ: Ποιο είναι το νόμιμο έρεισμα ήτοι ο ειδικός κατ' άρθρο 104 παρ. 1 εδ. β' Σ. νόμος που επιτρέπει την πρόσληψη των εν θέματι δύο δημοσίων υπαλλήλων σε δεύτερη θέση;⁹

ΔΕΥΤΕΡΟΝ: Εξετάστηκε ή όχι ως ειδικός νόμος η διάταξη του άρθρου 2 εδ. β' του Ν. 1256/1982 όπως ισχύει μετά τη με αριθμό 26985/11533/24 Μαρτίου – 22 Απριλίου 1988 (Β' 233) κοινή απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβερνήσεως και Οικονομικών;

Σε θετική περίπτωση ζήτησε επίσης ενημέρωση εάν πληρούνται οι τιθέμενες στη διάταξη αυτή προϋποθέσεις και πως αυτό αποδεικνύεται.

ΤΡΙΤΟΝ: Τέλος ζήτησε να του γνωστοποιηθεί αν υποβλήθηκαν οι απαιτούμενες από το άρθρο 2 παρ. 1 του Ν. 1256/1982 υπεύθυνες δηλώσεις και σε αρνητική περίπτωση πως δικαιολογείται η μη υποβολή τους. Επίσης στην ίδια περίπτωση (αρνητική) εάν επιβλήθηκαν οι προβλεπόμενες κυρώσεις του άρθρου 2 παρ. 2 Ν. 1256/1982 σε συνδυασμό με άρθρο 3 παρ. 5 του ίδιου νόμου.

Επίσης αιτήθηκε τη χορήγηση αντιγράφου της σχετικής προκήρυξης προκειμένου να λάβει γνώση του κανονιστικού πλαισίου του διέπει τον διαγωνισμό.

61. Άμεσα η αρμόδια δημοτική αρχή προέβη στην απάντηση επί των ανωτέρω ερωτημάτων η οποία κάλυψε το σύνολο αυτών και είχε ως εξής:

⁸ Σημειωτέον ότι σύμφωνα με τη με αριθμό 26985/11533/24 Μαρτίου – 22 Απριλίου 1988 (Β' 233) κοινή απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβερνήσεως και Οικονομικών αντί των βασικών μισθών των βαθμών 6^{ου}, 3^{ου} και 2^{ου} της κλίμακας της διοικητικής ιεραρχίας που καταργήθηκε με το Ν. 1586/86 θα παίρνονταν υπόψη αντίστοιχα οι βασικοί μισθοί των μισθολογικών κλιμακίων 14, 9 και 8 του Ν. 1505/1984.

⁹ Θέση ν.π.δ.δ. (Δήμος Αλεξανδρούπολης).

«Σε απάντηση του εγγράφου Σας επαγόμαστε, αφού λάβαμε υπόψη τις διατάξεις για την ύπαρξη ειδικού εννόμου κατά τα άρθρα 5 παρ. 2 του κώδικα διοικητικής δικονομίας (Ν. 2690/1999) και 5^Α και 10 του Συντάγματος του αιτούντος δημότη για γνώση ιδιωτικών και διοικητικών εγγράφων και τις διατάξεις για τα προσωπικά δεδομένα του Ν. 4624/2019 και της με αριθμό 679/2016 οδηγίας της Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016, ότι η πρόσληψη του πρώτου υπαλλήλου, ακόμη και εάν θεωρηθεί ότι δεν εμπίπτει στην εξαίρεση της διάταξης του άρθρου 16 παρ. 5 στοιχείο γ' του Ν. 1256/1982, μπορούσε να βρει νόμιμο έρεισμα στις διατάξεις του άρθρου 2 εδ. β' του Ν. 1256/1982 όπως ισχύει μετά τη με αριθμό 26985/11533/24 Μαρτίου – 22 Απριλίου 1988 (Β' 233) κοινή απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβερνήσεως και Οικονομικών για δε την σύμβαση εργασίας του ορισμένου χρόνου που υπογράφηκε και για την οποία υφίσταται ειδικό έννομο συμφέρον του αιτούντος δημότη λόγω υποβολής υποψηφιότητας του για τις συγκεκριμένες θέσεις, σας γνωρίζουμε ότι υποβλήθηκε η υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 2 παρ. 3 του Ν.1256/1982. Επιπλέον σας γνωρίζουμε ότι δυνάμει του μητρώου υπηρεσιών και φορέων της ελληνικής διοίκησης του υπουργείου διοικητικής ανασυγκρότησης (ΑΔΑ: 6ΦΦΗ465ΧΦΨ-ΘΜΦ) **η Εκκλησία της Ελλάδας δεν εντάσσεται στο πλαίσιο του ευρύτερου δημόσιου τομέα**, οπότε δεν υφίσταται κώλυμα διπλοθεσίας στο στενό δημόσιο τομέα για τη δεύτερη σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου στην οποία αναφέρεσθε, σε κάθε περίπτωση και για τη σύμβαση αυτή ισχύουν τα ανωτέρω. Τέλος σας αποστέλλουμε συνημμένα την αιτηθείσα διακήρυξη επισημαίνοντας ότι θα λάβουμε πολύ σοβαρά υπόψη στη νέα διακήρυξη για το επόμενο διδακτικό έτος την συμπερίληψη ως τυπικό προσόν για τις επίμαχες θέσεις την κατοχή πτυχίου πανεπιστημιακής εκπαίδευσης».

❖ Παρακράτηση φόρου επί επιδικασθείσας αποζημίωσης απόλυσης από δημοτική επιχείρηση με τελεσίδικη εκτελεστή δικαστική απόφαση.

62. Ο Συμπαραστάτης του δημότη δέχθηκε καταγγελία ότι σε εκτέλεση τελεσίδικης απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου (ν.π.δ.δ. Πολυκοινωνικό) προέβησαν σε παρακράτηση ποσοστού 20% επί της επιδικασθείσας αποζημίωσης απόλυσης. Επιπροσθέτως του καταγγέλθηκε ότι εκδόθηκαν αναληθείς βεβαιώσεις στις οποίες αναγραφόταν ότι η

καταγγέλλουσα παρείχε ιατρικές υπηρεσίες στο ανωτέρω ν.π.δ.δ., ενώ η ίδια ήταν καθαρίστρια και εξαιτίας αυτών έλαβαν χώρα οι παρακρατήσεις του 20%. Κατόπιν τούτων ζητήθηκε η συνδρομή και διαμεσολάβηση του Συμπαραστάτη προς καταβολή στην καταγγέλλουσα του οφειλομένου υπολοίπου ποσού, προς αποφυγή διενέργειας πολυδάπανης αναγκαστικής εκτέλεσης.

Προέκυψε ότι κατά την εκτέλεση της τελεσίδικης απόφασης, η δημότισσα φορολογήθηκε με ποσοστό 20% διότι τάχα προσέφερε ιατρικές υπηρεσίες ενώ αυτή εργαζόταν ως καθαρίστρια και η επιδικασθείσα αποζημίωση απόλυσης της δεν υπόκειται σε φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 3 του Ν. 4172/2013.

Η καταγγέλλουσα δεν ήταν επαγγελματίας ώστε να εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 62 του Ν. 4172/2013, οι βεβαιώσεις δε πληρωμής – παρακράτησης φόρου είναι εσφαλμένες διότι σ' αυτές εμφανίζεται παρακράτηση φόρου 20% λόγω παροχής ιατρικών υπηρεσιών.

Η συνταγματικής περιωπής ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ επιβάλλει στα ν.π.δ.δ. και τη διοίκηση γενικά να λειτουργεί με βάση το νόμο και για το λόγο αυτό ο Συμπαραστάτης του Δημότη ζήτησε από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές τις παρακάτω πληροφορίες:

- ✓ 1^{ov}) Με βάση ποιο νομοθετικό καθεστώς έλαβε χώρα η παρακράτηση ποσοστού 20% επί της αποζημίωσης απόλυσης που επιδικάστηκε στην δημότισσα τελεσίδικα με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης,
- ✓ 2^{ov}) Γιατί βεβαιώθηκε ότι η προσφεύγουσα προσέφερε ιατρικές υπηρεσίες.
- ✓ 3^{ov}) Σε περίπτωση λάθους να προβεί η αρμόδια αρχή σε όλα τα απαραίτητα μέσα διόρθωσης του και πληρωμής του οφειλόμενου ποσού στη δημότισσα δυνάμει της ανωτέρω απόφασης και του νόμου.

63. Επί των ανωτέρω παρατηρήσεων του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης, το ν.π.δ.δ. με την επωνυμία: « ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ» με το δ.τ. «ΠΟΛΥΚΟΙΝΩΝΙΚΟ» ζήτησε ατομική γνωμοδότηση από τη νομική υπηρεσία του Δήμου στην οποία επισημάνθηκαν τα εξής:

- ✓ Ζητήματα φορολογικά και ερμηνεία συγκεκριμένων φορολογικών διατάξεων γίνεται από το αρμόδιο τμήμα του Υπουργείου Οικονομικών

το οποίο και εκδίδει τις ανάλογες ΚΥΑ και ΠΟΛ στο οποίο και πρέπει να απευθυνθεί η αρμόδια υπηρεσία.

- ✓ Στα εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις που καταβάλλονται αναδρομικά, σύμφωνα με το άρθρο 12, διενεργείται παρακράτηση με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) στο καταβαλλόμενο ποσό ανεξάρτητα από το έτος στο οποίο ανάγονται για να φορολογηθούν τα εισοδήματα αυτά (άρθρο 60 § 5 Ν. 4172/2013). Η παρακράτηση αφορά και στις πρόσθετες αμοιβές που δε συμπεριλαμβάνονται στις τακτικές αποδοχές (υποπερίπτωση γ' της περίπτωσης 13 της υποπαραγράφου Δ1 του πρώτου άρθρου του Ν. 4254/2014).
- ✓ Τα παραπάνω ισχύουν και για τα εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις που καταβάλλονται αναδρομικά βάση δικαστικής απόφασης (ΙΚΑ Γ32/46/31-01-2014).
- ✓ Στα εισοδήματα αυτής της περίπτωσης δε διενεργείται παρακράτηση έναντι της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης (ΠΟΛ 1104/09-04-2014, ΦΕΚ 909/11-04-2014, τεύχος Β').
- ✓ Κατ' άρθρο 12 του Ν. 4172/2013: ΚΩΔ.ΦΟΡ.ΕΙΣΟΔ. ως εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις θεωρούνται κατά την παρ. 3 περ. ε' και οι αποζημιώσεις για τη λύση ή την καταγγελία της εργασιακής σχέσης.

64. ΕΠΕΙΔΗ σύμφωνα με την προπαρατεθείσα ατομική γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσίας του Δήμου Αλεξανδρούπολης επί του τεθέντος σχετικού ζητήματος αρμόδιο να απαντήσει είναι το Υπουργείο Οικονομικών, ο Συμπαραστάτης του Δημότη, επανήλθε με νέα αίτηση προς τις αρμόδιες δημοτικές αρχές παραθέτοντας τις απόψεις του Υπουργείου Οικονομικών επί του θέματος.

Συγκεκριμένα επισημάνθηκε από το Συμπαραστάτη ότι σύμφωνα με το με Α.Π. : ΔΕΑΦ Α 1060851 ΕΞ2016 / 12 -04-2016 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών το οποίο κοινοποιήθηκε σε όλες τις Δ.Ο.Υ. της χώρας τονίζεται ότι για αποζημιώσεις λόγω διακοπής της σύμβασης εργασίας ή άλλης σύμβασης **ΔΕΝ οφείλεται οποιαδήποτε αποζημίωση εφόσον το ποσό αυτή δεν ξεπερνά τα 60.000 ευρώ !!!**

Συγκεκριμένα σύμφωνα με το ανωτέρω έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών : « ... Με τις διατάξεις της παρ.3 του άρθρου 15 του νόμου 4172/2013 ορίζεται, ότι με την επιφύλαξη της περ. στ' της παρ.1 του άρθρου 14, φορολογείται **αυτοτελώς με**

εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης, κάθε εφάπαξ αποζημίωση που παρέχεται από οποιονδήποτε φορέα και για οποιονδήποτε λόγο διακοπής της σχέσεως εργασίας ή άλλης σύμβασης, η οποία συνδέει το φορέα με τον δικαιούχο της αποζημίωσης. Ο φόρος υπολογίζεται, σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

<u>Κλίμακιο αποζημίωσης σε ευρώ</u>	<u>Φορολογικός Συντελεστής</u>
<u>Έως και 60.000 ευρώ</u>	<u>0%</u>
Από 60.000,01 – 100.000 ευρώ	10%
Από 100.000,01 – 150.000 ευρώ	20%
Πάνω από 150.000,01 ευρώ	30%

65. Η ανωτέρω διάταξη του άρθρου 15 παρ. 3 του Ν. 4172/2013 είναι ΕΙΔΙΚΗ και εφαρμόζεται στην κρινόμενη υπόθεση, με αποτέλεσμα να είναι παράνομη οποιαδήποτε παρακράτηση στην αποζημίωση της καταγγέλλουσας η οποία είναι ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΟΤΕΡΗ από 60.000 ευρώ. Η ratio του νόμου ανταποκρίνεται στο αίσθημα ΔΙΚΑΙΟΥ που είναι να μη φορολογούνται αποζημιώσεις «ασθενών» κοινωνικών ομάδων, με μικρά εισοδήματα που χάνουν την εργασία τους.

Επιπλέον τονίστηκε από το Συμπαραστάτη ότι οι διατάξεις που αναφέρονται στο έγγραφο της Νομικής Υπηρεσίας του Δήμου Αλεξανδρούπολης είναι γενικές και δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση της αποζημίωσης απόλυσης κατά τα ανωτέρω, αφού *lex specialis derogate lex generalis*.

66. Κατόπιν τούτων αποστείλαμε συνημμένα το ανωτέρω έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών στις αρμόδιες αρχές και ζητήσαμε να προβούν σε όλες τις ενδεδειγμένες ενέργειες προς άμεση πληρωμή του παρακρατηθέντος φόρου στη δημότισσα που δικαιούται δυνάμει της τελεσίδικης απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης αφού η επιδικασθείσα αποζημίωση απόλυσης της είναι αφορολόγητη λόγω ποσού όπως ορίζει το άρθρο 15 παρ. 3 του Ν. 4172/2013. Προσθέτως ζητήθηκε ενημέρωση για τις ενέργειες των αρχών.

Η αναπληρώτρια Προϊσταμένη του Κέντρου Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης, Παιδείας και Περιβάλλοντος του Δήμου Αλεξανδρούπολης δικαίωσε πλήρως τις διαμεσολαβητικές προσπάθειες του Συμπαραστάτη του Δημότη, αναγνωρίζοντας ότι η αιτούσα είχε δίκαιο.

Σε απάντηση της ανέφερε τα εξής: « ... Σας ενημερώνουμε ότι η υπηρεσία

μας έχει προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την επιστροφή του παρακρατηθέντος φόρου 20%... Με έγγραφο μας προς τη Δ.Ο.Υ. Αλεξανδρούπολης ζητάμε να επιστραφεί το ποσό που παρακρατήθηκε και να αποδοθεί στην αιτούσα (καταγγέλλουσα). Επίσης ζητάμε τη διόρθωση της βεβαίωσης αντί « ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΗ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ» να αναγράφει το ορθό « ΕΠΙΔΙΚΑΣΘΕΙΣΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ» με μηδενικό φόρο εισοδήματος σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 3 του Ν. 4172/2013».

67. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ: Η αρμόδια δημοτική αρχή ανταποκρίθηκε τελικά στα καθήκοντα της, υιοθετώντας πλήρως τις ορθές απόψεις του Συμπαραστάτη του Δημότη ότι δεν έπρεπε να λάβει χώρα φορολόγηση της αποζημίωσης απόλυσης της αιτούσας, που της επιδικάστηκε με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, τη στιγμή που αυτή ήταν πολύ κατώτερη των 60.000 ευρώ. Αποφεύχθηκε έτσι επίπονη και πολυδάπανη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης και ενδεχόμενων δικαστικών αγώνων.

❖ Οριοθέτηση ρεμάτων. Αποχαρακτηρισμός. Εξαγορά

68. Δημότισσα ζήτησε τη διαμεσολάβηση μου προς την αρμόδια δημοτική αρχή εκθέτοντας τα παρακάτω:

Με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης που αναρτήθηκε στη διαύγεια και δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ δεν περιλαμβάνονται **στην οριοθέτηση ρέματος** στην οποία προέβη τμήματα τεμαχίου που η αιτούσα ζητά να δημοπρατηθούν.

Το Τμήμα Υδάτων Ν. Έβρου της Διεύθυνσης Υδάτων Αν. Μακεδονίας – Θράκης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης με γνωμοδότηση της, αιτιολογημένα αποφάνθηκε **ότι τα ανωτέρω τμήματα δεν μπορεί να αποτελούν τμήματα υδατορέματος**, σύμφωνα με τους ορισμούς της ΚΥΑ 140055/2017 (ΦΕΚ 428Β') από γεωμορφολογική θεώρηση, καθόσον οι ισοϋψείς καμπύλες δεν στρέφουν τα κυρτά προς το υψηλότερα σημεία του εδάφους και η συγκεκριμένη έκταση δεν συνεισφέρει στην απορροή του γειτονικού υδατορέματος που έχει οριοθετηθεί, η δε παροχή Q είναι μηδενική.

69. Περαιτέρω μου γνώρισε ότι υφίσταται **θετική σύμφωνη γνώμη** του συμβουλίου της αρμόδιας Κοινότητας για την εκποίηση των ως άνω τμημάτων αφού κατά τη γνώμη αυτή τα τμήματα των οποίων ζητείται η εκποίηση δεν θα μπορούσαν

να χρησιμοποιηθούν για κοινωφελή σκοπό λόγω της θέσης τους, όπως επίσης και λόγω του γεγονότος ότι η διαδικασία της δημοπρασίας είναι ανοικτή και υφίσταται δυνατότητα συμμετοχής όλων των ενδιαφερόμενων. Η χρήση δε των αιτούμενων να εκποιηθούν τμημάτων δεν προσφέρει οποιαδήποτε ωφέλεια στο Δήμο αφού δεν αποδεικνύεται να εξυπηρετούν δημοτικό ή άλλο σκοπό, αφενός διότι αποτελούν μία λωρίδα γης μεταξύ ιδιοκτησιών ιδιωτών και αφετέρου λόγω του μικρού εμβαδού τους, του προσανατολισμού τους και των πλευρικών τους διαστάσεων. **Η εκποίηση τους μάλιστα θα αποφέρει στο Δήμο ωφέλεια** που συνίσταται στο τίμημα της εκποίησης αυτής που θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κοινωφελείς σκοπούς.

70. Ασκώντας τα καθήκοντα διαμεσολάβησης του ο Συμπαραστάτης του Δημότη απευθύνθηκε στην αρμόδια δημοτική αρχή σε εφαρμογή του άρθρου 77 παρ. 3 του Ν. 3852/2010 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του Ν. 4623/2019 και ζήτησε ενημέρωση για την πορεία της υπόθεσης αυτής, καθώς η ανωτέρω δημότισσα υπέβαλε αίτηση της στο Δήμο Αλεξανδρούπολης η οποία δεν απαντήθηκε παρά την παρέλευση της νόμιμης προθεσμίας προς διεκπεραίωση της υπόθεσης.

71. Η αρμόδια δημοτική αρχή απάντησε στο Συμπαραστάτη του Δημότη ότι οι νομικοί ενδοιασμοί που υφίστανται προς ικανοποίηση του αιτήματος εκποίησης ήταν οι εξής:

- ✓ Στο άρθρο 186 του Ν. 3463/2016 αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι : « 1. Η εκποίηση δημοτικών ακινήτων επιτρέπεται μόνο για ωφέλεια του δήμου, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου που λαμβάνεται με πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των μελών του. 2. Ο Δήμος ή η Κοινότητα διαθέτουν το προϊόν της εκποίησης αποκλειστικά και μόνο για την εκπλήρωση του σκοπού, για τον οποίο έγινε η εκποίηση. Αν τυχόν απομένει υπόλοιπο, διατίθεται για την εκτέλεση έργων. Αποκλείεται η διάθεση του υπολοίπου για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών». Από τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι για να προχωρήσει ο Δήμος σε εκποίηση ακίνητης περιουσίας του, πρέπει η συγκεκριμένη ενέργεια να αιτιολογείται πλήρως και να επιβάλλεται από την εκπλήρωση συγκεκριμένου σκοπού με το προϊόν της εκποίησης. Συνεπώς, η εκποίηση ή μη δημοτικής περιουσίας ανήκει αποκλειστικά στη διακριτική ευχέρεια του εκάστοτε Δήμου ανάλογα με τις ανάγκες που έχει κάθε φορά και δεν μπορεί να αποτελεί πράξη λόγω ιδιωτικού συμφέροντος.

- ✓ Στο με αριθμό ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/49374/898/31-05-2019 έγγραφο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας αναφέρεται ότι: « Για τα υδατορέματα που δε λειτουργούν συνολικά είτε έχουν αντικατασταθεί είτε όχι δεν υπάρχει θεσμοθετημένη σχετική διαδικασία αποχαρκτηρισμού, ενώ δύναται μελλοντικά να αποφασιστεί η αποκατάσταση τους για υδραυλικούς ή περιβαλλοντικούς λόγους». Αν επομένως τα τμήματα ρέματος δεν μπορούν να αποχαρκτηριστούν τότε παραμένουν κοινόχρηστα και ως τέτοια δεν είναι δεκτικά συναλλαγής (άρθρο 966 του Α.Κ.).
- ✓ Στο ΦΕΚ οριοθέτησης του ρέματος αναφέρει ότι εγκρίνονται οι γραμμές οριοθέτησης διότι ανταποκρίνονται σε πλημμυρική παροχή για περίοδο επαναφοράς $T_a=50$ έτη, με κατασκευή έργων διευθέτησης. Από την παραπάνω διατύπωση στο ΦΕΚ προκύπτει εύλογα το ερώτημα αν η κατασκευή των προτεινόμενων έργων διευθέτησης του ρέματος αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την αξιοποίηση των τμημάτων του ρέματος εκτός των καθορισθεισών οριογραμμών.

72. Ο Συμπαράστατης του Δημότη κατόπιν τούτων απηύθυνε και δεύτερη επιστολή προς τις αρμόδιες δημοτικές αρχές επισημαίνοντας τα παρακάτω: Προς επίρρωση της αίτησης μου για διαμεσολάβηση προσάγω και προσεπικαλούμαι ενώπιον Σας τη με αριθμό 97/2013 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, σύμφωνα με την οποία : « σε περίπτωση χειμάρρων – ρεμάτων, που έχουν οριοθετηθεί κατά την προβλεπόμενη τυπική διαδικασία, αρμόδιο όργανο για τον αποχαρκτηρισμό τους είναι το όργανο, το οποίο επικύρωσε την οριοθέτηση τους ... θα ακολουθηθεί δε η αυτή διαδικασία, άλλως **εάν, δηλαδή, δεν έχουν οριοθετηθεί με τυπική διαδικασία, αρμόδιο όργανο για τον αποχαρκτηρισμό είναι το Προϊστάμενος της οικείας Κτηματικής Υπηρεσίας**, στην περίπτωση δε αυτή, αρμόδια Υπηρεσία για να πιστοποιήσει, εάν τα τμήματα αυτά του χειμάρου – ρέματος έχουν χάσει τον κοινόχρηστο χαρακτήρα τους, είναι η αρμόδια τεχνική Υπηρεσία».

73. Στην κρινόμενη υπόθεση υφίσταται νόμιμη απόφαση - πράξη οριοθέτησης του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης του εν θέματι ρέματος, που δεν περιλαμβάνει στην οριοθέτηση του ρέματος τα τμήματα που η αιτούσα ζητά να δημοπρατηθούν.

Συνεπώς τα ανωτέρω τμήματα δεν είναι οριοθετημένα με τυπική διαδικασία ως

ρέμα, αφού το ρέμα το οποίο οριοθετήθηκε νόμιμα δεν τα περιλαμβάνει.

Μάλιστα τα ανωτέρω τμήματα δεν αποτελούν ρέμα, αφού αφενός δεν έχουν οριοθετηθεί ως τέτοιο με τη νόμιμη ως άνω απόφαση – πράξη οριοθέτησης και αφετέρου το Τμήμα Υδάτων Ν. Έβρου της Διεύθυνσης Υδάτων Αν. Μακεδονίας – Θράκης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης με τη με Α.Π. 4460/16-03-2020 γνωμοδότηση της αιτιολογημένα αποφάνθηκε ότι δεν αποτελούν τμήματα υδατορέματος.

74. Μάλιστα τα τμήματα αυτά δεν ανήκουν στο Δημόσιο αλλά στο Δήμο Αλεξανδρούπολης, με αποτέλεσμα να μην υφίσταται αρμοδιότητα του Προϊσταμένου της Κτηματικής Υπηρεσίας για τον αποχαρακτηρισμό τους, υφίστανται δε οι ανωτέρω δύο αποφάσεις του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης και του αρμόδιου Τμήματος Υδάτων ότι δεν αποτελούν ρέμα.

75. Έτσι κατά την άποψη του Συμπαραστάτη του Δημότη υφίσταται αρμοδιότητα του Δήμου Αλεξανδρούπολης και των υπηρεσιών του (Τεχνική Υπηρεσία), να προβεί στη διαπίστωση ότι οι εν θέματι εκτάσεις δεν αποτελούν ρέμα, σε ευθυγράμμιση με τη αριθμό 4178πε/24-01-2019 νόμιμη απόφαση - πράξη οριοθέτησης του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης και τη με Α.Π. 4460/16-03-2020 γνωμοδότηση του Τμήματος Υδάτων Ν. Έβρου της Διεύθυνσης Υδάτων Αν. Μακεδονίας – Θράκης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης. Κατόπιν τούτων οι υπηρεσίες του Δήμου πρέπει να προβούν σε ενέργειες και άμεση απάντηση επί της αιτήσεως της δημότισσας.

❖ Στείρωση και εμβολιασμός αδέσποτων σκυλιών στο Δήμο Αλεξανδρούπολης

76. Σε αίτηση δημότη για εμβολιασμό και στείρωση αδέσποτων σκυλιών που έχει στη φροντίδα του, η αρμόδια δημοτική αρχή απάντησε στην προσπάθεια διαμεσολάβησης του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης τα παρακάτω:

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν. 4039/2012 (ΦΕΚ 15 Α/02-02-2012) : « Οι Δήμοι υποχρεούνται να μεριμνούν για την περισυλλογή και τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς. Η αρμοδιότητα αυτή ασκείται και από συνδέσμους Δήμων, καθώς και από φιλοζωικές ενώσεις και σωματεία, αφού προηγηθεί σχετική έγγραφη συμφωνία με τον αρμόδιο Δήμο...». Με βάση τα προαναφερθέντα ο καταγγέλλων πολίτης δεν

εμπίπτει στην κατηγορία φιλοζωικής ένωσης ή σωματείου, ούτε και έχει έγγραφη συμφωνία με τον αρμόδιο Δήμο. Συνεπώς αν τα 93 σκυλιά, που όπως ισχυρίζεται ο ίδιος φροντίζει, είναι αδέσποτα, πρέπει να κάνει έγγραφη υπόδειξη στον αρμόδιο Δήμο ποια είναι τα ζώα αυτά (περιγραφή ζώου και κατάδειξη θέσης), την αίτηση στο αρμόδιο γραφείο και κατόπιν να ενταχθεί στον ετήσιο προγραμματισμό του Δήμου. Αν τα ζώα είναι δεσποζόμενα, τότε οφείλει να πληροί όλες τις διατάξεις του νόμου περί σήμανσης, εμβολιασμού και ευζωίας. Η σύμβαση του συνεργαζόμενου με το Δήμο Αλεξανδρούπολης κτηνίατρο είχε ημερομηνία λήξης 18-06-2020. Κατά συνέπεια στις 23 Ιουνίου 2020 που υποβλήθηκε η αίτηση ο Δήμος Αλεξανδρούπολης δεν είχε συμβεβλημένο κτηνίατρο. Στην ετήσια σύμβαση του Δήμου Αλεξανδρούπολης από 18-06-2019 έως 18-06-2020 στερώθηκαν, εμβολιάστηκαν και αποπαρασιτώθηκαν 8 αδέσποτα θηλυκά ζώα (σκύλοι) που υποδείχθηκαν από τον καταγγέλλοντα. Με τη νέα σύμβαση από 21-07-2020 έως 21-07-2021 προβλέπονται 200 στερώσεις θηλυκών σκύλων, 40 αρσενικών σκύλων και 400 πλήρων εμβολιασμών. Γίνεται εύκολα κατανοητό ότι οι 93 σκύλοι, που σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα φροντίζει, αποτελούν ένα πολύ μεγάλο τμήμα υλοποίησης του φετινού προγραμματισμού και δεν θα πρέπει να ενταχθεί στον ευρύτερο σχεδιασμό του Δήμου, εφόσον φυσικά διευκρινιστεί το θέμα της κυριότητας αυτών.

76.1. Όσον αφορά τα αδέσποτα ζώα επάγομαι τα εξής: πρόκειται για θέμα γνωστό και φλέγον για το Δήμο Αλεξανδρούπολης αλλά και συνολικά για όλους τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, καθώς βάσει του νόμου επωμίζονται τη διαχείρισή του. Προσήλθαν στο Γραφείο του Συμπαραστάτη δημότες, οι οποίοι ζήτησαν πληροφορίες για την αποτροπή επίθεσης από αδέσποτα ζώα (σκύλους), στους οποίους έγινε ενημέρωση σχετικά με το υφιστάμενο νομικό καθεστώς καθώς και τα δικαιώματα που έχουν. Διαπιστώνεται διάχυτη ανησυχία των δημοτών και επισκεπτών της πόλης για το θέμα, όπως είναι ευρέως γνωστό. Το νομικό καθεστώς για τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων είναι κατά τη γνώμη μου ημιτελές και απρόσφορο, καθώς δεν προβλέπει τη μόνιμη απομάκρυνση των αδέσποτων ζώων από τους κοινόχρηστους χώρους αλλά μόνο τη διαχείρισή τους (στείρωση και εμβολιασμός) και στη συνέχεια την επαναφορά τους στο περιβάλλον όπου βρίσκονταν προηγουμένως. Με τον τρόπο αυτό τα αδέσποτα ζώα είναι μεν στερωμένα και εμβολιασμένα, εξακολουθούν όμως να περιφέρονται πεινασμένα και σε αγέλες μέσα στην πόλη αλλά και σε ζωτικής σημασίας χώρους όπως τα πάρκα, το νοσοκομείο, η Πανεπιστημιούπολη, οι κεντρικοί δρόμοι, με τελικούς ζημιωμένους και πάλι τους δημότες και επισκέπτες της πόλης, που

πέφτουν θύματα επιθέσεων από αυτά. Η άποψή μου είναι ότι για τη βελτίωση της κατάστασης πρέπει να επιδιωχθεί από τους Δήμους της χώρας η τροποποίηση του νόμου 4039/2012 για τα αδέσποτα ζώα με την προσθήκη της υποχρέωσης **δημιουργίας χώρων μόνιμης φιλοξενίας των αδέσποτων ζώων** από όλους τους Δήμους της χώρας και πρόβλεψη της απαιτούμενης χρηματοδότησης από εθνικούς και ενδεχομένως κοινοτικούς πόρους.

❖ **Στάθμευση δίτροχων όλο το 24ωρο σε ειδικές θέσεις. Πρόστιμα για παράνομη στάθμευση δυνάμει του άρθρου 18 του κανονισμού που εγκρίθηκε με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Μη απόδοση στην κυκλοφορία οδών. Άδειες παράτασης μουσικής.**

77. Ζητήματα που απασχόλησαν το Συμπαραστάτη του Δημότη, κατόπιν παραπόνων Δημοτών ήταν και τα παρακάτω: Δυνάμει της με αριθμό 191/2018 απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου Αλεξανδρούπολης εγκρίθηκε η τροποποίηση της εφαρμογής του Κανονισμού Λειτουργίας Ελεγχόμενης Στάθμευσης. Στο άρθρο 4 του ανωτέρω εγκριθέντος κανονισμού προβλέπεται ότι : α) Επιτρέπεται ελεύθερα και χωρίς τέλος η στάθμευση δίτροχων όλο το 24ωρο **μόνο στις ειδικές θέσεις για δίτροχα**, όπως αυτές καθορίστηκαν ή θα καθορισθούν και για τις οποίες θα υπάρχει ειδική σήμανση. Στις ειδικές θέσεις για δίτροχα απαγορεύεται η στάθμευση οιασδήποτε άλλης κατηγορίας οχημάτων. Στο άρθρο 18 του ίδιου κανονισμού προβλέπεται ότι : « οιαδήποτε παράβαση του παρόντος επισύρει την επιβολή προστίμου 20 ευρώ κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του άρθρου 34 του Κ.Ο.Κ.». Εκφράστηκαν παράπονα από δημότες ότι εάν και υπάρχουν ειδικές θέσεις για στάθμευση δίτροχων στους δρόμους που αναφέρονται στον ανωτέρω εγκριθέντα κανονισμό, πολλά δίτροχα σταθμεύουν ελεύθερα και χωρίς κυρώσεις σε άλλους χώρους και κυρίως σε θέσεις ελεγχόμενης στάθμευσης των αυτοκινήτων. Ότι δεν επιβάλλονται κυρώσεις και ιδίως το πρόστιμο που προβλέπεται στο άρθρο 18 του ανωτέρω κανονισμού, με τη δικαιολογία ότι δεν υφίσταται ειδική απαγορευτική σήμανση για τη στάθμευση διτροχών. Χρήζουν έτσι διευκρίνισης γιατί ενώ η ανωτέρω διάταξη έχει άμεση εφαρμογή, η τροχαία δεν επιβάλλει πρόστιμα με την προβαλλόμενη αιτιολογία ότι τάχα δεν υφίστανται ειδικές απαγορευτικές πινακίδες, στις ανωτέρω οδούς, που να μην επιτρέπουν τη στάθμευση των διτροχών. Επίσης επισημάνθηκε από δημότες ότι οι δρόμοι Κύπρου, Μπουμπουλίνας, Μπότσαρη και Φωκά στον παιδικό σταθμό με Ειρήνης δεν αποδίδονταν στην κυκλοφορία, με αποτέλεσμα οι περίοικοι να

αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην πρόσβαση στα σπίτια τους και να δημιουργείται κυκλοφοριακό χάος στο κέντρο της πόλης (Α ζώνη). Ζητήθηκε με ποιες αποφάσεις έγιναν αυτές οι παρεμβάσεις, πόσο καιρό θα διαρκέσουν και η μεσολάβηση μου για την άρση αυτών των ρυθμίσεων προς διευκόλυνση της πρόσβασης των πολιτών στις οικίες τους και την άμβλυνση του κυκλοφοριακού προβλήματος. Επίσης ζητήθηκε ενημέρωση εάν υπάρχουν αποφάσεις και σχέδια για πεζοδρόμηση των ανωτέρω δρόμων και εάν γίνεται ενημέρωση των περιοίκων κατοίκων (που κατοικούν στις όμορες περιοχές) στην περίπτωση χορήγησης αδειών παράτασης μουσικής και εάν λαμβάνεται υπόψη η γνώμη και η ταλαιπωρία που υφίστανται από την παρατεταμένη μουσική όχληση που υφίστανται.

Όλα τα ανωτέρω ζητήματα τέθηκαν υπόψη των αρμόδιων δημοτικών αρχών.

❖ **Πρόστιμο για στάθμευση Ι.Χ. αυτοκινήτου σε απόσταση μικρότερη των 5 μέτρων από διάβαση πεζών ή ποδηλατιστών ή πάνω σ' αυτή.**

78. Η δημοτική αστυνομία επέβαλε πρόστιμο σε δημότη για στάθμευση του με αριθμό κυκλοφορίας EBK 8460 Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου, ιδιοκτησίας της μητρός μου, σε απόσταση μικρότερη των 5 μέτρων από διάβαση πεζών ή ποδηλατιστών ή πάνω σ' αυτήν, διότι τον κατέλαβε να διαπράττει την ανωτέρω παράβαση σε συγκεκριμένη ημέρα και ώρα. Υπέβαλε στη συνέχεια ένσταση στην αρμόδια αρχή, λόγω ύπαρξης πολλαπλών διορθώσεων (αριθμός κυκλοφορίας, οδός, ημερομηνία βεβαίωσης, πλαίσιο 5^α) με πολλαπλές διαγραφές επί τόπου (μουτζούρες) καθώς επίσης και μη κατανοητές λέξεις ή διορθώσεις (μουτζούρες) εκτός πλαισίου κειμένου. Ακολούθως τηλεφωνικώς του απάντησαν ότι η ένσταση του απορρίφθηκε επειδή φέρει ασάφειες. Κατόπιν τούτου κατέβαλε το ποσό του προστίμου στο ταμείο του Δήμου Αλεξανδρούπολης και έλαβε και απόδειξη που υπογράφεται από δημοτική υπάλληλο είσπραξης. Ωστόσο στο διπλότυπο είσπραξης διαπίστωσε ότι αναγραφόταν ώρα παράβασης διαφορετική από εκείνη που αναγραφόταν στο κείμενο της πράξης επιβολής προστίμου.

Ανέφερε τη διαφορά ώρας στην υπάλληλο και αρχικά του είπε ότι δεν πειράζει. Απάντησε ότι **την ώρα αναγραφής της παράβασης στο διπλότυπο είσπραξης δεν ευρισκόταν το εν θέματι όχημα στο συγκεκριμένο φερόμενο ως χώρο παράβασης.** Τότε παρέδωσε το διπλότυπο είσπραξης αφού του ζητήθηκε, προκειμένου να λάβει χώρα σχετικός έλεγχος. Κατόπιν η υπάλληλος του επέστρεψε τα χρήματα αφού έσκισε το διπλότυπο είσπραξης και του είπε **ότι υπάρχει λάθος της δημοτικής αστυνομίας**

και να μεταβεί εκεί για να ακυρώσει την κλήση. Παρά την έκφραση των ενδοιασμών του σ' αυτή μετέβη στη συνέχεια στη δημοτική αστυνομία όπου ο αρμόδιος υπάλληλος αρνήθηκε να σβήσει την κλήση και του ανέφερε ότι «δεν πειράζει» και έγινε λάθος από αυτόν και θα προβεί απλά στη διόρθωσή της. Έξω από τη δημοτική αστυνομία κάλεσε το Κέντρο Άμεσης Δράσης Αλεξανδρούπολης, η οποία προσήλθε και κατέγραψε τα παράπονά του. Επιφυλασσόμενος παντός νομίμου δικαιώματος του ζήτησε τη διαμεσολάβηση μου προς συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς του με το Δήμο Αλεξανδρούπολης και τη δημοτική αστυνομία και συγκεκριμένα να διευκρινιστεί πως είναι δυνατόν να υπάρχει διάσταση ανάμεσα στο χρόνο τέλεσης της παράβασης που αναγράφεται στην έκθεση βεβαίωσης του οργάνου της δημοτικής αστυνομίας και στο διπλότυπο είσπραξης που κόπηκε από την εισπρακτική αρχή του Δήμου Αλεξανδρούπολης.

79. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 του Ν. 3852/2010 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του Ν. 4623/2019 ζήτησε να ενημερωθεί από τις αρμόδιες αρχές για τα παρακάτω: 1. Που οφείλεται η διαφορά της ώρας τέλεσης της παράβασης ανάμεσα στην πράξη επιβολής προστίμου της δημοτικής αστυνομίας και στην απόδειξη είσπραξης του προστίμου. 2. Εάν υπάρχει έγγραφη απάντηση στην ένσταση του δημότη με επικαλούμενους λόγους την ύπαρξη πολλαπλών διορθώσεων (αριθμός κυκλοφορίας, οδός, ημερομηνία βεβαίωσης, πλαίσιο 5^α) και πολλαπλών διαγραφών επί τόπου (μουτζούρες) καθώς επίσης και μη κατανοητών λέξεων ή διορθώσεων (μουτζούρες) εκτός πλαισίου κειμένου. Σε περίπτωση ύπαρξης τέτοιας έγγραφης απάντησης ζήτησε να του χορηγηθεί σχετικό αντίγραφο. Τέλος ζήτησε πληροφορίες για την εξέλιξη της υπόθεσης, εάν ανακλήθηκε η πράξη επιβολής προστίμου και σε θετική απάντηση από ποια αρχή και τέλος εάν διορθώθηκε ή εκδόθηκε νέα πράξη επιβολής προστίμου.

IV. Συστάσεις και Ψηφίσματα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

1.- Σύσταση Αρ. R (85) 13 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη για τον θεσμό του Εθνικού, Περιφερειακού και Τοπικού Συνηγόρου του Πολίτη (Θεσπίστηκε από την Επιτροπή των Υπουργών στις 23 Σεπτεμβρίου 1985, στην 388η συνάντηση των Αναπληρωτών Υπουργών). Με την παραπάνω σύσταση, η Επιτροπή των Υπουργών, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 15β του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης, θεωρώντας ότι σκοπός του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι να επιτύχει μεγαλύτερη ενότητα μεταξύ των μελών του, ιδίως με την διατήρηση και περαιτέρω πραγμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, καλώντας τα κράτη να διορίσουν Συνηγόρους του Πολίτη σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ή σε ειδικούς τομείς της δημόσιας διοίκησης, συνέστησε στις κυβερνήσεις των κρατών μελών μεταξύ άλλων «να εξετάσουν την δυνατότητα διορισμού ενός Συνηγόρου του Πολίτη σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο ή σε ειδικούς τομείς της δημόσιας διοίκησης». Το ίδιο έτος, η Επιτροπή Υπουργών θέσπισε το Ψήφισμα (85)8 για την συνεργασία μεταξύ των Συνηγόρων και του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2.- Σύσταση 61 (1999) του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης για τον ρόλο των Τοπικών και Περιφερειακών Διαμεσολαβητών/Συνηγόρων του Πολίτη στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών.

Το Κογκρέσο συνιστά: I. Στις κυβερνήσεις των κρατών μελών που δεν έχουν ακόμη τέτοιο θεσμό: να ενθαρρύνουν την ίδρυση Γραφείων Συνηγόρων σε εθνικό επίπεδο, καθώς επίσης και σε δημοτικό και περιφερειακό επίπεδο και να διασφαλίσουν ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν να βοηθήσουν στην επαύξηση της προστασίας των πολιτών και των μειονοτήτων και στον σεβασμό του κράτους δικαίου και να βελτιώσουν την διαχείριση των δημόσιων υποθέσεων και την λειτουργία των αρχών, με τα κατάλληλα νομικά και δημοσιονομικά εργαλεία και II. Στις Κυβερνήσεις των κρατών μελών που ήδη έχουν τέτοιο θεσμό σε εθνικό επίπεδο: να λάβουν μέτρα εισαγωγής του θεσμού και σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και κατάλληλης ενημέρωσης των πολιτών για την φύση του θεσμού και τις δυνατότητες που προσφέρει.

3.- Ψήφισμα 80 (1999) του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης για τον ρόλο των τοπικών και περιφερειακών Διαμεσολαβητών/Συνηγόρων στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών.

Με το παραπάνω ψήφισμα διακηρύσσεται ότι ο θεσμός των τοπικών και περιφερειακών Συνηγόρων συμβάλλει στην εφαρμογή των αρχών του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ότι η πρακτική της “θεσμικής διαμεσολάβησης” θα πρέπει να ενισχυθεί όπου ήδη υπάρχει και να εισαχθεί επίσημα σε Δήμους και περιφέρειες που δεν έχουν αυτόν τον μηχανισμό προστασίας των πολιτών. Επίσης, καλούνται οι τοπικές και περιφερειακές αρχές που ήδη έχουν τον θεσμό να ιδρύσουν ένα εθνικό δίκτυο τοπικών και περιφερειακών Διαμεσολαβητών για την συγκέντρωση εμπειριών και να εξεταστεί η δυνατότητα της συνεργασίας και εναρμόνισης για την επίλυση των προβλημάτων των πολιτών με τις δημόσιες αρχές. Ταυτόχρονα θεσπίζει σε ιδιαίτερο κείμενο που παρατίθεται ως Παράρτημα τις «Αρχές που διέπουν τον θεσμό του Διαμεσολαβητή σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο». Στο παραπάνω κείμενο ορίζεται ότι κατά τον καθορισμό των εξουσιών και καθηκόντων του Συνηγόρου, θα πρέπει να προβλέπεται: i. μια συμβουλευτική λειτουργία, για να βοηθά τα άτομα να λύνουν τα προβλήματά τους με τις δημόσιες αρχές, ii. η ουσιαστικής λειτουργία της εποπτείας και μεσολάβησης, iii. η λειτουργία της δημοσιότητας, η οποία είναι αναγκαία για να βοηθηθεί η επίλυση υποθέσεων κακοδιοίκησης στην πηγή τους

και για να γίνουν οι δημόσιες αρχές πιο αποτελεσματικές, τηρώντας τα ανθρώπινα δικαιώματα.

4.- Ψήφισμα 191 (2004) του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών για τους Περιφερειακούς Συνηγόρους του Πολίτη: ένας θεσμός στην υπηρεσία των δικαιωμάτων των πολιτών, με το οποίο ενθαρρύνονται οι ευρωπαϊκές Περιφέρειες να προγραμματίσουν την ίδρυση γραφείων Περιφερειακών Συνηγόρων του Πολίτη, σύμφωνα με τις Αρχές που θεσπίστηκαν από το Συμβούλιο της Ευρώπης το 1999, για να επιβληθούν τόσο οι πολίτες στον έλεγχο των αρχών, όσο και οι μηχανισμοί προστασίας ανθρώπινων δικαιωμάτων και να αναπτύξουν / ενισχύσουν ανάλογα τις αρμοδιότητες και τα μέσα δράσης των Περιφερειακών Συνηγόρων του Πολίτη, προκειμένου να εξασφαλίζονται τα δικαιώματα των πολιτών και η δημοκρατία.

5.- Ψήφισμα 296 (2010) του Κογκρέσου Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης, σχετικά με τον ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών για την εφαρμογή των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Στο ψήφισμα αυτό ορίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να τηρούνται από την τοπική αυτοδιοίκηση σε σχέση με τον σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Τα κράτη εξετάζονται ως προς την τήρηση του Ψηφίσματος από το Συμβούλιο της Ευρώπης, το οποίο εκδίδει στη συνέχεια εκθέσεις για την κατάσταση της τοπικής αυτοδιοίκησης σε κάθε χώρα

6.- Ψήφισμα 1959 (2013) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης με θέμα «Ενισχύοντας τον θεσμό του Συνηγόρου στην Ευρώπη».

Με το παραπάνω ψήφισμα η Κοινοβουλευτική Συνέλευση συστήνει στα κράτη να αναθεωρήσουν την νομοθεσία τους προκειμένου οι Συνήγοροι να έχουν αρμοδιότητες κατά τα διεθνή πρότυπα και να αποφύγουν με κάθε τρόπο την μείωση του προϋπολογισμού των Συνηγόρων, καθώς αυτή “συνεπιφέρει την απώλεια της ανεξαρτησίας των θεσμών Συνηγόρου ή ακόμη και την κατάργησή τους.” Το Ψήφισμα αναφέρει ότι η εποπτεία της διοίκησης από ανεξάρτητα όργανα είναι απαραίτητη

λειτουργία σε πολιτειακά συστήματα διάκρισης των λειτουργιών.¹⁰

V. ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.

1. Το Δεκέμβριο του 2012 ιδρύθηκε από τους τότε εν ενεργεία Συμπαραστάτες του Δημότη και της Επιχείρησης και του Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης το Δίκτυο των Συμπαραστατών του Δημότη και της Επιχείρησης και Περιφερειακών Συμπαραστατών του Πολίτη και της Επιχείρησης με σκοπό την προώθηση και εδραίωση του θεσμού, την ανταλλαγή εμπειριών των συμπαραστατών κατά την άσκηση της διαμεσολαβητικής τους λειτουργίας με σκοπό την αποτελεσματικότερη προσέγγιση του θεσμού και την επίλυση των συγκρούσεων, αλλά και την προώθηση προτάσεων και μεταρρυθμίσεων με σκοπό την βελτίωση της λειτουργίας του θεσμού. Με δήλωσή μου έγινα μέλος του δικτύου άμεσα μετά την εκλογή μου.

2. Τον Οκτώβριο του 2015 (23-25/10/2015) πραγματοποιήθηκε στην Ρόδο η δεύτερη πανελλήνια συνδιάσκεψη του Δικτύου δημοτικών και περιφερειακών Συμπαραστατών που είχε ως θέμα αφενός ζητήματα που αφορούσαν την διαμεσολαβητική λειτουργία του Συμπαραστάτη και αφετέρου την αναβάθμιση του ιδρυθέντος το 2012 όπως ανέφερα και παραπάνω Δικτύου Συμπαραστατών του Δημότη και της Επιχείρησης και Περιφερειακών Συμπαραστατών του Πολίτη και της Επιχείρησης σε νομικό πρόσωπο με την παράλληλη διαμόρφωση ενός καταστατικού προς το σκοπό αυτό.

¹⁰ Τα παραπάνω ψηφίσματα βρίσκονται δημοσιευμένα στην ιστοσελίδα <http://elawyer.blogspot.gr/2014/10/to.html> και σε άρθρο το κ. Σωτηρόπουλου, πρώην Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης Δήμου Αθηναίων, μετέπειτα Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης της Περιφέρειας Αττικής, με τίτλο: « Το Συμβούλιο της Ευρώπης για τον Συμπαραστάτη του Δημότη».

VI. Η ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΟΤΑ ΜΕ ΙΔΙΩΤΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ, ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ. ΕΠΙΔΙΚΑΣΗ ΤΟΚΩΝ ΣΕ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ.

I. Εισαγωγή

Το 2015 με έγγραφό του το Υπ Εσωτερικών, απηύθυνε ερώτημα στο ΝΣΚ, αν οι ΟΤΑ περιλαμβάνονται στη διάταξη του αρ 214B του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας περί **δικαστικής μεσολάβησης**, για την επίλυση διαφορών τους με ιδιώτες, όταν αυτές αναφύονται στα πλαίσια των καταρτισμένων μεταξύ τους συμβάσεων έργου ή προμηθειών, οι οποίες διέπονται και από ειδικότερη νομοθεσία και σε καταφατική περίπτωση, αν με το πρακτικό δικαστικής μεσολάβησης, μπορούν να επιδικάζονται και τόκοι.

II. Εννοιολογική προσέγγιση. Νομικό πλαίσιο: Η με αρ 21/2016 Γ.Ν.Μ.Δ. Ν.Σ.Κ. Άρθρα 7 ν 4055/2012, 214B ΚΠολΔ, 176, 226 Ν. 3852/2010 (ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ), πδ 28/1980, ΥΑ 11389/1993.

Το Φεβρουάριο του 2016 εκδόθηκε η με αρ. 21/2016 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία απάντησε σε ερώτημα που τέθηκε, αν δηλαδή οι ΟΤΑ περιλαμβάνονται στις διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 4055/2012 (άρθρο 214B ΚΠολΔ) για την επίλυση των διαφορών τους με ιδιώτες, εφόσον αυτές αναφύονται στο πλαίσιο συμβάσεων έργων και προμηθειών, οι οποίες διέπονται από τις διατάξεις του π.δ. 28/80 και της ΥΑ 11389/1993 και εάν με τα πρακτικά που εκδίδονται, επιδικάζονται και τόκοι.

Με την ανωτέρω γνωμοδότηση του Ν Σ Κ, τονίστηκε ότι δεν εφαρμόζονται στους ΟΤΑ οι διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για τη δικαστική διαμεσολάβηση, με αποτέλεσμα ουσιαστικά να αφαιρείται η αρμοδιότητα των δημοτικών και περιφερειακών οικονομικών επιτροπών, να αποφασίζουν για τη προσφυγή στον δικαστικό συμβιβασμό.

Συγκεκριμένα το Ε΄ Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κάνοντας μία επισκόπηση των διατάξεων των άρθρων 72 και 176 του ν. 3852/2010 (για τις αρμοδιότητες των οικονομικών επιτροπών των Δήμων και των Περιφερειών,

αντίστοιχα) αποφάνθηκε ότι: **α)** από τη σχετική αιτιολογική έκθεση (του νόμου 4055/2012) προκύπτει ότι με την εισαγωγή της δικαστικής διαμεσολάβησης ο νομοθέτης απέβλεψε στην εξωδικαστική επίλυση των διαφορών, μεταξύ ιδιωτών (φυσικών και νομικών προσώπων), και όχι των ιδιωτικών διαφορών των δημοσίων νομικών προσώπων με ιδιώτες, μεταξύ των οποίων και οι ΟΤΑ, **β)** για την εξωδικαστική επίλυση των διαφορών των ΟΤΑ, υφίστανται ειδικές διατάξεις, οι οποίες καθορίζουν τους όρους, τη διαδικασία, τις ουσιαστικές προϋποθέσεις, τους περιορισμούς και τις εξαιρέσεις απ' αυτή, καθώς και τον αυτεπάγγελτο έλεγχο της νομιμότητας των λαμβανομένων αποφάσεων και **γ)** στις ρυθμίσεις περί δικαστικής μεσολαβήσεως, δεν ενσωματώνεται οποιαδήποτε εξειδικευμένη πρόβλεψη, πχ περί των όρων εφαρμογής τους στην περίπτωση των ΟΤΑ, οι οποίοι εξάλλου, διέπονται από την αρχή της νομιμότητας, με πρόβλεψη, ιδίως, διαδικασίας, αρμοδίου οργάνου λήψεως της αποφάσεως υπαγωγής, συσχέτιση με υφιστάμενες διατάξεις περί εξωδικαστικής επιλύσεως, και καταλήγει ότι οι ΟΤΑ δεν περιλαμβάνονται στις διατάξεις του άρθρου 7 ν. 4055/2012 (άρθρο 214Β ΚΠολΔ) περί δικαστικής διαμεσολαβήσεως, για την επίλυση των διαφορών τους με ιδιώτες, και επομένως δεν υπάγονται σ' αυτή και οι διαφορές τους που αναφέρονται στο πλαίσιο των συμβάσεων έργων και προμηθειών.

Η γνωμοδότηση του ΝΣΚ τονίζει ότι δεν ενσωματώνεται στις ρυθμίσεις του νόμου 4055/2012, οποιαδήποτε πρόβλεψη περί των όρων εφαρμογής του στην περίπτωση των ΟΤΑ. Γίνεται όμως ρητή αναφορά και πρόβλεψη στις διατάξεις των άρθρων 72 και 176 του ν. 3852/2010 σύμφωνα με τις οποίες έχει προβλεφθεί **αρμοδιότητα της Οικονομικής Επιτροπής** να αποφασίζει κατόπιν γνωμοδοτήσεως Δικηγόρου, για την άσκηση ενδίκων μέσων και βοηθημάτων, τον δικαστικό και εξώδικο συμβιβασμό και την κατάργηση δίκης, που έχουν αντικείμενο μέχρι ενός ορισμένου ποσού, καθώς και να εισηγείται στο Δημοτικό ή Περιφερειακό Συμβούλιο για τον εξώδικο συμβιβασμό ή την κατάργηση δικών με οικονομικό αντικείμενο που υπερβαίνει το ποσό της δίκης της. Συνεπώς ο νομοθέτης του νόμου 3852/2010 (γνωστός και ως Καλλικράτης), θέλησε οι διαφορές των ΟΤΑ με ιδιώτες, να υπάγονται για ρύθμιση με τη διαδικασία του δικαστικού συμβιβασμού. Μάλιστα από τις διατάξεις των ως άνω άρθρων 72 και 176, προκύπτει ότι μόνο διαφορές που επιδέχονται αμφισβήτηση, άρα διαφορές που προκύπτουν από τη συναλλακτική δράση των ΟΤΑ (ιδιωτικές), μπορούν να

υπαχθούν στη δικαστική διαμεσολάβηση, και όχι όταν οι ΟΤΑ ενεργούν με βάση τους κανόνες δημοσίου δικαίου, αφού γι' αυτές τις διαφορές προβλέπονται άλλων ειδών διαδικασίες (π.χ. έλεγχος νομιμότητας από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, προσφυγή στα φορολογικά πρόστιμα ενώπιον της επιτροπής συμβιβαστικής επίλυσης των διαφορών, προσφυγή στο ΣΥΠΟΘΑ για τα πολεοδομικά πρόστιμα, διαγραφή χρεών και οφειλών από τους χρηματικούς καταλόγους μόνο με απόφαση των δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων).

Εδώ πρέπει να γίνει και μία ορολογική αποσαφήνιση των εννοιών. Συγκεκριμένα ο **συμβιβασμός** διακρίνεται σε **εξώδικο** και **δικαστικό**. Ο δικαστικός συμβιβασμός, είναι ο συμβιβασμός που έχει σαν αποτέλεσμα, όχι μόνο να διαλύεται η έριδα ή αβεβαιότητα που υπάρχει μεταξύ των συμβαλλομένων, αλλά να καταργείται και η μεταξύ τους εκκρεμούσα δίκη που υπάρχει. Οι διατάξεις των άρθρων 871 και 872 του Αστικού Κώδικα, πραγματεύονται τον εξώδικο συμβιβασμό. Στον δικαστικό συμβιβασμό αναφέρονται τα άρθρα 208, 214Α, 214Β και 293 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και περιλαμβάνουν, τόσο την λεγόμενη «εξώδικη επίλυση της διαφοράς» του άρθρου 214Α, όσο και την Δικαστική Διαμεσολάβηση του άρθρου 214Β του ΚΠολΔ. Οι βασικές διαφορές μεταξύ δικαστικού και εξωδίκου συμβιβασμού αφορούν την τήρηση ορισμένου τύπου και τα αποτελέσματα. Για τον δικαστικό συμβιβασμό ο νόμος απαιτεί την τήρηση ορισμένου τύπου (πρακτικά δικαστηρίου, επικύρωση από εντεταλμένο δικαστή, πρακτικό μεσολάβησης) και επομένως αποκλείεται η απόδειξη συνάψεώς του με ιδιωτικό έγγραφο, ομολογία κλπ. Αντίθετα ο εξώδικος συμβιβασμός είναι κατά κανόνα άτυπος. Εξάλλου ο δικαστικός συμβιβασμός έχει κατά κανόνα ως αποτέλεσμα την κατάργηση της εκκρεμούς δίκης, ενώ τα επικυρωμένα πρακτικά κατ' άρθρο 214Α Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και το πρακτικό μεσολάβησης κατ' άρθρο 214Β Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αποτελούν εκτελεστούς τίτλους. Αντίθετα ο εξώδικος συμβιβασμός, δεν καταργεί την δίκη, αλλά θεμελιώνει ένσταση ανατρεπτική, με αποτέλεσμα αν προταθεί στο δικαστήριο και αποδειχθεί, οφείλει το δικαστήριο να διατυπώσει το διατακτικό της αποφάσεώς του, σύμφωνα με το περιεχόμενο της συμβάσεως συμβιβασμού που συνήψαν τα μέρη. Προκύπτει από τα παραπάνω ότι η εξώδικη επίλυση της διαφοράς του άρθρου 214

Α και η δικαστική διαμεσολάβηση του άρθρου 214B ΚΠολΔ, αποτελούν μορφές του «δικαστικού συμβιβασμού».

Πέραν της ρητής αναφοράς για δικαστικό συμβιβασμό, ως αρμοδιότητα της Οικονομικής Επιτροπής των Δήμων που είναι συλλογικό όργανο ελέγχου της οικονομικής λειτουργίας αυτού, η παραπάνω γνωμοδότηση, δεν κάνει αναφορά και στο λειτουργικό κριτήριο, σύμφωνα με το οποίο οι ΟΤΑ αν και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου στη συναλλακτική τους πρακτική, ενεργούν με τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου. Γι' αυτό άλλωστε και οι διαφορές που υπάγονταν μέχρι σήμερα στην αρμοδιότητα του δικαστικού διαμεσολαβητή του άρθρου 214β του ΚΠολΔ, ήταν διαφορές αυστηρά και μόνο ιδιωτικού δικαίου.

Ανεξάρτητα της ορθότητας ή όχι της ανωτέρω γνωμοδότησης, το ζήτημα είναι ότι ανοίγει ο δρόμος για την εντατικότερη λειτουργία των Οικονομικών Επιτροπών ως οργάνων εξώδικης επίλυσης των διαφορών με ιδιώτες. Οι Δημοτικοί και Περιφερειακοί Συμπαραστάτες, επιφορτισμένοι έτσι κι αλλιώς με τη διαμεσολαβητική αρμοδιότητα, δεν μπορούν μεν να υποστηρίξουν αιτήματα πολιτών στις Οικονομικές Επιτροπές, μπορούν όμως να ζητούν να εφαρμοστούν οι διατάξεις των άρθρων 72 και 176 του ν. 3852 /2010 σχετικά με την αρμοδιότητα των Οικονομικών Επιτροπών, μέσω των νομικών υπηρεσιών που έχουν την βασική αρμοδιότητα της γνωμοδότησης για τα αιτήματα περί εξωδίκων συμβιβασμών.

VII. Πρόταση για την αποτελεσματική λειτουργία της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης Αλεξανδρούπολης.

1. Μεταξύ των αρμοδιοτήτων του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης περιλαμβάνεται και η αρμοδιότητα διατύπωσης προς την δημοτική αρχή **προτάσεων** προκειμένου να αντιμετωπιστούν προβλήματα κακοδιοίκησης. Σύμφωνα με το άρθρο 77 παρ. 5 του Ν.3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης): «[...] **Ο συμπαραστάτης μπορεί επίσης να προβαίνει στη διατύπωση προτάσεων** βελτίωσης της δημοτικής διοίκησης και των σχέσεών της με το κοινό, τόσο στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσής του, όσο και επ' ευκαιρία σημαντικών προβλημάτων κακοδιοίκησης που ο ίδιος εντοπίζει. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, οι ειδικές προτάσεις του συμπαραστάτη υποβάλλονται στον δήμαρχο και κοινοποιούνται στο δημοτικό συμβούλιο και στον γενικό γραμματέα του δήμου. Τόσο η ετήσια έκθεση όσο και οι

ειδικές προτάσεις του συμπαραστάτη αναρτώνται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου με φροντίδα των δημοτικών υπηρεσιών».

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζεται πρόταση που αφορά την αποτελεσματική λειτουργία της **Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης**.

2. Οι αιρετοί εκπρόσωποι της πόλης είναι αναγκαίο να αξιολογήσουν και να οργανώσουν το θεσμό και να προάγουν τη λειτουργία της Επιτροπής, το βαθμό συμμετοχής των μελών της, την υποστήριξη της από τους εργαζομένους του Δήμου, το βαθμό της ενημέρωσης των τοπικών φορέων σχετικά με κρίσιμα ζητήματα που συζητούνται στο Δημοτικό συμβούλιο, καθώς και να διασφαλίσουν ότι οι προτάσεις της Επιτροπής θα λαμβάνονται υπ' όψη στην τελική απόφαση. Για το βέλτιστο σχεδιασμό της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης καλό θα ήταν να συμμετέχουν στο Δημοτικό Συμβούλιο **δημότες εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας, τοπικοί φορείς, πολιτικά κόμματα, ενώ είναι απαραίτητο να ληφθούν υπ' όψιν καλές πρακτικές από άλλες πόλεις της Ελλάδας, αλλά και του εξωτερικού.**

Παράλληλα, για να είναι αποτελεσματική η διαδικασία υλοποίησης των δράσεων για την οργάνωση του θεσμού της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης, πρέπει να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον που θα διασφαλίζει την υποστήριξη των αλλαγών και θα αμβλύνει την καχυποψία και το φόβο των εμπλεκόμενων μερών. Σε αυτήν την κατεύθυνση είναι εκ των ων ουκ άνευ η εκπαίδευση των εργαζομένων σε διαδικασίες που έως σήμερα δεν εφαρμόζονταν και απαιτούν στοχοπροσήλωση για να γίνουν κατορθωτές.

Η ουσιαστική συμμετοχή των πολιτών στα ζητήματα που τους απασχολούν και τίθενται στο Δημοτικό Συμβούλιο, καθώς και ο βαθμός υλοποίησης των προτάσεών τους, αποτελούν δύο κορυφαία ζητήματα εφαρμογής των αλλαγών. Από την άλλη πλευρά, η αξιολόγηση των δράσεων εφαρμογής μέσω κατάλληλων δεικτών, θα δώσει τη δυνατότητα σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη να αντικαταστήσουν, όπου χρειάζεται και καθίσταται εφικτό, διαδικασίες που θεωρούνται δυσλειτουργικές και μη εφαρμόσιμες, με μεθόδους και τεχνικές που μπορεί να αποδειχθούν περισσότερο αποτελεσματικές.

3. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη προτείνει αναγκαίες οργανωτικές κατευθύνσεις για τη λειτουργία της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης Αλεξανδρούπολης.

Αποτελεί κοινή διαπίστωση, πως η οποιαδήποτε επιτροπή είναι αδύνατον να λειτουργήσει, εάν δεν υπάρχουν σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ των μελών της. Επομένως, το κρίσιμότερο βήμα αποτελεί η ίδια η διαδικασία συγκρότησής της, η

οποία πρέπει να γίνεται με τρόπο ανοιχτό, στο πνεύμα του νομοθέτη, ώστε να υπάρξει **πραγματική αντιπροσώπευση των δημοτών**, με κριτήριο και γνώμονα τη διάθεση τους για συμμετοχή. Ακόμη, πρέπει να διασφαλίζεται πως **όλες οι απόψεις θα διατυπώνονται ισότιμα**, αφού δίνεται η ευκαιρία να εκφραστούν αντιλήψεις που ενυπάρχουν στην κοινωνία της Αλεξανδρούπολης. Αναμφίβολα, υπάρχουν πολλές μορφές διαβούλευσης που μπορούν να εφαρμοστούν προκειμένου να εμπλακούν όλα τα μέρη, τόσο η τοπική κοινωνία, όσο και το Δημοτικό Συμβούλιο, αλλά και οι υπηρεσίες του Δήμου. Λόγου χάρη, πριν την έναρξη των εργασιών θα ήταν πολύ χρήσιμο να διαμορφωθούν **επιτροπές και ομάδες εργασίας**, που θα επεξεργάζονται κρίσιμα ζητήματα πριν την επίσημη γνωμοδότηση της Επιτροπής. Αυτές οι ομάδες εργασίας θα ήταν κατάλληλο να στελεχωθούν και με ειδικούς, δημότες που γνωρίζουν άριστα το αντικείμενο συζήτησης, με σκοπό την πληρέστερη ενημέρωση των μελών. Παράλληλα, μέσω ερευνών, μέσω της συμπλήρωσης **ερωτηματολογίων**, αλλά και **τοπικών δημοψηφισμάτων** (διά ζώσης ή διαδικτυακά), η Επιτροπή μπορεί να συλλέγει ιδέες και προτάσεις βελτίωσης των δημοτικών υπηρεσιών και να τις συμπεριλαμβάνει στη γνωμοδότησή της.

4. Για τον κατάλληλο σχεδιασμό της διαδικασίας, προκειμένου να λειτουργήσει η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης στην Αλεξανδρούπολη, είναι αναγκαίο να πραγματοποιηθούν κάποιες απαραίτητες ενέργειες. Αρχικά, το Δημοτικό Συμβούλιο, πριν τη στελέχωση της Επιτροπής, θα ήταν ωφέλιμο να ενημερώνει τους φορείς και τους κατοίκους του Δήμου για το **αντικείμενο** και τους **στόχους** της διαβούλευσης. Στη συνέχεια, πέρα από τη συγκρότησή της, όπως ορίζει ο νόμος, πρέπει να διασφαλιστεί **προσωπικό υποστήριξης της Επιτροπής**, καθώς και να εξασφαλιστούν οι απαραίτητοι χώροι.

Έπειτα, πρέπει να αποτυπωθούν **οι τοπικές ανάγκες** από το Δημοτικό Συμβούλιο, από τους τοπικούς φορείς και από τις καταγγελίες των πολιτών, όπως παρουσιάζονται στο Γραφείο του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης και να ιεραρχηθούν οι προτεραιότητες και η επιλογή των θεμάτων διαβούλευσης. Όλες οι απόψεις των πολιτών, που συμμετέχουν στις προπαρασκευαστικές ομάδες εργασίας, είναι απαραίτητο να αναρτηθούν **στην ιστοσελίδα του Δήμου**, όπου βάσει αυτών των προτάσεων, δημότες θα έχουν τη δυνατότητα να συμπληρώνουν τις δικές τους παρατηρήσεις.

5. Χρήσιμο είναι ακόμη, κάθε φορά που θα συγκαλείται η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης, να λαμβάνει υπ' όψιν στη γνωμοδότησή της το σύνολο των προτάσεων

που θα προκύπτουν, τόσο από τις θεματικές ομάδες εργασίας, όσο και από το διάλογο που θα αναπτύσσεται στην ιστοσελίδα του Δήμου. Παράλληλα, θα είναι καλό να συνταχθεί μια έκθεση αξιολόγησης της όλης διαδικασίας, ώστε να κριθούν οι μέθοδοι και οι τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν για τη γνωμοδότησή της Επιτροπής. Ασφαλώς, τα αποτελέσματα της διαβούλευσης και οι προτάσεις της Επιτροπής επιβάλλεται να κοινοποιηθούν όχι μόνο στο Δημοτικό Συμβούλιο, όπως ορίζει ο νόμος, αλλά επίσης σε μέσα, όπου έχει πρόσβαση η τοπική κοινωνία, όπως σε ιστοσελίδες και τοπικές εφημερίδες.

Συνοψίζοντας, προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργία της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης είναι σημαντικό να υπάρχουν χώροι, όπου οι δημότες θα γνωρίζουν εκ των προτέρων, ώστε να είναι σε θέση να παρακολουθούν τις διαδικασίες. Εξίσου σπουδαίο ρόλο μπορεί να επιτελέσει η ιστοσελίδα της Επιτροπής, η οποία δεν θα πληροφορεί μόνο τους δημότες της περιοχής για τις δράσεις της διαβούλευσης και τα αποτελέσματά της, αλλά θα γίνεται ανάρτηση επώνυμων σχολίων δημοτών, με στόχο τη ροή πληροφοριών τόσο προς την Επιτροπή, όσο και προς το Δήμο. Οι εισηγήσεις των υπηρεσιών προς την Επιτροπή, οι εισηγήσεις των ομάδων εργασίας της Επιτροπής και η τελική γνωμοδότηση της Επιτροπής είναι αναγκαίο να κοινοποιούνται σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

6. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό και υποβοηθητικό για την καλύτερη ενημέρωση των μελών της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης, το Δημοτικό Συμβούλιο να υιοθετήσει στο σχετικό κανονισμό λειτουργίας της, διαδικασίες ηλεκτρονικής διαβούλευσης. Με αυτόν τον τρόπο οι δημότες θα είναι σε θέση να υποβάλλουν ρεαλιστικές προτάσεις, αφού θα δύνανται να πληροφορούνται άμεσα και έγκαιρα τις εισηγήσεις των υπηρεσιών για κρίσιμα ζητήματα που αφορούν το Δημοτικό Συμβούλιο και ασφαλώς την ανάλυση των στοιχείων για τη διαμόρφωση του Προϋπολογισμού και του Τεχνικού Προγράμματος.

Δυστυχώς, η τεχνολογική υποδομή του Δήμου Αλεξανδρούπολης, καθώς και η έλλειψη προσωπικού εξειδικευμένου πάνω στη λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων, δεν επέτρεψε στην πόλη να έχει ενεργή και συνεχώς λειτουργούσα ιστοσελίδα προς ενημέρωση των πολιτών για τις δραστηριότητες του Δήμου, γεγονός που σίγουρα δεν ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες.

Η ηλεκτρονική διαβούλευση μπορεί να έχει ένα μέρος ανοιχτό προς τους πολίτες, ώστε να καθίσταται εφικτή η ενημέρωση και κατάθεση των απόψεων τους εν όψει των θεμάτων που συζητούνται στο Δημοτικό Συμβούλιο ή τους απασχολούν και

έχουν σχέση με τις αρμοδιότητες του Δήμου. Ταυτόχρονα, είναι δυνατόν να συμπεριλαμβάνει και ένα τμήμα μόνο για τα μέλη της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης. Η ηλεκτρονική διαβούλευση θα δώσει τη δυνατότητα στους πολίτες και κυρίως στους νεότερους, να συμμετέχουν ενεργά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Επιπλέον, θα ενισχυθεί με αυτόν τον τρόπο η διαφάνεια των διαδικασιών και κατ' επέκταση η δημοκρατική λειτουργία του Δήμου.

Παράλληλα, στο πλαίσιο της παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες με την αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, είναι εφικτό να γίνεται ηλεκτρονικά η υποβολή αιτήσεων και πιστοποιητικών από τους δημότες και τις επιχειρήσεις, ενώ θα μπορούσε να λειτουργήσει ένα φόρουμ ηλεκτρονικής διαχείρισης σχολίων από τους πολίτες, με τα στελέχη του Δήμου να απαντούν στα ζητήματα που επισημαίνονται.

VIII. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

1. Θα ήθελα να ευχαριστήσω τις υπηρεσίες του Δήμου Αλεξανδρούπολης για τη συνεργασία και την υποστήριξή τους. Μία συνεργασία που αποτελεί αναγκαίο παράγοντα για τη βέλτιστη δυνατή εξυπηρέτηση των πολιτών του Δήμου μας. Παρά το γεγονός πως ο θεσμός του Δημοτικού Συμπαραστάτη δεν είναι ευρύτερα γνωστός, εντούτοις αρχίζει να εδραιώνεται στη συνείδηση, τόσο των πολιτών, όσο των εργαζομένων του Δήμου Αλεξανδρούπολης.

2. Το Γραφείο του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης συνεχίζει την προσπάθειά του για την εξάλειψη της κακοδιοίκησης και τη βελτίωση των σχέσεων διοίκησης – διοικουμένου, με απώτερο στόχο αφ' ενός μεν η διοίκηση να κερδίσει το σεβασμό και εμπιστοσύνη των δημοτών και αφ' ετέρου οι δημότες να βρίσκουν στη διοίκηση τη λύση και όχι την πηγή των προβλημάτων τους.

Έχω την πεποίθηση πως όλοι όσοι υπηρετούμε το θεσμό, την πρώτη και μοναδική αιρετή ανεξάρτητη αρχή στο πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αντιμετωπίζουμε με αίσθημα ευθύνης την κακοδιοίκηση εν τη γενέσει της. Η εμβάθυνση της δημοκρατίας απαιτεί την περαιτέρω ενίσχυση του Δημοτικού και Περιφερειακού Συμπαραστάτη, ιδιαίτερα σε εποχές βαθιάς οικονομικής και κοινωνικής κρίσης, όπου οι πλέον αδύναμοι συμπολίτες μας χρειάζονται θεσμούς που να διασφαλίζουν τα κατοχυρωμένα τους δικαιώματα.

